

30
1991-2021

**SVETOVNI
SLOVENSKI
KONGRES**

**OB 30. OBLETNICI
SVETOVNEGA
SLOVENSKEGA
KONGRESA**

SARTORIUS

BIA Separations - Sartorius je vodilno podjetje v razvoju monolitne tehnologije in edini proizvajalec kromatografskih kolon za proizvodnjo, čiščenje in analizo večjih bioloških molekul, kot so virusi, eksosomi, plazmidna DNK, bakteriofagi, itd.

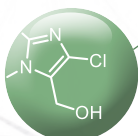

www.biaseparations.com

NAŠE ZNANJE ZA VAŠE ZDRAVJE.

Lasten razvoj, inovativni postopki in sodobni izdelki so naš prispevek k učinkovitemu zdravljenju.

- 10 % prihodkov od prodaje za razvoj in raziskave
- napredne farmacevtske oblike in tehnologije
- patentno zaščitene inovacije

www.krka.si

Živeti zdravo življenje.

Kako izboljšujemo
kakovost vašega bivanja?

Z lokalnim prezračevalnimi sistemi MIKrovent *dihate svež zrak*

Zakaj vam priporočamo lokalne prezračevalne sisteme MIKrovent?

100 %
svež zrak

Dovaja 100% svež zrak v prostor.
Izboljša vašo produktivnost.

čisti zrak

S filtriranjem zraka ohranja
izobraževalna in delovna okolja
ter vaše domove zdrave.

odvaja

Odvaja škodljive snovi za
zdravje in zmanjša vašo
utrujenost in nezbranost.

prepreči

Prepreči vdor neželjenih vonjav,
cvetnega prahu in hrupa. Izboljša
kakovost vašega bivanja.

odstrani

Iz zraka odstrani aerosole in
prepreči prenos bakterijskih in
virusnih obolenj.

ohranja

Vrača do 95% toplotne energije
zraka. Vi pa prihranite pri
ogrevanju in hlajenju.

nadzor

Nadzor vseh vaših naprav na
enem mestu, s pametnimi
napravami in preko oblaka.

pregled

Pregled 24/7/365 z izbirnim
merilnikom kakovosti zraka.

Zakaj vam priporočamo okna in vrata MIK?

PVC

Učinkovita toplotna in zvočna
izolativnost, stabilnost,
obstojnost, varnost in preprosta
vzdrževanje in uporaba.

LES

Zdravo bivanje z optimalno
toplotno in zvočno
izolativnostjo. Ustvarjajo prijetno
bivalno klimo in so primerna za
eko subvencijo.

LES-ALU

Dolgotrajnost in stabilnost oken
z optimalno toplotno in zvočno
izolativnostjo. Ustvarjajo prijetno
bivalno klimo in so primerna za
eko subvencijo.

ALU

Odlična stabilnost, toplotna
in zvočna izolativnost, za
zasteklitve večjih mer, izjemno
varna ter preprosta za
vzdrževanje in uporabo.

Sodobna vgradnja stavbnega pohištva
s prezračevalnim sistemom MIKrovent
pri novogradnjah in prenovah

Lokalni prezračevalni
sistemi MIKrovent

Srebrna nagrada za inovacijo
prezračevalni sistemi MIKrovent

mikrovent.io

ŽE OD 1990

GP20

YASKAWA

RAZVIT IN IZDELAN V SLOVENIJI

GLAVNE PREDNOSTI

- Vitka in robustna zasnova
- Zasnovan za uporabo v različnih robotskih aplikacijah
- 20 kg nosilnosti
- Velik polmer dosega: 1.802 mm
- Hiter / visoki pospeški in pojemki
- Enostaven zagon, uporaba in vzdrževanje

Controlled by
YRC1000

www.yaskawa.si

Eleganca po najvišjih eko standardih

Edinstveno bivanjsko ugodje lesenih hiš **P. A. T. H.** je ustvarjeno skozi dolgoletne izkušnje, lastni razvoj in stalno posodabljanje lesene gradnje **Riko** ter brezčasni dizajn mednarodne legende oblikovanja **Philippa Starcka**. Odločitev za funkcionalno, estetsko, ekološko domišljeno in energijsko varčna hišo P. A. T. H. je odločitev za življenje po najvišjih standardih v sožitju spoznanj tradicije in sodobnih tehnologij.

www.starckinriko.si

P.A.T.H.
BY
S+ARCK®
WITH
RIKO®

ALMA MATER
EUROPAEA
ECM

ŠTUDIJSKI PROGRAMI

- Zdravstvena nega
- Zdravstvene vede
 - Fizioterapija
- Socialna gerontologija
 - Ekoremediacije
- Evropske poslovne študije
 - Projektni management
- Management poslovnih sistemov
- Arhivistika in dokumentologija
 - Strateški komunikacijski management
- Humanistični študiji
 - Ples, koreografija
- Splet in informacijske tehnologije

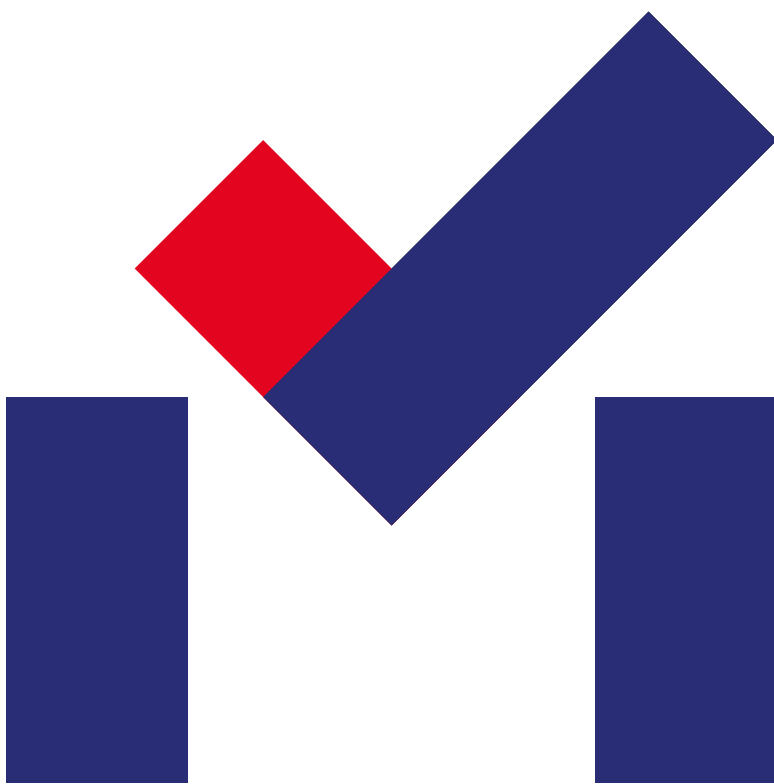
02 250 19 99

info@almamater.si

www.almamater.si

WWW.MARAND.SI

VSEBINA

Uvodni nagovor ob
30. obletnici Svetovnega
slovenskega kongresa

2

Slavnostni govor na akademiji
ob 30. obletnici ustanovitve
Svetovnega slovenskega
kongresa

4

Kratek pogled
v zgodovino SSK

8

Odkritje spominske plošče
ob 30. obletnici ustanovitve
Svetovnega slovenskega
kongresa

13

Razstava:
30 Kongresnih v sliki in besedi

19

Voščila
ob 30. obletnici SSK

46

**V Cankarjevem domu jutri
prvi kongres vseh Slovencev**

Pere tri dni bo Svetovni slovenski kongres zasedal v Ljubljani, radnji dan, v nedeljo, pa bodo delegati v gostih pri Celjanu. - Povzetek programa za izdeležence:
LJUBLJANA, 17. julija - Zasedli so drugi skokoviti pravi svetovni slovenski kongres, ki se bo začel v Cankarjevem domu v Ljubljani, in se bo končal v Celjanu. Na kongresu bo prisotnih okoli 1000 slovenskih kongresistov, ki bodo v Cankarjevem domu v Ljubljani prisotni od ponedeljka do srede, 19. julija. Na kongresu bo prisotnih okoli 1000 slovenskih kongresistov, ki bodo v Cankarjevem domu v Ljubljani prisotni od ponedeljka do srede, 19. julija. Na kongresu bo prisotnih okoli 1000 slovenskih kongresistov, ki bodo v Cankarjevem domu v Ljubljani prisotni od ponedeljka do srede, 19. julija.

Zlatnik
slovenski tolar

50

Prejeta
odlikovanja

71

Doživljanje osamosvojitve
Slovenije – 30 let kasneje

74

Misli članov
in sodelavcev SSK

78

OB 30. OBLETNICI SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Ljubljana, 2022

Izdajatelj in založnik

Svetovni slovenski kongres

Slovenian World Congress

Linhartova 13/III, 1000 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 1 24 28 550, fax: +386 1 24 28 558

e-pošta: info@slokongres.com

spletna stran: www.slokongres.com

Odgovorni urednik Boris Pleskovič

Uredniki Sonia Avguštin Čampa, Nina Frlan, Luka Klopčič

Slika na naslovnici Marjetka Dolinar

Grafična priprava Benjamin Pezdir s.p.

Tisk Demago

Naklada 250 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2(100=163.6)(091)(082)
314.151.3-054.72(100=163.6)(082)
323.15(=163.6)(082)
323.13(=163.6)(091)(082)
329.73(100=163.6)(091)(082)

SVETOVNI slovenski kongres (Ljubljana)

Ob 30. obletnici Svetovnega slovenskega kongresa / [uredniki Sonia Avguštin Čampa, Nina Frlan, Luka Klopčič]. - Ljubljana : Svetovni slovenski kongres = Slovenian World Congress, 2022

ISBN 978-961-6700-34-4
COBISS.SI-ID 110608643

Uvodni nagovor ob 30. obletnici Svetovnega slovenskega kongresa

*dr. Boris Pleskovič,
predsednik SSK*

K uresničitvi sanj o samostojni Sloveniji smo pred 30 leti pristopili enotno kot en narod in v posebno pomoč so bili Slovenci iz zamejstva in sveta. Izkazalo se je, da naš narod šteje dva milijona in pol. Od tega pol milijona Slovencev živi v tujini in so vedno sposobni stopiti skupaj v dobro vseh nas. Konec junija 1991 se je na ustanovnem sestanku SSK zbralo več kot 500 udeležencev iz vsega sveta. Največja spodbuda za ustanovitev SSK je bilo pričakovanje, da bomo po tisoč letih želja in hrepenenja dobili lastno državo. Vsi so hoteli pomagati in mnogi so to tudi storili. Naši uspešni in vplivni Slovenci po svetu so vodstvom držav, kjer živijo in delajo, poslali tisoče in tisoče telegramov, pisem, člankov in telefonskih klicev ter se srečevali z vplivnimi tujimi politiki za podporo priznanja Slovenije s strani

mednarodne skupnosti. Neizmerno smo hvaležni našim uglednim in vplivnim rojakom po svetu, ki so bili takrat naša edina diplomacija s tem, da so ponudili svojo neprecenljivo in nesebično pomoč pri stiku in posredovanju pri vodilnih predstavnikih vlad pomembnih držav sveta. Mnogim večjim narodom v Evropi, ki si že dolgo želijo samostojnost, ni uspelo doseči tega kar je uspelo nam.

Rojstvo slovenske države junija 1991 je omogočilo tudi uresničenje pobud o tesnejšem povezovanju vseh Slovencev. V tistem času se je zdelo mogoče čisto vse – sanjali smo, da bomo postali druga Švica – pri tem smo imeli predvsem v mislih njihov standard, demokracijo in njihovo poslovno uspešnost. Kot ugotavljamo sedaj, 30 let kasneje, nismo druga Švica. Vsi, ki smo takrat pomagali

pri osamosvajanju Slovenije, njenemu priznanju in gospodarskem uveljavljanju smo še vedno ponosni na ustanovitev samostojne, suverene države. Spoznavamo, da so bila prvotna pričakovanja pred 30 leti pretirana, do neke mere celo naivna. Od nastanka samostojne Slovenije smo namreč kar petnajstkrat zamenjali vlado, kar povzroča nestabilnost in onemogoča dolgoročno gospodarsko in znanstveno načrtovanje ter razvoj demokracije po vzoru zahodne Evrope oz. Švice. Po drugi strani se moramo zavedati, da je Slovenija še mlada država in zaradi tega razumljivo dela tudi napake.

Vendar ima slovenski narod neverjeten potencial izjemnih strokovnjakov doma in v tujini, ki pa ga večinoma puščamo neizkoriščenega. Mnoge od njih smo lahko spoznali preko 42 svetovnih konferenc oz. strokovnih srečanj, ki jih pripravlja Svetovni slovenski kongres. Uspešne posameznike bi bilo potrebno vključiti v razvojne strategije Slovenije in se zavzeti za to, da se na tisoče Slovencev, ki študirajo v tujini, vrne domov na univerze in v gospodarstvo. Šele, ko bomo naredili ugodno »klimo« za uspešne Slovence lahko pričakujemo hitrejši premik Slovenije v pozitivni smeri.

Po 30 letih Svetovni slovenski kongres ostaja vodilna in prepoznavna civilna družba na področju povezovanja Slovencev tako v domovini kot med Slovenci po svetu. S svojim delovanjem in projekti si ves čas prizadeva za povezovanje in sodelovanje z rojaki po svetu. Naš cilj je, da se pol milijona Slovencev, ki živijo in delajo po svetu, vključi v življenje naše domovine in da se pričnemo zavedati, da nas je dva milijona in pol – to je naš slovenski narod na tem svetu. Slovence doma in po svetu povezujemo na temelju zavezanosti slovenstvu, ne glede na nazorske, strankarske, politične ali druge razlike.

Povezovalno delo Kongresa se je z vzpostavitvijo slovenske države razprlo na številna področja. SSK je v četrto stoletje nanizal vrsto dejavnosti in projektov, med katerimi imajo posebno mesto konference slovenskih strokovnjakov in intelektualcev iz sveta in domovine. Posebno skrb namenimo mlajšim rojakom iz različnih držav sveta. Zanje pripravljamo enotedenske poletne tabore v različnih krajih Slovenije, literarne natečaje za mlade in projekt Otroci na drugi strani meje namenjen ozaveščanju slovenskih šolarjev o slovenskih manjšinah v sosednjih državah.

Predsednik Borut Pahor je decembra 2015 ob 25. obletnici Svetovnemu slovenskemu kongresu za njegov prispevek pri povezovanju Slovencev v zamejstvu in po svetu z domovino podelil državno odlikovanje red za zasluge in ob tem poudaril: »To odlikovanje je simbolno in dejansko zelo pomembno sporočilo – navdih dva milijona in pol Slovencev in Slovencev, živim doma in v tujini, da lahko le skupaj gradimo še lepšo in boljšo Slovenijo. To je izjemnega pomena, saj vedno več naših študentov odhaja na študij v tujino, kjer si nabirajo pomembna znanja in neprecenljive izkušnje. Naša želja ob tem je, da se jih čim več vrne nazaj v Slovenijo ter pomaga graditi našo skupno prihodnost.« Oktobra 2020 je ministrica za Slovence po svetu, dr. Helena Jaklitsch, Slovenski konferenci SSK podelila priznanje in zahvalo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za izjemen prispevek pri povezovanju slovenske narodne skupnosti po svetu z matično domovino na vseh področjih.

Svetovni slovenski kongres je na zadnjem zboru jeseni 2021, z namenom, da bi svoje delovanje razširil in ga prilagodil sedanjim razmeram slovenstva, vnesel nekaj pomembnih sprememb v svoj statut. Glavni namen je bil omogočiti čim lažje sodelovanje s sorodnimi slovenskimi društvi ali organizacijami in omogočiti vključevanje predlogov in idej v okvir SSK. Tako sedaj bolj tvorno sodelujemo s sorodnimi organizacijami kot so V tujini izobraženi Slovenci (Vtis), American Slovenian Education Foundation (ASEF) in Slovenian Global Business Network (SGBN) iz Brazilije.

Ob tem svečanem dogodku se zahvaljujem vsem, ki so podarili svoj dragoceni čas, svoje izkušnje in znanje, da je SSK danes vodilna nevladna organizacija, ki povezuje naše rojake širom sveta in uživa ugled tudi v krogih slovenskih državnih institucij. Gostom iz tujine želim prijetno bivanje v Sloveniji, vsem udeležencem pa uspešno in produktivno delo ter obilo novih poznanstev in povezav.

Slavnostni govor na akademiji ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa

dr. Andrej Fink

Spoštovani visoki predstavniki slovenske države, spoštovane gospe, cenjeni gospodje, dragi slovenski rojaki doma in po svetu!

Ob okroglih obletnicah, posebno še ustanov, se ljudje navadno oziramo nazaj na prehojeno pot, in naprej, na pot, ki nas še čaka.

Pred tridesetimi leti se je skupaj s slovensko državo rodil tudi Svetovni slovenski kongres. Ta sočasnost je bila slučajna, vendar srečna, saj je bila simbol vsega kar je v pričakovanju tlelo v slovenski zavesti. V življenje je Kongres priklicala potreba Slovencev po ustanovi, ki bi nam in svetu govorila o slovenski navzočnosti v širši človeški družbi. Slovenci smo dolga stoletja živeli kot v neke vrste zasebnosti, obrnjeni navznoter. Bili

smo tu že tisoč let, a naša eksistenca je bila podobna zakulisju. V tem času smo zoreli, a le sami zase. Vse naše izstopajoče osebnosti, pa naj bodo politične, kulturne, znanstvene, so nastopale pod drugimi državnimi imeni in jih zato v svetovni javnosti kot Slovencev ni bilo. Tako smo prišli do našega pravega trenutka. Slovenska država in Kongres sta se rodila v času globokih, tektonskih sprememb in pretresov, ko se je sicer kratko, a preizkušeno stoletje samo v sebi presnavljalo in omogočalo, da se je pod površjem tleča žerjavica razplamtela v naš kres in drugačen svet. V tistem prelomnem času smo Slovenci znali izkoristiti starogrški *Kairos*, naš ugodni trenutek. Kot del svetovnega mozaika smo se takrat izrekli na vidnejši način in pred vsem svetom povedali, da hočemo biti tudi mi v njem viden in aktiven dejavnik. Od

tedaj je v svetovnem mozaiku prepoznavna tudi slovenska podoba. Ne samo v Evropi, temveč širše »v posvetu narodov« smo zdaj, tudi zaradi naših zadnjih nastopov, prepoznaven in cenjen dejavnik.

Svetovni slovenski kongres je bil spočet v Dragi leta 1989, torej zunaj tedanje politične Slovenije. Ne pozabimo, da so bili Študijski dnevi v Dragi vedno svojevrsten geografski, predvsem pa duhovno-moralno-politični prostor, kjer so se vsako leto srečavali Slovenci iz vsega sveta. Ker so se srečavali v svobodnem svetu, so svobodno, brez bistvenih političnih omejitev obravnavali preteklo, tedanje in prihodnje slovenske dogodke in potrebe. Jugoslovansko-slovenska komunistična oblast je sicer preko meje skušala pogojevati misli in dejanja, a z relativnim uspehom. Naj omenim, da sem samo dve leti prej, septembra 1987, prav v Dragi kot Slovenec iz diaspore sodeloval s predavanjem, v katerem sem izrecno poudaril nujnost po pluralistično urejeni, demokratični in suvereni slovenski državi, in branil čast vseh tistih, ki jim je zaradi teh vrednot bilo v povojnem pomoru genocidno odvzeto življenje. Predavanje je za tiste čase bilo za marsikoga travmatično, za druge iluzorno. Rojen na tujem, sem tedaj hotel aktivno vstopiti v domovino čeprav na zunanji strani upravno-politične meje, s konkretno vsebino in močnimi predlogi. Vsemu je botroval duh časa, ki je zahteval jasnih besed.

Samo štiri leta kasneje smo Slovenci demokratično slovensko državo tudi oklicali. Ideja Svetovnega slovenskega kongresa je medtem prav tista leta vzporedno zorela in naposled bila realizirana skupaj z našo državo. Že skupno rojstvo nam govori o dejstvu, da se obe stvarnosti med seboj prepletata, identificirata in, čeprav sta različne narave, izhajata iz enega samega ustvarjalnega trenutka. Lahko na to gledamo kot na dvojce src, ki utripata sočasno. Dejansko ima pa oboje za jedro eno samo veliko srce ki vse giblje, vse premika in vsemu daje življenjski zagon.

Za vse ki se spominjamo tistih časov, ker smo jih doživljali tu in tam, (bil sem namreč eden izmed delegatov na ustanovnem zasedanju pred 31. leti) ostajajo tisti trenutki, kljub veliki negotovosti

ki nas je obdajala, nekaj nadvse bogatega in polnega slovenske energije, ki se je pretakala in dopolnjevala vrzeli dvomov in takratnih trenutnih nejasnosti. Vedeli smo, da so tisti trenutki bili enkratni in jih je bilo treba razumeti s srcem tudi kadar je bilo po razumski poti težko priti do jasnosti. Jasno je tedaj bilo, in to velja tudi za danes, da se ideji slovenstva ne smemo izogniti, ko se je sama na nedoumljiv način v vsej polnosti pojavila pred nami.

Svetovni slovenski kongres povezuje, združuje, moralno predstavlja. Slovenci se ob tem res čutimo to kar smo, torej nekaj posebnega v svoji identiteti, in kot taki, nekaj edinstvenega. To edinstvenost moramo skrbno negovati in na njej utemeljevati vse kar delamo doma in po svetu. Ne bi nas smeli motiti, še manj premotiti, glasovi nekaterih zavajajočih siren, ki so nas že kdaj zavedle v čeri. Biti moramo svetovljanski in odprti svetu in vsemu kar se plemenitega razvija v njem. Toda naš stik s svetom mora izhajati iz naše danosti. Stvarnik je hotel, da smo se rodili Slovenci, ne brezoblični globalizirani poedinci ki

Ideja Svetovnega slovenskega kongresa je medtem prav tista leta vzporedno zorela in naposled bila realizirana skupaj z našo državo. Že skupno rojstvo nam govori o dejstvu, da se obe stvarnosti med seboj prepletata, identificirata in, čeprav sta različne narave, izhajata iz enega samega ustvarjalnega trenutka. Lahko na to gledamo kot na dvojce src, ki utripata sočasno.

ne vedo kaj so, kam pripadajo in kam so namenjeni. Taki so kaj kmalu plen raznih internacinalističnih in praznih planetarnih ideologij. Gre za našo navzočnost, a ne kot brezznačajni človeški eksemplarji na tej obli, temveč kot ustvarjalci sobivanja na tem delu sveta. Geopolitična lega Slovenije, na prepihu kultur, imperijev in gospodarskih tokov je bila v naši zgodovini vedno izziv za naš obstoj in samobitnost. To dejstvo nam oznanja in potrjuje smisel našega vztrajanja v samobitnosti.

Že ob spočetju Kongresa je bila izpostavljena tudi misel o Spravi, kot eden izmed glavnih njegovih programskih ciljev. Tudi danes je, med drugim ta še vedno ena temeljnih postavk našega delovanja. Svetovni slovenski Kongres naravno povezuje.

Ne more pa povezovati med seboj v bistvenih zadevah nespravljenih rojakov. Danes se na tem področju dogajajo boječi premiki. Vsaj potreba po Spravi postaja bolj jasna in potrebna, čeprav si jo mnogi drugače razlagajo in zato v treh desetletjih ni bilo bistvenih dosežkov. Vztrajati moramo v tej zamisli resnične sprave, brez zavajajočih in na videz briljantnih a v jedru praznih razglabljanj. Trde delitve in polariziranost, ki smo jim še danes priče, niso imele niti v začetku, niti nimajo danes nobene tvorne niti ustvarjalne moči za prihodnost. Temeljna misel Kongresa je vedno bila in je tudi danes povezovanje.

Ker je Svetovni slovenski kongres civilno, nevladno in nestransko združenje ni politično v ožjem pomenu besede, ni pa zato nepolitično, saj je vse kar je človeškega, prav zaradi njegove

Danes je naša naloga da presegamo razdalje, krajevine in vsebinske. Premagovati moramo delitve, in posledice polstoletnega totalitarnega enoumja, ki se v nekaterih pojavih izražajo še danes.

družbene narave politično v najširšem, najglobljem in najplemenitejšem pomenu besede. Prav zato Svetovni slovenski kongres ni strankarska ustanova, ker skrbi za vesoljno slovenstvo.

Prav za to skrbimo tudi danes. Danes je naša naloga da presegamo razdalje, krajevine in vsebinske. Premagovati moramo delitve, in posledice polstoletnega totalitarnega enoumja, ki se v nekaterih pojavih izražajo še danes. Desetletja so nas vsestransko oklepale ne samo v političnem in ideološkem smislu, temveč tudi v narodnostnem, saj nam je zaradi preživetvenih razlogov jemal energije, ki bi jih lahko uporabili v naši projekciji navzven. Ne pozabimo, da je prvi sedež Kongresa po tedanjem statutu bil v Trstu. Že to dejstvo mnogo pove o stanju v prejšnjih desetletjih. Takrat smo se kot ustanova še morali zatekati v svobodni svet. Ko se je Kongres rojeval, žal v domovini konkretne razmere še niso bile dovolj jasne. Pa so takrat nekateri vztrajali, da mora biti središče Kongresa v matični Sloveniji, ki še ni bila demokratizirana. Ali je bil njihov namen kontrola delovanja Kongresa? Pozneje se je pokazalo da so ti - nekateri tudi s Kongresom res imeli svojevrstne namene. A definitivna osamosvojitev in

mednarodno priznanje Republike Slovenije je vse razjasnilo.

Znan je rek, da se zgodovina ponavlja. Danes moramo skrbeti, da se zgodovina preteklih desetletij v slabem ne bo ponavljala. Zato je potrebna še dokončna prevetritev v našem domačem prostoru, da bo naša družba res vsestransko pluralna, dinamična in odprta navznoter in navzven.

Svetovni slovenski kongres ima močno vlogo v tem odpiranju in utrjevanju slovenskega skupnega prostora, ki nima meja. Pesnik Župančič je že svoj čas to na zelo slikovit način izrazil v Dumi, ko se najprej vpraša: »Kje domovina si? Ali na poljih teh? Še pod Triglavom, okrog Karavank? Ali po plavžih si, ali po rudnikih? Tu? Prek' morja? In ni ti meja?«. Da, tudi »prek' morja« najdemo domo-

vino. Potem, v Naši besedi, pa ugotavlja: »...Beseda je izšla, izšla med nami res! Slovenska misel, vzpluj, vrzi se do nebes! Razpni se! Po razponu tvojih kril, bo meril narod čilost svojih sil!«. Tudi preko Svetovnega slovenskega kongresa se slovenska mi-

sel razpenja in kaže svojo čilost, svojo ustvarjalno moč. S povečanjem naše zunanje prepoznavnosti se krepi tudi navezovanje novih stikov in vezi.

Nekateri so kdaj menili, da je Svetovnemu slovenskemu kongresu z demokratizacijo in osamosvojitvijo Slovenije splahnela izhodiščna programska osnova, kot da bi edini namen kongresne ideje bil slovenska osamosvojitev in njeno mednarodno priznanje. Nekateri so kmalu po osamosvojitvi zastopali to stališče in spraševali kdaj se bo Kongres razpustil. Toda tako gledanje je že takrat evidentiralo pomanjkanje vizije, pravih navdihov ob njegovem ustanavljanju in je pri nekaterih žal tudi kasneje in še do danes kazalo na določene pristranske take ali drugačne interese. Taka gledanja je Kongres znal kmalu preseči in kratkovidna in pritlehna gledanja pustiti za seboj. Očitno je, da se je pomembnost Kongresa takrat šele začela in se danes nadaljuje.

Včasih je kdo govoril o »mrtvi roki zgodovine«, ki nas vleče nazaj in zato hromi. Toda hromi nas lahko le nerazčiščena zgodovina. Odločno se moramo ozreti v prihodnost, a temelječo na zdravi tisočpetstoletni preteklosti iz katere izhajamo, ki

naj bi bila dovolj znana in zato svetilnik, ki daleč naokrog in naprej kaže smer našim skupnim hotenjem.

Svetovni slovenski kongres ima za bodočnost še naprej in morda vedno večjo važnost kot:

- **moralno predstavništvo** slovenskega naroda in države;
- **odmevna skrinja**, združevalni forum in svojevrstni prostor za najrazličnejše pobude;
- **zbiratelj potrebnih denarnih fondov** seveda ne zato da bi postal finančni center, temveč zgolj zato, da se zagotovi potrebna podstat za nujne slovenske podvige in za slovensko prepoznavnost v svetu;
- Skupaj s tem ima Svetovni slovenski Kongres tudi nalogo **sledenja svetovnim pojavom in smerem**, ter posledično **reagiranje** na vse dogodke in pojave ki zadevajo interese pluralnega slovenstva.
- Končno je Svetovni slovenski kongres kot institucija **zaslomba v svetu** za narodno slovensko državo, za njene potrebe in za njene ljudi ki mislijo in delujejo povsod.

Današnji slovenski trenutek je, kljub očitnim težavam, morda najsvetlejši v naši zgodovini. Čimbolj se bo slovenski prostor osvobajal vseh »spon« iz preteklosti, »ki ga še teže«, kot pravi Prešeren v Zdravljici in čim bolj se bosta slovenska država in

Tudi preko Svetovnega slovenskega kongresa se slovenska misel razpenja in kaže svojo čilost, svojo ustvarjalno moč. S povečanjem naše zunanje prepoznavnosti se krepi tudi navezovanje novih stikov in vezi.

narod v njej uveljavljala v svetu in se projicirala, tem večjo pomembnost bo imel Svetovni slovenski kongres kot njuna moralna izpostava.

Pred 30. leti je na ustanovnem zasedanju Kongresa slovenski delegat iz ZDA citiral besede tamkajšnjega umorjenega predsednika: »Ne sprašuj kaj bo tvoj narod storil zate; vprašaj, kaj boš ti storil za svoj narod«. Ta misel iz sveta vodi tudi nas, danes.

Predvsem pa nas kot zamisel in geslo vodi Prešernov vzklik iz pesnitve, ki nam služi za himno: »...Bog živi ves slovenski svet«. Ob tem vzkliku je pa pesnik definiral tudi njegov smoter, ko za vedno zahteva, da legitimna slovenska »oblast in z njo čast, ko pred, spet naša bosta last«. Svetovni slovenski kongres se bo za to tisočletno čast še naprej prizadeval in na podlagi teh vrednot še naprej krepil in trudil da jih udejanji tudi v prihodnjih desetletjih.

Brdo pri Kranju, 17. junija 2022

Pred 30. leti je na ustanovnem zasedanju Kongresa slovenski delegat iz ZDA citiral besede tamkajšnjega umorjenega predsednika: »Ne sprašuj kaj bo tvoj narod storil zate; vprašaj, kaj boš ti storil za svoj narod«. Ta misel iz sveta vodi tudi nas, danes.

Kratek pogled v zgodovino SSK

Franci Feltrin

Svetovni slovenski kongres v letu 2021 praznuje 30 let od ustanovnega zasedanja, ki se ga je udeležilo preko petsto slovenskih delegatov iz sveta in Slovenije. Ustanovni zbor SSK je potekal v Ljubljani, v Cankarjevem domu, 27. in 28. junija 1991. V dneh, ko je na slovenskih tleh potekala desetdnevna vojna, v kateri so slovenski fantje branili in ubranili slovensko državno samostojnost, ki jo je le dan pred tem z 99% glasov slovensko sprejela takratna Skupščina. Na Ustanovnem zboru SSK so delegati soglasno sprejeli več posameznih resolucij, v podporo samostojni in neodvisni državi slovenskega naroda - Sloveniji.

Največji pomen in enotno odobravanje je doživela resolucija z naslednjo vsebino: »Delegati na ustanovnem zasedanju Svetovnega slovenskega

kongresa, zbrani v Ljubljani 27. junija 1991, iz Argentine, Avstralije, Avstrije, Francije, Kanade, Nemčije, Švedske, Švice, Danske, Finske, Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Madžarske, Italije, Republike Hrvaške in Republike Slovenije, pozdravljamo rojstvo samostojnosti slovenske države. Zato pozivamo države članice Organizacije združenih narodov (OZN), da takoj priznajo Republiko Slovenijo kot samostojni subjekt mednarodnega prava in podprejo njeno prizadevanje za članstvo v OZN in najostreje obsodijo današnjo agresijo JLA z vojaško silo na Republiko Slovenijo in poskus okupacije njenega ozemlja; spodbuja naj mednarodno demokratično javnost in obsodi nasilno poseganje v reševanje krize na jugoslovanskih tleh.«

Zametki SSK na Študijskih dnevih Draga

Vse to se je lahko dogajalo in zgodilo samo zato ker je po dolгих desetletjih, v prsih, v svet izgnanih slovenskih domoljubov, še vedno bilo srce za rodno grudo - Slovenijo. Ljubezen do dežele iz katere so pred kruto roko komunistične revolucije bežali in se razpršili na vse smeri sveta; med tuja ljudstva in tuje narode. Številni naši rojaki, ki so po drugi svetovni vojni zbežali v tujino, do slovenske osamosvojitve niso smeli stopiti na tla Jugoslavije oz. Slovenije. Iz večnega domotožja, po svojcih in rodni slovenski zemlji, so leta 1965 skupaj s Slovenci v Italiji prvič organizirali študijske dneve v neposredni bližini Trsta in slovenske meje. Iz tega se je razvila ideja o vsakoletnih srečanjih v vasi Draga nad Trstom in nato kasneje še o organizaciji Svetovnega slovenskega kongresa, ki bi združevala vse Slovence v diaspori, sosednjih državah in domovini. Od takrat pa do danes se je zvrstilo že 56 srečanj, v letu 2022 bo tako potekalo že sedeminpetdeseto. Številni Slovenci iz diaspore so se tako leto za letom vsak prvi vikend v septembru, pod vodstvom Slovencev iz Italije zbrali na Študijskih dnevih Drage, kjer so številni izobraženci, nastopali s predavanji in literarnimi prispevki s katerimi so spodbujali narodno zavest, vero in ohranjanje slovenskega jezika. S številnimi literarnimi deli, od klasične literature, dramske in lirično izpovedne pesnitve so izražali svoja doživetja in hrepenenja po domači zemlji. Med njimi so bili tudi mnogi iz generacije mladih, ki so na podlagi staršev desetletja ohranjali vero po slovenskih cerkvah ob sobotah in nedeljah, pa jezik in kulturo, pripovedovali ter v pesmi in prozi opisovali svojo domovino. Seveda so slovensko kulturo utrjevali tudi s poučevanjem slovenskega jezika in slovenskimi sv. mašami.

To niso zgolj srečanja, saj se na dogodku vedno odvijajo tudi strokovna in domoljubna predavanja po večini slovenskih izobražencev iz diaspore. Med temi so bili tudi številni duhovniki, ki so vsakokratnemu srečanju pridali še večji pomen. Zadnja leta pred slovensko osamosvojitvijo, pa so na srečanju v Dragi sodelovali tudi pomembni slovenski izobraženci, na primer dr. France Bučar, dr. Dimitrij Rupel in drugi. Tako so bili študijski dnevi Drage pomemben mejnik razmišljanja o samostojni Sloveniji in za pobudo ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa. Predlog za ustanovitev SSK so že leta 1989 podali trije udeleženci Drage, ki so žal že vsi pokojni. To so bili:

Viktor Blažič in dr. Vladimir Habjan iz Slovenije ter dr. France Habjan iz Kanade.

Pripravljalni odbor SSK - prve naloge

Njihovemu predlogu so se pridružili vsi takratni udeleženci Drage tako iz sveta, kot tudi iz Slovenije, ter predlog sprejeli z bučnim aplavzom. Po navdušenem sprejemu, so še istega dne imenovali »Pripravljalni odbor (PO)« in za predsednika imenovali Bojana Brezigarja iz Trsta, za tajnika pa Vinka Ošlaka iz Avstrije. Naloga članov PO je bila, da pripravijo predlog programa in določijo kraj, kjer naj bi potekal Ustanovni zbor Svetovnega slovenskega kongresa. Odbor je bil zadolžen tudi za vse priprave ter čim boljše obveščanje Slovencev iz diaspore o namenu in pomenu nameravane ustanovitve SSK. Namen je bil preprost - napoved dogodka naj bi dosegla čim več Slovencev po svetu in v Sloveniji, kar bi zagotovilo čim številčnejšo udeležbo na Ustanovnem zboru SSK in posledično uspešno ustanovitev skupne slovenske organizacije, ki bi uživala široko podporo slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu. Seveda je bilo do tega cilja še kar nekaj ovir in pomislekov, še posebno med Slovenci izven domovine.

PO je imel relativno malo časa za pripravo Ustanovnega zbora SSK – do naslednje izvedbe študijskih dni v Dragi septembra 1990 - torej leto dni. V tem času predlagatelji in udeleženci Drage še niso vedeli, da bo v Sloveniji čez leto dni, na prvih večstrankarskih volitvah zmagala koalicija DEMOS t.i. »pomladniki«. Udeleženci Študijskih dnevov Draga leta 1990, so na podlagi poročila o opravljenem delu PO in pripravah na Ustanovni zbor SSK, ki ga je podal tajnik PO Vinko Ošlak, ter na podlagi demokratičnih sprememb v Sloveniji že določili datum Ustanovnega zbora SSK - 27. in 28. juniji 1991. Pri tem so upali, da jim bo pomagala tudi nova demokratična vlada v Republiki Sloveniji.

Pariz, Dunaj... kaj pa Ljubljana?

Kmalu se je pojavilo tudi vprašanje kje oz. v kateri državi naj bi potekal Ustanovni zbor SSK. Naj zapišem, da je bil tedaj številnim Slovenkam in Slovencem vstop v Jugoslavijo oz. v Slovenijo še vedno prepovedan. Zato je bil njihov strah, da se prav tisti posamezniki, ki so bili najbolj vneti za Slovenijo in za sklic Ustanovnega zbora SSK, le tega ne bodo mogli udeležiti, več kot upravičen. Številni so se še vedno bali ali imeli vsaj

pomislike pred zloglasno komunistično UDBO, saj je le-ta marsikomu, ob prehodu meje in prihodu v Slovenijo, kaj hitro odvzela prostost.

S tem v mislih so člani PO za kraj izvedbe Ustanovnega zbora SSK predlagali najprej Pariz in nato kasneje Dunaj. Takratni slovenski minister za zunanje zadeve, dr. Dimitrij Rupel, ki je sodeloval na takratnih študijskih dnevih, pa je smelo predlagal Ljubljano. Svoj predlog, zakaj Slovenija in Ljubljana, je podkrepil z zanosom: »To je pomembno tudi za čas v katerem se Slovenija sedaj nahaja.« Zavedal se je obstoječih težav in obljubil, da bo slovenskemu parlamentu predlagal zakonske rešitve za vse Slovence, ki so na listi nezaželenih.

Prav takrat so v koaliciji DEMOS, ki je bila na oblasti že od aprila istega leta, potekali številni tajni pogovori; predvsem o tem kako na najbolj miroljuben in na pravno sprejemljiv način izvesti slovensko osamosvojitve oz. razglasiti samostojnost Slovenije.

Po obsežni razpravi in izčrpnih obrazložitvah slovenskega zunanjega ministra o namenih in trenutni politični usmeritvi slovenske vlade so udeleženci Drage soglasno sprejeli predlog, da bo Ustanovni zbor SSK potekal 27. in 28. junija 1991 v Ljubljani. Ob tem so predlagali, da dr. Dimitrij Rupel postane član PO, pripravljalni odbor pa naj vse naslednje korake usklajuje v sodelovanju s slovensko politiko oz. koalicijo DEMOS. Na študijskih dnevih je bila prisotna tudi Spomenka Hribar, poslanka in članica ožjega vodstva koalicije DEMOS, ki je prevzela zadolžitve za ustanovitev Slovenske konference SSK, ki pričela z delovanjem še pred ustanovitvijo SSK in, kot članica PO, tudi zadolžitve za organizacijo ter potek Ustanovnega zbora SSK v Ljubljani.

Koalicija DEMOS je sprejela *Zakon o amnestiji* za vse Slovence in Slovence ter njihove potomce po svetu, ne glede na to kako in zakaj so po drugi svetovni vojni ali kasneje zapustili Slovenijo oz. takratno Jugoslavijo. To je bila pomembna poteza vladne koalicije DEMOS za vse Slovence po svetu in tudi izjemna priložnost, da je Ustanovni zbor SSK lahko potekal na slovenskih tleh.

Prihod delegatov v času vojne za Slovenijo

Zbora se je udeležilo preko 500 delegatov, večina jih je prišla iz tujine. Mnogi od njih so smeli prvič,

po dolgi desetletjih izgnanstva, prestopiti prag svoje domovine. Zgolj naključje je bilo, da je bila le dva dni pred Ustanovnim zborom SSK, razglašena samostojna država Slovenija. Če ponovim zgodovinski stavek dr. Jožeta Pučnika, ob razglasitvi plebiscitarne odločitve Slovencev na plebiscitu leta 1990 je v Cankarjevem domu dejal: »Jugoslavije ni več. Sedaj gre za Slovenijo!« In prav tako je naključje hotelo, da je Ustanovni zbor SSK potekal v času desetdnevne vojne za Slovenijo. Mnogi udeleženci zbora SSK so tako podoživljali dneve, ko so bežali pred streli slovenskih komunistov in so se po najkrajši možni poti že prvi dan umaknili na varno. Ne glede na takratno situacijo pa je bil na ustanovnem zboru sprejet Statut Svetovnega slovenskega kongresa z usmeritvami ter številne pobude. Po koncu zasedanja SSK so pogumni, in teh ni bilo malo, vztrajali ter cele dneve poročali svojcem in visokim državnim predstavnikom njihovih vlad, kako je na slovenskih tleh potekala obrambna vojna in kako pogumen je slovenski narod v boju za samostojno Slovenijo.

Po osamosvojitvi Slovenije se je študijskih dni Drage udeleževalo vedno več Slovencev iz domovine. Mnogi so se srečanja udeležili tudi kot predavatelji, da bi v svoji zavesti poglobljali, da je biti Slovenec, slovensko govoriti in slovensko misliti ter imeti lastno državo ponos nas vseh, v prsih katerih še vedno bije slovensko srce - kot so to radi poudarjali in še vedno poudarjajo Slovenci, ki prihajajo iz dežel preko oceana. Na Dragi pri Trstu se še vedno zbirajo in zbiramo Slovenci iz vseh vetrov sveta in vseh stanov.

Na poti povezovanja Slovencev

Danes je delovanje SSK še vedno pomembno, ne več samo za nas tu in one tam, temveč za gospodarski, kulturni in nacionalni razvoj naše države. SSK je, v sodelovanju s Slovensko konferenco SSK, v tridesetih letih delovanja organiziral preko štirideset konferenc zdravnikov, znanstvenikov in gospodarstvenikov, arhitektov in gradbenikov, mladih znanstvenikov, pravnikov, glasbenikov, gornikov, agronomov, novinarjev,... Poleg tega smo zasnovali tudi druge pomembne projekte z namenom, da bi čim bolje povezali Slovence tukaj z rojaki v zamejstvu in po svetu.

Kljub temu, da je vodstvo Svetovnega slovenskega kongresa oralo ledino je že v prvih petih letih delovanja prišlo do snovanja projektov, s katerimi

smo tesneje povezovali tiste »ki smo tu« z »onimi, ki so tam«, kot je v svojem uvodnem nagovoru ob 20. obletnici SSK zapisal dr. Boštjan Žekš. Tako smo že leta 1995, na pobudo rojakov iz Italije, organizirali prvi tabor mladih. S projektom »Ko ne bo več meja« smo se povezovali s Slovenci iz sosednjih držav. Po vstopu Slovenije v Schengen smo projekt preimenovali v »Ko ni več meja«. V nekdanjih prostorih, na Cankarjevi cesti 1/III, smo organizirali preko 50 razstav slovenskih umetnikov, ki živijo in ustvarjajo izven Slovenije. Organizirali smo večere pod imenom IZZA Kongresa. Večeri so bili namenjeni predvsem ustvarjalcem slovenske kulture živečih izven Slovenije. Nastopali so literati pesniki in predavatelji. Tako smo v Sloveniji lahko spoznali številne slovenske kulturne izobražence, ki so v tujem svetu ohranjali slovensko besedo in kulturo.

Premagovanje prvih ovir

Svetovni slovenski kongres se je v prvih letih svojega delovanja, zaradi različnih pogledov na preteklost, znašel namesto v izvajanju zastavljenih ciljev, v moralni in politični krizi. Škandali in spori so pretresali tako SSK kot tudi SK SSK. Ti so se razkrili že na samem Ustanovnem zboru, od katerega so delegati iz sveta pričakovali, da bodo lahko sprejeli predlagano deklaracijo (slovensko razglasili) s katero bi obsodili komunistično revolucijo, ki je na tisoče Slovenk in Slovencev pognala v svet, pa se to ni zgodilo.

Zato obe organizaciji, ne SSK in ne SK SSK, v prvih letih svojega obstoja nista mogli opravljati poslanstva za katerega sta bili ustanovljeni. Premostitev teh težav se je pričela šele z izvolitvijo novega predsednika na II. zasedanju SSK, na Dunaju 24. junija 1994, ko je bil za predsednika izvoljen dr. Jože Bernik iz Chicaga (ZDA), in z občnim zborom Slovenske konference SSK v Celju 24. junija 1995, ko je bil za predsednika Slovenske konference izvoljen odvetnik Danijel Starman. Za glavnega tajnika sem bil, na predlog predsednika Danijela Starmana, imenovan Franci Feltrin. Ob prevzemu vodenja Slovenske konference SSK je novoizvoljeni predsednik v uvodnih besedah poudaril, da si bo kot prvo nalogo zastavil poglobitev medsebojnega zaupanja med SSK in Slovensko konferenco ter skupno sodelovanja na projektih, ki jih bo zastavilo novo vodstvo.

Pričele so se podirati barikade in nezaupanje vodstva SSK, do dela in poslanstva Slovenske

konference. Po dveh letih se je sedež SSK, iz tretjega nadstropja Prešernovega trga v Ljubljani, v celoti preselil v prostore Slovenske konference na Cankarjevo cesto 1. Sledil je medsebojni sporazum o skupnem tajništvu in poslovanju. Skupni projekti so plod sodelovanja in s tem se lahko pohvalimo pred slovensko javnostjo v domovini in pred Slovenci po svetu. Kaj vse smo dosegli v teh letih skupnega sodelovanja, priča zbornik, ki smo ga izdali ob 25. obletnici ustanovitve SSK, kjer smo objavili natančen pregled realiziranih projektov. Preberemo pa lahko tudi zapise tistih, ki so svoj prosti čas namenili uresničevanju poslanstva SSK.

Zahvala in novim izzivom naproti

Za vse to gre zahvala Slovincem po svetu, še posebno slovenskim izobražencem, ki so se udeleževali in se še vedno udeležujejo raznih konferenc. Pa tudi mladim, ki obiskujejo Tabore, da spoznavajo domovino svojih prednikov; morda tudi njihove prihodnosti, če se zato odločijo. Brez pridnih sodelavk in sodelavcev v upravni pisarni, kot seveda tudi vodstva, bi SSK v teh letih poslovanja ne dosegel takšnih uspešnih rezultatov, kot jih je. Zato vsem še posebna zahvala, da so in ste skozi desetletja sodelovali in prispevali svoje znanje in dragoceni čas.

Pričujočo publikacijo namenjamo vsem, ki ste in so v teh letih sodelovali pri delu Svetovnega slovenskega kongresa. Še posebno se spominjamo ideologov in pobudnikov za ustanovitev SSK. Organizacija ki je bila ustanovljena v času, ko je Slovenija stopala na samostojno pot in je bila ena od ključnih združenj vseh Slovenk in Slovencev, pod eno streho, pod streho SSK. In to ne glede na versko, politično ali kakršno koli drugo opredelitev.

Ob 30. obletnici praznovanja si želim, da bi se vodstvo z administrativnimi sodelavci SSK domislilo novih projektov in doseglo nadaljnje uspehe pri sodelovanju z našimi rojaki po svetu in doma te tako uspešno nadaljevalo začrtano pot povezovanja naših rojakov povsod po svetu.

V CANKARJEVEM DOMU JE BIL 22. IN 26. JUNIJA 1991 USTANOVLJEN SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES Z NAMENOM POVEZOVANJA SLOVENCEV DOMA IN PO SVETU NA PODROČJU GOSPODARSTVA, ZNANOSTI, KULTURE IN DEMOKRACIJE.

USTANOVNEGA ZBORA SE JE UDELEŽILO VEČ KOT 500 UGLEDNIH IN VPLIVNIH ROKOPISOVALCEV IZ VSEGA SVETA.

TI SO V IMENU POLMILIJONSKE SLOVENSKE DIASPORE S POŠILJANJEM ŠTEVILNIH POZIVOV VLADAM SVOJIH DRŽAV PRIPOMOGLI K HITREMU MEDNARODNEMU PRIZNANJU NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE.

2021 - VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE - 80 TRIDESETLETNICE SLOVENSKE DRŽAVE

Odkritje spominske plošče

ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa

V Cankarjevem domu je v nedeljo, 27. junija 2021, potekala slovesnost, med katero smo odkrili spominsko ploščo ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa. Na mestu, kjer je potekalo prvo zasedanje SSK, so nas ob okroglem jubileju s svojo prisotnostjo počastili predsednik Vlade RS Janez Janša, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch ter minister za kulturo dr. Vasko Simoniti. Dogodek je povezovala Mateja Feltrin Novljan, za odličen glasbeni program pa sta poskrbela bari-tonist Matjaž Robavs in citrar Tomaž Plahutnik. Z recitacijo pa je program popestril Igor Pirkovič.

Ob tej priložnosti je predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič predsedniku Vlade RS, Janezu Janši podelil zlatnik Svetovnega slovenskega kongresa v zahvalo za njegov izjemen doprinos k demokratizaciji Slovenije, za zasluge pri osamosvajanju in priznavanju Republike Slove-nije v mednarodni skupnosti, za podporo ustanovitvi in delovanju Svetovnega slovenskega kongresa ter za njegov trud pri ohranjanju in krepitvi narodne zavesti pri rojakih doma in po svetu.

Predsednik vlade je ob prejemu priznanja zbrane nagovoril, pri čemer se je sprva iskreno zahvalil za prejeto priznanje. Kot je dejal, je Svetovni slovenski kongres v 30 letih šel čez različne čeri, "kljub temu pa je stal in obstal in je močna povezovalna vez med Slovenci v zamejstvu in po svetu in matično domovino".

V nadaljevanju objavljamo zahvalni govor predsednika Vlade RS Janeza Janše ob preje-mu zlatnika »Slovenski tolar« ter pozdravni govor ministric za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch.

Janez Janša

predsednik Vlade Republike Slovenije

Dragi rojaki, spoštovani gospod predsednik, ostali člani Svetovnega slovenskega kongresa,

iskrena hvala za to veliko priznanje. Ko se danes spominjamo tistih dni pred 30. leti, čutimo predvsem veliko hvaležnost. Hvaležnost zato, ker je Slovenija takrat stopila skupaj in ker so naši rojaki v zamejstvu in po svetu pomagali pri stvarih, kjer komaj nastala slovenska država svojih institucij za ta namen še ni imela.

Govorniki pred mano ste govorili o razlogih zaradi katerih je bil ustanovljen Svetovni slovenski kongres. Hvala lepa za čudoviti opis teh razlogov. Jaz pa bom začel na tem mestu, kjer danes stojimo oziroma v tej zgradbi, kjer smo se danes zbrali.

Člani Svetovnega slovenskega kongresa smo po razglasitvi samostojne slovenske države 26. junija zvečer na kratko proslavljali. Številne danes omenjene sem tu srečal prvič in to je bilo čudovito doživetje, ki je bilo žal kratko in prekinjeno zaradi sporočila o prodorih enot JLA in izpadu tankovskega bataljona iz vrhniške vojašnice, in moj namen, da se udeležim zasedanja

SSK naslednji dan, žal ni uspel. Kljub temu se je Kongres takrat konstituiral in s tem je neka razpršena energija, ki je takrat po vseh celinah podpirala zgodovinski slovenski korak, dobila svojo organizacijo. Ugledni slovenski posamezniki so z neposrednimi osebnimi zvezami do vlad, ministrov, predsednikov držav, predsednikov regij, županov pomembnih mest, nato neutrudno bodisi iz Ljubljane, ali domovine, kamor so se vračali v kaotičnih razmerah, kajti JLA je nekatere mejne prehode že zasedla, delali na tem, da je resnica o dogodkih v Sloveniji prišla v svet in da se je svetovno javno mnenje glede osamosvojitve Slovenije v roku enega tedna popolnoma obrnilo v našo korist in da smo postali subjekt, dejavnik na mednarodnem zemljevidu.

Slovenija v tistem času ni imela svoje diplomacije, niti uradnih mrež po svetu, vse so oziroma ste nadomestili naši rojaki. To je bila takrat silna energija. Spomnim se, da je informacijska skupina, ki je usklajevala obrambo, dobivala na tisoče telefaks, telegramov in telefonskih klicev podpore. Še sedaj ne vem kako so do naših telefonskih števil prišli naši rojaki iz Avstralije, Clevelanda, Argentine, Amerike, zamejstva... klicali so mladi

fantje iz različnih celin, če lahko pridejo pomagati in če se lahko pridejo boriti za Slovenijo.

Svetovni slovenski kongres je v 30. letih šel čez različne čeri, kljub temu pa je stal in obstal in je močna povezovalna vez med Slovenci po svetu in matično domovino. *Ne glede na razno-razne razlike in tako naprej in še posebej strokovna srečanja, ki jih organizirate vsako leto, so velika dodana vrednost.*

Tako kot so se nekateri rojaki vključili v prizadevanja za osamosvojitve in konkretno pomoč, ko je prva slovenska vlada potrebovala strokovnjake, skušamo to energijo in to znanje organizirati tudi sedaj z oblikovanjem Strateškega sveta za digitalizacijo, v katerega se je z veseljem vključilo nekaj izjemno sposobnih, uglednih, prodornih rojakov, ki delajo po svetu, ki so v svetu uspeli, ki so ustanovili visoko vredna tehnološka podjetja in ki sedaj pomagajo Sloveniji pri digitalizaciji. Tudi to je neposreden dokaz, da Svetovni slovenski kongres služi svojemu namenu. Zelo sem počaščen, da sem danes dobil to vaše najvišje priznanje in ne glede na to, da so časi danes drugačni kot so bili tisti pred 30. leti, ko je šlo za biti ali ne biti,

je pomen povezovanja Slovencev doma in po svetu danes enako velik. Ogromno slovenskega znanja je danes po svetu v vseh panogah in vseh strokah, tudi v multinacionalkah, umetniki, športniki, ... Seveda si želimo, da mladi ne bi odhajali v tujino, če že odidejo, da pridejo nazaj, razširijo svoje znanje. Mnoge, ki so odšli iz Slovenije, iz domovine in so mislil, da se v domovino ne bodo nikoli več vrnili, vseeno vabimo, naj razmislijo in se vrnejo nazaj. Slovenija jih bo vedno sprejela z odprtimi rokami.

Iskrene čestitke ob 30. obletnici naše skupne domovine, ki je pred 30. leti postala država. Naj živi Svetovni slovenski kongres, naj povezuje še naslednjih 30 let in še naprej in Bog živi Slovenijo.

Helena Jaklitsch

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu

Spoštovani predsednik Vlade RS
gospod Janez Janša,

spoštovani predsednik
Svetovnega slovenskega kongresa
gospod dr. Pleskovič,

spoštovani visoki gostje,
gospe in gospodje!

V teh dneh se veselimo 30 let naše samostojnosti - trideset let slovenske države. Morda so tri desetletja za eno državo malo, vendar so vse države začele na začetku, pri prvem letu. Toda za društvo pomenijo svojevrsten mejnik, saj tri desetletja štejemo čas ene generacije. To je tudi čas, ko je dobro in prav, da se nekoliko ustavimo, premislimo prehojeno pot in, če je potrebno, na novo zastavimo cilje, ki so nekoč pripeljali do ustanovitve.

Svetovni slovenski kongres je bil ustanovljen v prav posebnem zgodovinskem času. Ne le Slovenija, temveč vsa Evropa in posledično ves svet je pred tremi desetletji na novo zadihal. Vase se je sesuval celoten vzhodni evropski komunistični blok. Narodi, ki so bili od leta 1945 ukleščeni v duh samovolje samoizbrancev, so zadihali s

polno silo, ki jo daje lahko samo svoboda. To je bil čas, ko so se uresničevale stoletne sanje. Ne le nas Slovencev, temveč tudi Estoncev, Latvijcev, Litvancev, ki so uspeli pobegniti iz Sovjetske zveze in obstati kot samostojne države za svoje narode. Bil je to čas, ko smo sanjali čas brez totalizma, bil je to čas, ki smo ga Slovenci znali odlično izkoristiti. S pogumom, podkrepljen z domoljubjem številnih rodov slovenskega naroda ter pokončnimi in odločnimi ljudmi, ki se niso ustrašili izjemnega trenutka, ki ga je prednje postavljala zgodovina, smo si priborili državo, ki smo jo od tedaj popeljali v Evropsko zvezo in NATO.

V tistem času se je naša skupina Slovencev, ki je vstopila v praznino nepovezanosti. Iz predavanj, ki so jih dolga leta organizirali slovenski intelektualci v Tržaški Dragi in je dajala tudi humus ideji samostojne in demokratične Slovenije, ki so jo desetletja gojili naši rojaki, tisti rojaki, ki so morali maja 1945 zapustiti njim tako ljubo domovino, ker so zanjo želeli svobodo in ne zatiranja, se je rodila ideja, da bi se posamezni Slovenci iz vsega sveta povezali v novo društvo, ki je imelo ambicijo, da obsega ves svet.

Tako je nastal Svetovni slovenski kongres. Organiziran kot društvo, ki presega meje ene

posamezne države. Organiziran kot društvo Slovencev povsod po svetu s ciljem, da bi se na osebni in društveni ravni povezali v enoto, ki bi delovala v dobrobit vseh. V tistih ključnih dneh, ko je že bilo jasno, da bomo morali svojo odločitev braniti tudi z orožjem, je bil ustanovljen Svetovni slovenski kongres. Takrat so se v Ljubljani, prvič v slovenski zgodovini, zbrali predstavniki vseh treh Slovenij, iz domovine, iz zamejstva in sveta. Več kot 500 jih je prišlo v Cankarjev dom. Njihova misel je bila enotna – skupen nastop vseh Slovencev ter narodna sprava. Slovenija je končno in – upam - dokončno postala gravitacijska točka za vse Slovence v zamejstvu in po svetu.

Sprememba, ki se je tedaj zgodila je preveč pomembna, da bi jo smeli spregledati ali zamolčati. S Socialistično Republiko Slovenijo, ki je hlapčevala Beogradu, se Slovenci v svobodnem svetu niso mogli identificirati. Lahko bi rekli, da je šlo za medsebojno antipatijo ali pa globoko nezaupanje, na takih osnovah pa ni mogoče graditi edinosti. Ko je Slovenija postala svobodna, demokratična, tržno-socialna in samostojna, pa je kar naenkrat postala lepota, ki smo jo vsi čakali. Ljudje, ki so ustanovili Svetovni slovenski

kongres, so ta trenutek prepoznali. Po svetu so začele nastajati konference SSK; vsi so hoteli pomagati mladi državi. Slovenci po vsem svetu so se organizirali, demonstrirali pred vladnimi in mestnimi ustanovami ter zahtevali mednarodno priznanje slovenske države. Napisali so tisoče pisem podpore tako takratni slovenski vladi kot vladam, predsednikom in drugim pomembnim veljakom držav, v katerih živijo. Za to velja naša iskrena zahvala tudi Svetovnemu slovenskemu kongresu za njegov izjemni prispevek v tistih ključnih trenutkih našega naroda.

V naslednjih treh desetletjih je SSK postal prepoznan po organizacij srečanj, ki so postala njegova posebnost. Strokovna srečanja strokovnjakov slovenskega rodu iz vsega sveta, naj si bodo to zdravniki ali pravniki, novinarji ali gorniki, računovodje ali znanstveniki, gospodarstveniki ali davčni svetovalci, tu, v Sloveniji so odlična priložnost, da se znanje, ki ga Slovenci kopičijo povsod po svetu, na sonaraven način prelije tudi k nam. Ali kot je pred leti dejal predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Pleskovič: »Konference so na visoki in vrhunski strokovni ravni in mnoge so bile vsebinsko prebojne. S tem poslanstvom

predstavljajo ne le nacionalni, marveč tudi širši gospodarski in družbeni pomen za graditev boljše in bolj uspešne Slovenije. Naši strokovnjaki po svetu so naš zaklad. Zelo radi sodelujejo s strokovnjaki iz domovine in do sedaj se je spletlo že veliko kroženja znanja, prijateljstev in strokovnega sodelovanja.» Na tak način se uresničuje namen in smisel SSK - da povezuje Slovence vseh treh Slovenij na iznajdljiv in pa tudi koristen in uporaben način. Za vsako srečanje ste izdali tudi tiskan zbornik, ki ostaja kot trajen vir bogastva in idej za vsakega, ki to želi.

A čas v teh treh desetletjih ni stal pri miru. Kdo je pred tremi desetletji sploh pomislil, da bo telefon postal internet in da bomo mogli biti povezani v video konferencah tako, kakor smo bili v preteklem letu, ko nas je epidemija prikrajšala za osebne stike in običajno družbeno življenje? Tehnologija, ki jo danes vsakodnevno uporabljamo za povezovanje oddaljenih, je bilo pred tremi desetletji predmet znanstvene fantastike. Od faksa smo prešli na e-maile. Od telefoniranja na video-konference. Od tiskanih obvestilnikov na Facebook, Twitter in Instagram... Svet se je torej spremenil, povečale so se možnosti, osebnim stikom so stopili ob bok elektronski mediji. Danes globalnost ni več nič posebnega, temveč je stvarnost. Zato je mesto Svetovnega slovenskega kongresa dobro izbrano. Pred tridesetimi leti ste izbrali svet, zdaj je svet tukaj in je naš! Pravzaprav je bilo delo Svetovnega slovenskega kongresa, ko je začel povezovati slovenske znanstvenike in strokovnjake vizionarsko. Šele danes, tako se zdi, se začenjamo v Sloveniji bolj intenzivno zavedati, kako zelo pomembno za našo državo, njeno prosperiteto in njen razvoj, je vključevanje in povezovanje uspešnih slovenskih znanstvenikov, podjetnikov, intelektualcev z matično domovino.

Spoštovani,

Prav vse nove oblike povezovanja zahtevajo od nas novih veščin, predvsem pa prožnosti in dinamičnosti, da jim bomo lahko kos. In to je tista refleksija in osvežitev, ki jo moral vsako družstvo po treh desetletjih delovanja, to je čas ene generacije in v tako spremenjenem svetu opraviti, da ga čas ne bi povozil. Ko praznujemo tridesetletno delo, gledamo v prihodnost. Ko se veselimo prehojene poti, se zavedamo negotovosti prihodnosti. Ohranimo isti pogum in navdušenje, ki so ga premogli pred tremi desetletji in opremljeni z njimi, stopimo na nova pota, ki nam jih ponuja prihodnost. Potem se nam za obstoj naših dragocenih pridobitev ni treba bati. Sreča je na strani pogumnih, naj bo med njimi tudi Svetovni slovenski kongres.

Celoten dogodek
si lahko ogledate
na posnetku:

26. JUNI 1991
ELO DELO DELO DELO DEL

V Cankarjevem domu jutri prvi kongres vseh Slovencev

Prve tri dni bo Svetovni slovenski kongres zasedal v Ljubljani, zadnji dan, v nedeljo, pa bodo delegati v gosteh pri Celjanih – Pester program za udeležence

LJUBLJANA, 25. junija – Delegati in drugi udeleženci prvega oziroma ustanovnega Svetovnega slovenskega kongresa, ki se bo začel v četrtek v Cankarjevem domu v Ljubljani, že prihajajo v Slovenijo. Nekakšen uvod v kongres bo jutrišnje srečanje slovenskih gospodarstvenikov z vsega sveta na Gospodarskem razstavišču, delegate kongresa pa naj bi jutri sprejel tudi ljubljanski župan Jože Štregar. V kongresnih dneh pripravljajo po vsej Sloveniji tudi vrsto bogatih kulturnih prireditev.

Kongres se bo začel v četrtek ob 10. uri v Gallusovi dvorani. Po izvolitvi delovnih teles in drugih uvodnih formalnostih bo nastopil Slovenski okteti, nato pa bodo sledili pozdravni govori. Udeležence in goste kongresa bo nagovoril tudi predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan, govorili pa naj bi tudi Bojan

Ška. Kdor bo še pri močeh, se bo ob 22. uri lahko udeležil še literarnega večera, ki ga prav tako v CD prireja Društvo slovenskih pisateljev.

Drugi kongresni dan, v petek, bo veliko bolj razgiban in pester. Del delegatov se bo že zjutraj odpravil na obisk k Slovincem v Italiji, na avstrijskem Koroškem in v Porabju, vse druge pa čaka delo v komisijah za statut, program in kongresne resolucije ter v številnih sekcijah. Teh je kar trinajst, poimenovali pa so jih takole: kulturna, znanstvena, pravna, zgodovinska, teološko-

venec v domovino, za Evropo, za slovenski jezik, za mladino in za geopolitični položaj Slovenije. Da pa ne bi ostalo pri številki trinajst, je kot 14. prireditev napovedana še okrogla miza o časopisu Slovenski svet.

Za konec drugega delovnega dne bo v Cankarjevem domu ob 20. uri slavnostni koncert Simfonikov RTV Slovenija, ki bodo poleg del Lojzeta Lebiča prvi pri nas izvedli tudi dela slovenskih skladateljev v diaspori C. Krena, B. Kosa in R. Siferja. Koncert naj bi prenašala tudi Evrovizija. Po koncertu bodo ob 22.30 v Narodnem muzeju odprli še razstavo »Pismo brez pisave – arheologija o prvih stoletjih krščanstva na Slovenskem.«

Ljubljanski del prvega Svetovnega slovenskega kongresa se bo končal v soboto. Dopoldanski del bo spet izrazil deloven.

žet tri leta naslednje zasedanje SSK. Slovesen zaključek kongresa se bo začel ob 18. uri. Tedaj naj bi delegatom in drugim udeležencem kongresa spregovoril tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, z govorom pa se bo kajpak predstavil tudi prvi predsednik Svetovnega slovenskega kongresa. Zvečer bo Milan Kučan v Moderni galeriji priredil še slavnostni sprejem.

V nedeljo zjutraj bo v ljubljanski stolnici Maša za verne udeležence kongresa, ki jo bo daroval nadškof dr. Alojzij Šuštar, zatem pa se bodo vsi udeleženci

**Vabilo
na kongres!**

Svetovni slovenski kon-

Razstava: 30 Kongresnih v sliki in besedi

Društvo za spodbujanje slovenstva Svetovni slovenski kongres je bilo ustanovljeno ob osamosvojitvi Slovenije konec junija 1991 in je odsev zgodovinskega trenutka, ki je povezal vse Slovence v času osamosvajanja Slovenije in njenega mednarodnega priznanja. V tem času smo doživeli marsikaj, za to smo ob 30. obletnici prvega zasedanja, zbrali 30 izstopajočih utrinkov, ki so zaznamovali »kongresni čas«. Izbrane utrinke smo v obliki razstave premierno predstavili na prireditvi »Sloveniji za 30 let – dobrodošli doma« v Ribnici. Vseh 30 utrinkov, v sliki in besedi, objavljamo tudi na naslednjih straneh.

Primorski dnevnik, 5.9.1990 –
Napoved prvega zasedanja SSK

Delo, 26.6.1991 –
Napoved prvega zasedanja SSK

Primorski dnevnik, 27.6.1991 –
Tiskovna konferenca pred prvim
zasedanjem SSK

Slovensko pismo (Avstralija),
julij-september 1991 –
Ustanovitev SSK

Primorski dnevnik, 28.6.1991 –
Ustanovitev SSK

Delo, 2.7.1991 – Ustanovitev SSK

Začetki Svetovnega slovenskega kongresa

Že leta 1988 so udeleženci Študijskih dnevov Draga nad Trstom imenovali iniciativni odbor, ki bi uresničil idejo o ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa. Ta je bil ustanovljen 1991 - v času, ko nas je zgodovina preizkušala, če zmoremo za trenutek pozabiti na medsebojne zamere in se enotno zavzamemo za novo samostojno državo Slovenijo.

Večino pripravljalnega dela na ustanovni kongres je opravila Konferenca za Slovenijo. Ustanovni kongres je potekal 27. in 28. junija 1991 v Cankarjevem domu Ljubljani. Na njem je sodelovalo preko 500 delegatov in delegatov iz sveta, sosednjih

držav in Slovenije, ki so zastopali posamezna društva. Načrtovano štiri dnevno zasedanje se je zaradi napada jugoslovanske vojske (JLA) na Slovenijo skrajšalo na zgolj dva dni. Kljub vsemu je bilo na zasedanju sprejeta vrsta pomembnih dokumentov in resolucij, za prvega predsednika pa je bil izvoljen Bojan Brezigar iz Trsta. V skladu s tedaj sprejetim statutom je bil tako tudi sedež Svetovnega slovenskega kongresa v Trstu.

Sunita Williams, 2010

Dr. Boris Pleskovič in Jože Colarič, 2018

Marjan Šrmpf, 2017

Dr. Boris Pleskovič in Bojan Brezigar, 2016

Zlatnik Slovenski tolar

Zlatnik Slovenski tolar

V čast prvega zasedanja Svetovnega slovenskega kongresa in v čast nastanku slovenske države je bil skovan zlatnik – Slovenski tolar. Medaljon je po navodilih in zasnovi Slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa proizvedla avstrijska kovnica Rakku še pred prvim zasedanjem Svetovnega slovenskega kongresa 27. in 28. junija 1991. Na sprednji strani medaljona je v sredini Plečnikova idejna zasnova slovenskega parlamenta, na drugi strani pa sredino krasi relief Triglava z jezerom v obliki Slovenije.

Zlatnike podeljujemo zaslužnim posameznikom in institucijam, ki si v svojem poslanstvu

prizadevajo ohranjati in krepi narodno zavest pri rojakih doma in po svetu, ter s svojimi aktivnostmi povezujejo Slovence širom sveta.

Med drugim so dobitniki zlatnika: Sunita Williams, astronautka slovenskega rodu iz ZDA, Bojan Brezigar, prvi predsednik SSK iz Italije, Marjan Šrmpf, novinar RTV Slovenija, Marjan Terpin, dolgoletni predsednik Konference SSK za Italijo, Franci Feltrin, dolgoletni predsednik in podpredsednik Slovenske konference SSK, prof. Vinko Lipovec iz Clevelanda, Janez Stergar z Inštituta za narodnostna vprašanja, Jože Colarič, direktor Krke, Vladimir Kos z Japonske, Slovenski oktet...

Podelitev državnega odlikovanja Red za zasluge, Predsedniška palača, 2015

Državno odlikovanje Red za zasluge

Podelitev priznanja ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu ob 30. obletnici SK SSK

Visoka priznanja in odlikovanja

Leta 2012 je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk na slovesnosti v predsedniški palači podelil Zlati red za zasluge dr. Borisu Pleskoviču, predsedniku Svetovnega slovenskega kongresa. Odlikovanje je prejel za pionirsko delo na gospodarskem področju osamosvojene Slovenije pri povezovanju Slovencev po svetu in vključevanju v evro-atlantske organizacije.

Decembra 2012 je na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu potekala podelitev priznanj posameznikom in organizacijam v Sloveniji, ki skrbijo za stike in povezave z rojaki po svetu in tako opravljajo pomembno delo na področju ohranjanja slovenstva. Ljudmila Novak, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, je za ohranjanje stikov s slovenskimi rojaki podelila

zahvalna priznanja. V imenu Svetovnega slovenskega kongresa je priznanje sprejel dr. Boris Pleskovič.

Leta 2015 je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor na slovesnosti v Predsedniški palači Svetovnemu slovenskemu kongresu ob petindvajsetletnici delovanja podelil državno odlikovanje Red za zasluge.

Leta 2020 je ministrica za Slovence po svetu, dr. Helena Jaklitsch, Slovenski konferenci SSK ob 30. obletnici ustanovitve podelila priznanje in zahvalo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za izjemen prispevek pri povezovanju slovenske narodne skupnosti po svetu z matično domovino na vseh področjih.

Prvo mednarodno srečanje slovenskih zdravnikov doma in po svetu, september 1998

Naslovnica zbornika ob prvem mednarodnem srečanju slovenskih zdravnikov doma in po svetu

Prva konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in slovenije

Svetovni slovenski kongres je kmalu začel razmišljati o povezovanju naših razumnikov po svetu z namenom, da svoje v tujini pridobljeno znanje in izkušnje prenesejo v slovenski prostor. Načrtno smo začeli iskat in zbirati njihove podatke. Kmalu smo zbrali dovolj veliko število strokovnjakov, da smo lahko pripravili I. strokovno konferenco slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije.

Prvo mednarodno srečanje slovenskih zdravnikov doma in po svetu je potekalo med 16. in 20. septembrom leta 1998 na Bledu in na Otočcu na Dolenjskem. S predavanji, s predstavitvami znanstveno-raziskovalnih del in v okviru več okroglih mize se je predstavilo kar 14 slovenskih strokovnjakov iz ZDA, Avstralije, Argentine, Italije in Francije.

Organizacija strokovne konference na kateri so predavali tudi slovenski strokovnjaki iz tujine je pomenila novost v takratnem času. Dosežen pa je bil tudi pomemben preskok v miselnosti strokovnjakov iz Slovenije – kljub prvotni zadržanosti, da bi se sploh udeležili srečanja so kasneje številčno daleč presegli goste iz tujine.

II. Konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, Slovenj Gradec, 2010

I. Konferenca slovenskih novinarjev iz sveta in Slovenije, Ljubljana, 2012

I. Konferenca slovenskega turizma in gostinstva doma in po svetu, Postojna, 2014

I. Konferenca slovenskega kmetijstva in gozdarstva doma in po svetu, Ljubljana, 2015

Širitev povezovanja na različnih strokovnih področjih

Uspeh prve strokovne konference je postavil temelje za širitev delovanja SSK še na druga strokovna področja. Logična nadgradnja je bila konferenca znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije - ta je sledila že v letu 1999.

Povezovanje slovenskih strokovnjakov iz sveta in Slovenije smo kmalu nadaljevali še na drugih področjih. V času do leta 2010 smo pripravili še konference arhitektov in gradbenikov, konference slovenskih glasbenih ustvarjalcev, muzikologov in glasbenih pedagogov ter konferenco slovenskega planinstva. Po letu 2010 smo pričeli organizirati še konference slovenskih pravnikov, konference slovenskih mladih raziskovalcev in

študentov, konference slovenskih novinarjev, konference slovenskega turizma in gostinstva. Po letu 2015 smo k obstoječim srečanjem dodali še konference kmetijstva in gozdarstva ter konference slovenskih računovodij, revizorjev in davčnih svetovalcev.

Udeleženci jubilejne
X. Konference slovenskih
zdravnikov iz sveta in
Slovenije, Ljubljana, 2018

Udeleženci jubilejne
X. Konference slovenskih
znanstvenikov in
gospodarstvenikov iz sveta
in Slovenije, Ljubljana, 2019

Jubilejni X. Konferenci slovenskih strokovnjakov iz sveta in slovenije

Od organizacije I. Konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije je minilo že dobrih dvajset let. V tem času smo uspeli pripraviti že deset konferenc zdravnikov in deset konferenc slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov.

Leta 2018 je potekala jubilejna X. Konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Dvodnevni program se je odvijal na predstavništvu Krke d.d. v Ljubljani, častno pokroviteljstvo nad dogodkom pa je prevzel predsednik Republike Slovenije, gospod Borut Pahor. Predstavitve vrhunskih zdravstvenih strokovnjakov iz Slovenije, Avstrije,

ZDA, Argentine, Švice in Moldavije je spremljalo približno 150 slušateljev.

Leta 2019 je potekala X. Konferenca slovenskih znanstvenikov iz sveta in Slovenije. Dvodnevnega jubilejnega srečanja se je udeležilo preko 100 obiskovalcev. Prisluhnili so predavateljem iz Kanade, ZDA, Nemčije, Avstrije, Italije, Švice, Švedske, Danske, Velike Britanije in Slovenije. Konferenca je prikazala kar nekaj izjemnih znanstvenih dosežkov, ki kažejo na to, da je Slovenija v koraku s časom kar se tiče novih raziskav, dobrih praks in idej.

Sprejem častnega pokrovitelja III. Konference slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije, dr. Janeza Drnovška, Brdo pri Kranju, 2003

Predsednik Vlade RS in častni pokrovitelj V. Konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, Janez Janša med pozdravnim nagovorom, Ljubljana, 2007

Častno pokroviteljstvo

Sprejem častnega pokroviteljstva predstavlja osebno moralno podporo uglednega posameznika delu in prizadevanju organizatorja. V našem primeru to pomeni podporo prizadevanju našega društva na področju povezovanja s Slovenci po svetu. Poleg tega častno pokroviteljstvo eminentne osebe predstavlja priznanje našemu delu in predstavlja spodbudo za nadaljnje podvige.

Prvo častno pokroviteljstvo nad našim srečanjem, III. Konferenco slovenskih znanstvenikov

in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije, je leta 2003 prevzel tedanji predsednik Republike Slovenije, dr. Janez Drnovšek. Častno pokroviteljstvo nad našimi dogodki so tekom let sprejeli še mnogi ugledni predstavniki Republike Slovenije; večkrat sta nam to čast izkazala predsednik RS in predsedniki Vlade RS, nekajkrat pa tudi predsednik SAZU.

III. Konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, Radenci, 2002

Medicinska fakulteta v Mariboru

Leta 2002 je v Radencih potekala III. Konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Z odločitvijo Svetovnega slovenskega kongresa, da za glavno tematiko srečanja izbere izobraževanje v medicini smo spodbudili snovalce programa medicinskega študija Univerze v Mariboru.

Predlog za Medicinsko fakulteto je na srečanju predstavil odgovorni nosilec projekta prof. dr. Ivan Krajnc. Udeleženci srečanja so v diskusiji

izrazili podporo ustanovitvi nove medicinske fakultete, nekateri od njih so ponudili tudi svoje sodelovanje in pomoč pri vzpostavitvi programa.

V naslednjem letu je bila ustanovljena Medicinska fakulteta v Mariboru. Z njeno ustanovitvijo se je povečala dostopnost medicinskega študija v Sloveniji, posledično pa se je s tem dvignil tudi nivo medicinskega znanja v Sloveniji.

Udeleženci tematskega sklopa »Nova šola za arhitekturo« na II. Konferenci slovenskih arhitektov in gradbenikov iz sveta in Slovenije, Maribor, 2006

Fakulteta za arhitekturo v Mariboru

Leta 2006 je v Mariboru potekala II. Konferenca slovenskih arhitektov in gradbenikov iz sveta in Slovenije. Osrednja tema konference je bila predstavitev in podpora pobudi za odprtje oddelka, ki bi omogočal študij arhitekture v Mariboru.

Temelje fakultete so ob podpori Svetovnega slovenskega kongresa postavljali - in so jih na konferenci tudi izpostavili - sodelavci Fakultete za gradbeništvo Univerze v Mariboru, dekan prof. dr. Ludvik Trauner, doc. prof. dr. Metka Sitar, Uroš

Lobnik in Bogdan Reichenberg. Pri tem je bil v veliko pomoč slovenski rojak, akad. prof. Boris Podrecca iz Avstrije, ki se je na konferenci osebno zavzel za ustanovitev študijskega programa arhitekture v Mariboru.

Študij za arhitekturo v Mariboru sedaj že vrsto let deluje in uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo.

Akad. prof. dr. Jože Trontelj med uvodnim predavanjem na I. Konferenci slovenskih mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije, Ljubljana, 2012

Rekordni obisk I. konference mladih raziskovalcev

Veliko pozornosti namenjamo projektom za mlade. Eden od vodilnih dogodkov namenjenih mladim so konference mladih slovenskih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije, katerih glavni namen je medsebojno spoznavanje ter povezovanje. S srečanji želimo mladim omogočiti stik in spoznavanje s slovenskimi raziskovalnimi in gospodarskimi subjekti. Stremimo k temu, da bi bila Slovenija seznanjena z razvojem znanja v tujini, da bi se uspešno povezovala s partnerji v

tujini in da bi kvalitetno sodelovala v mednarodnem prostoru.

I. Konferenco slovenskih mladih raziskovalcev, podiplomskih in dodiplomskih študentov iz sveta in Slovenije smo organizirali 2012. Udeležilo se jo je preko 250 mladih strokovnjakov iz Slovenije, Avstrije, ZDA, Nemčije, Italije, Škotske, Velike Britanije, Kanade in Nizozemske.

Zborniki ob okroglih obletnicah

Knjižne izdaje ob simpozijih »Ko ni več meja«

Zborniki strokovnih srečanj

Zborniki in publikacije

Od začetkov Svetovnega slovenskega kongresa pa do danes smo izdali več kot 50 tematskih zbornikov z različno vsebino. Zbornike konferenc izdamo že pred začetkom strokovne konference, v njem pa so objavljeni izvlečki predavanj in življenjepisi sodelujočih v programu.

Zbirko zbornikov dopolnjujejo priložnostne izdaje kot so na primer: tematski zborniki predavanj s posvetov Ko ni več meja, zborniki ob obletnicah delovanja društva ali samostojne zaključne enote kot je to Zlata knjiga o osamosvojitvi Slovenije.

Udeleženci razstave
»Slovenski rojaki v podporo
svobodi 1991-1992«

Razstava »Slovenski
rojaki v podporo
svobodi
1991-1992«

Slovenski rojaki v podporo svobodi 1991-1992

Leta 2006, smo, ob 15. obletnici slovenske samostojnosti in ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa, pripravili fotografsko – dokumentarno razstavo »Slovenski rojaki v podporo svobodi 1991-1992«.

Zasebna pisma in uradni dopisi, prošnje, fotografije s protestov in demonstracij odstirajo del prizadevanj slovenskih rojakov po svetu da

pomagajo Sloveniji iz težavnega, a zgodovinsko pomembnega obdobja. Gradivo so prispevali rojaki iz Avstralije, Kanade, Švedske, Francije, ZDA, Velike Britanije, Italije, Nemčije, Avstrije in Argentine.

Razstava je pomenila idejno zasnovo za zbornik z naslovom »Zlata knjiga o osamosvojitvi Slovenije«, ki smo ga izdali leta 2013.

Zbornik »Zlata knjiga o osamosvojitvi Slovenije – Slovenski rojaki v podporo svobodi«, 2013

Zlata knjiga o osamosvojitvi Slovenije

V zborniku je objavljeno gradivo z razstave »Slovenski rojaki v podporo svobodi 1991-1992«, ki pa je dopolnjeno še z drugimi dokumenti in pričevanji o pomoči in podpori, ki so jo slovenski rojaki po svetu nudili Sloveniji ob njenem osamosvojevanju in uveljavljanju v mednarodni skupnosti.

Zbrali smo vrsto dokumentov in pričevanj - pisma, prošnje in predlogi takratnim vladam po svetu, fotografije shodov, protestov in prošenj, letaki, lepaki ter časopisni članki, deklaracije, statuti, podpisi gibanj, protestni transparenti in brošure

so zbrani in urejeni v Zlati knjigi o osamosvojitvi Slovenije.

Z objavo in natisom tega gradiva smo želeli za prihodnje rodove ohraniti zavedanje o pomenu delovanja naših rojakov po svetu v času, ko je mednarodna skupnost s skepticizmom gledala na Slovenijo. Prav v tem času so Slovenci po svetu združili sile in pomagali doseči mednarodno priznanje Slovenije.

Obisk rojakov v Porabju, Madžarska, 2012

Študijska pot v Zagreb, Hrvaška, 2016

Obisk rojakov v Benečiji, Italija, 2019

Študijska pot ob 100. obletnici koroškega plebiscita, Celovec, Avstrija, 2020

Vez z zamejstvom

Z različnimi projekti že vrsto let povezujemo posameznike, društva in organizacije krajev ob slovenskih mejah. Poudariti želimo pomen njihovega obstoja in delovanja ljudi v teh krajih, ki preko različnih aktivnosti ohranjajo slovensko besedo.

Eden od dalj časa trajajočih projektov je Slovensko obrobje, katerega namen je predvsem krepitev in ohranjanje stikov med Slovenci iz matice in tistimi, ki živijo za administrativnimi mejami Republike Slovenije. S povezovanjem

obmejnih mest in slovenskih skupnosti med seboj odpravljamo meje na simbolni ravni. Sodelovanje želimo okrepiti ne le znotraj posamezne države, temveč med organizacijami vseh sosednjih držav v katerih imamo slovenske manjšine.

Z večletno prakso smo vzpodbudili in okrepili stike ter sodelovanje z in med več slovenskimi organizacijami v zamejstvu. S ponavljanjem projektov gradimo dolgoročen vpliv na ohranjanje slovenske identitete med našimi rojaki za administrativno mejo RS.

Camp Heritage, ZDA, 2007

Camp Heritage, ZDA, 2007

Camp Heritage, ZDA, 2008

Camp heritage – tabor za slovenske otroke v ZDA

Med leti 2007 in 2011 smo sodelovali s »Slovenian Women's Union of America« (danes Slovenian Union of America) pri pripravi tabora za otroke slovenskih rojakov »Camp Heritage«. Delavnice slovenske dediščine in kulture so prvič potekale v okviru praznovanja njihove 80 letnice delovanja. Na srečanju so poleg druženja in različnih zabavnih kulturnih in športnih dogodkov, potekale tudi številne delavnice povezane s spoznavanjem

slovenske dediščine, celoten dogodek pa se je zaključil s slovensko mašo.

V okviru tega dogodka smo za najstnike pripravili pestre delavnice združene z učenjem slovenskega jezika. Upamo, da smo z izvedbo delavnic slovenskim potomcem iz ZDA popestrili dneve, jim približali del slovenske kulture in tako pripomogli k utrjevanju vezi med Slovenijo in mladimi rojaki iz ZDA.

7. Tabor slovenskih otrok po svetu, Velika Polana, 2003

Udeleženci tabora pri pouku slovenskega jezika

Udeleženci tabora pri obisku rudnika živega srebra v Idriji, 2012

Tabor slovenskih otrok po svetu

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa že od leta 1996 dalje pripravlja poletne Taborje za otroke s slovenskimi koreninami, ki živijo izven Slovenije. Prvotna ideja za tabor otrok je prišla s strani rojakov v Italiji, ki so si želeli, da bi njihovi otroci imeli priložnost, da bolje spoznajo kraje svojih prednikov in izboljšajo znanje slovenščine. Vodstvo nad enim izmed prvih taborov je prevzel vrhunski slovenski alpinist Davo Karničar.

Osrednji namen tabora, ki poteka enkrat letno v poletnem času, je vzbuditi zanimanje in ljubezen do Slovenije in slovenskega jezika pri naših mladih rojaki. Njihovo izkušnjo želimo obogatiti s prijetnim druženjem s slovenskimi vrstniki, ki živijo in bivajo izven Slovenije. Na taboru se mladi rojaki učijo slovenščine ter v medsebojnem druženju spoznajo kulturno in naravno dediščino Slovenije.

Slovenski rojaki iz Venezuele pri učenju slovenskega jezika, Livške Ravne, 2020

Slovenski rojaki iz Venezuele pri izdelavi kobariških štrukljev, Livške Ravne, 2020

Repatriacija Slovencev iz Venezuele

Od prvih resnih znakov gospodarske krize v Venezueli je Svetovni slovenski kongres z zaskrbljenostjo spremljal položaj tam živečih slovenskih rojakov in zelo hitro naslovil na Vlado RS in pristojne institucije poziv, da čim prej začnejo izvajati ukrepe za pomoč ogroženim rojakom. V avgustu 2019 je Vlada RS sprejela sklep o začetku izvajanja repatriacije Slovencev iz Venezuele

Ob prihodu prve skupine rojakov iz Venezuele smo v sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu pripravili Jezikovno-počitniške dneve v domu ČŠOD Kavka na Livških Ravnah. 21 rojakov iz Venezuele je pet dni izboljševalo svoje znanje slovenskega jezika, seznanili pa smo jih tudi z nekaterimi upravnimi postopki in uporabo osebnih dokumentov v Sloveniji.

Odprtje razstave »Brezmejne poti II« Irene Hribar Schmidt iz Kanade, leta 2017

Vida Pfeifer, slikarka iz Nemčije.

Davor Mešić iz Bosne in Hercegovine med odprtjem razstave »Barve in jaz«, leta 2012

Odprtje razstave del slikarke Lorette Dorbolò iz Benečije, leta 2012

Vez z domovino skozi umetnost

Že od prvih let delovanja, Z organiziranjem umetniških razstav, slovenskim likovnim in drugim umetnikom iz tujine omogočamo razstavljanje njihovih del v domovini. V okviru naše galerijske dejavnosti je tako razstavljalo že preko štirideset umetnikov iz različnih držav: iz Argentine, Avstrije, BIH, Italije, Kanade, Nemčije, Švedske, Švice, Venezuele in ZDA.

Umetnike smo večkrat povezali z zamejskimi galerijami in jih priporočili v gostovanje slovenskim organizacijam po svetu. Nekateri razstavljalci so se kasneje pridružili različnim likovnim kolonijam v Sloveniji ali zamejstvu, nekatere od njih pa so celo nagovorile slovenske založbe, da so s svojimi slikami opremili njihove knjižne izdaje.

Luka Klopčič (SSK) med predavanjem o Slovencih v zamejstvu, OŠ Cvetko Golar, Škofja Loka, 2019

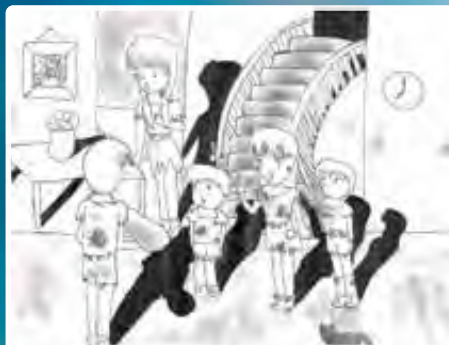
Mladi Celovčani (AT), OŠ dr. Ivana Prijatelja, Sodražica, 2021

Pomoč slovenskim šolam pri predstavitvah tematike o slovenskem zamejstvu

Leta 2019 smo pričeli s projektom »Otroci na drugi stane meje«, s katerim želimo korenito in načrtno spremeniti razgledanost slovenskih šolarjev glede slovenskih skupnosti in naših rojakov, ki živijo v sosednjih državah. SSK učno temo Slovenci v zamejstvu vidi kot eno od ključnih, saj mlade spodbuja k vseživljenjskemu učenju, pozitivnemu odnosu do slovenstva ter razumevanju skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Slovenskim osnovnim in srednjim šolam ponujamo pomoč pri predstavitvah tematike o slovenskem zamejstvu v obliki predavanj, ki potekajo v okviru šolskih predmetov, ki že obravnavajo to snov in v obliki programa kulturnega dneva ali nadomestne učne ure. K sodelovanju povabimo naše zamejske rojake, ki se skupaj z nami udeležijo dogodka, kjer podajo svoje izkušnje o življenju v zamejstvu.

Slovenski otroci iz Čabra (HR), Nagrajenci bralno-risalnega natečaja »Hvaležni medved«, 2019

Nagrajene risbe bralno-risalnega natečaja »O štirih godcih in gozdnem škratu«, 2020

Natečaji za izvirno izražanje mladih slovenskih rojakov po svetu – rekordno leto 2020

V letu 2013 je bila pri Slovenski konferenci SSK ustanovljena literarna sekcija »Slovenska beseda«. Njen prvotni namen je bil, da na področju književnosti pripomore k povezovanju slovenskih rojakov po svetu ter tako pomaga ohranjati slovensko besedo. V okviru sekcije je nastal prvi koncept literarnih natečajev, ki jih od leta 2016 pripravljamo za mlade rojake po svetu.

Natečaji potekajo v različnih oblikah, zadnje tri natečaje pa smo zastavili v obliki bralno-risalnih natečajev. Otroci, s pomočjo staršev, učiteljev ali mentorjev, preberejo slovensko pravljico. Nato se o njej pogovorijo in narišejo motiv iz pravljice, ki se jim je najbolj vtisne v spomin. Natečaj je vsako leto uspešnejši, leta 2020 se je nanj odzvalo kar 308 otrok iz enajstih držav.

Knjižnica Svetovnega slovenskega kongresa

Knjige o Slovencih
v zamejstvu in po svetu

Pomoč pri preučevanju slovenstva

V naši knjižnični zbirki se je nabralo preko 800 različnih kosov gradiva, ki so lahko koristni vsem, ki želijo podrobneje spoznati ali raziskovati slovenstvo in naše rojake po svetu. Želimo si, da bi bila naša knjižna zbirka čim bolj dostopna zainteresirani javnosti, zato smo v novih prostorih na Linhartovi 13 namenili poseben prostor, kjer so vse publikacije na ogled. Naša želja in cilj v prihodnosti je, da omogočimo tudi možnost izposoje gradiva.

Uredili smo tudi seznam knjižnic in drugih organizacij v zamejstvu, ki hranijo materiale, pomembne za lokalno zgodovino in arhiv kolektivnega spomina slovenske skupnosti, genealoških evidenc, arhivov in slovenskih knjižnih zbirk. Seznam je zanimiv predvsem za raziskovalce področij povezanih z zamejstvom in študente, ki pripravljajo naloge povezane z zamejstvom. Seznam je objavljen na naši spletni strani.

Pomoč pri pridobivanju slovenskega državljanstva

Svetovni slovenski kongres je pomagal mnogim rojakom v postopku pridobivanja slovenskega državljanstva, nostrifikacije diplom, pri zaposlitvi ali pri reševanju težavnih postopkov nacionalizirnega premoženja. Pri tem smo tvorno sodelovali z Ministrstvom za notranje zadeve in s Komisijo za izvajanje zakona o popravi krivic.

Kot Svetovni slovenski kongres smo aktivno sodelovali z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu in Ministrstvom za zunanje zadeve pri sprejemanju in spreminjanju zakonodaje, ki zadeva Slovence v zamejstvu in po svetu.

Univ. dipl. ing. arh. Janez Hacin (Švica) in predsednik RS Danilo Türk, Predsedniška palača, Ljubljana, 2006

Marjan Terpin (Italija) in predsednik RS Borut Pahor, Predsedniška palača, Ljubljana, 2016

Dr. Anton Mavretič (ZDA) in predsednik RS Borut Pahor, Predsedniška palača, Ljubljana, 2015 (FOTO STA)

Visoka državna odlikovanja na pobudo SSK

Na pobudo Svetovnega slovenskega kongresa je več zaslužnih slovenskih rojakov prejelo visoka državna odlikovanja Republike Slovenije.

Leta 2009 je predsednik RS dr. Danilo Türk, za dosežke in zasluge pri osamosvojitvi in mednarodnem priznanju Slovenije ter pomoči različnim projektom v Sloveniji, vročil red za zasluge univ. dipl. ing. arh. Janezu Hacinu.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je dr. Antonu Mavretiču leta 2015 vročil odlikovanje

srebrni red za zasluge za izjemno znanstvenoraziskovalno in inženirsko delo, s katerim je pomembno prispeval k sedanjemu vedenju človeštva o planetu Zemlja, Soncu ter medplanetarnem in medzvezdnem prostoru

Leta 2016 je Marjan Terpin prejel medaljo za zasluge za njegov prispevek k uveljavljanju enakopravnega položaja slovenske narodne skupnosti v Italiji in k utrjevanju enotnega slovenskega kulturnega prostora. Odlikovanje mu je podelil predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor.

Predstavitev knjige
»Slovenci v hrvaškem
športu« (Hrvaška),
Ljubljana, 2014

Predstavitev knjige »Skozi
taborišča do sreče«
(Kanada), Ljubljana, 2016

Predstavitve knjig

Svetovni slovenski kongres vidi svoje poslanstvo tudi v predstavljanju knjig, katerih avtorji so naši slovenski rojaki ali slovenske organizacije, ki delujejo v tujini. Na ta način slovensko javnost seznanjamo z njihovim delovanjem in delom.

V naših prostorih so večkrat bile predstavljene redne letna zbirke Mohorjeve založbe iz Celovca

in tržaške Mladike. Naša vrata so bila odprta tudi za predstavitev posameznih del in publikacij slovenskih društev in organizacij (Slovenskega doma iz Zagreba, Kulturnega društva Člen 7.

iz Avstrije,...) ter posameznikov (dr. Vladimirja Kosa iz Japonske, Marjana Terpina iz Italije, Leva Detele iz Avstrije,...).

Dr. Zvone Žigon, nekdanji generalni konzul v Clevelandu, med predavanjem »Slovenci v Združenih državah Amerike«, 2010

Predavanje Dejana Valentinčiča z naslovom »So slovenske skupnosti v ZDA in Kanadi še žive?«, Ljubljana, 2016

Predavanje Andreje Bezjak z naslovom »Ohranjanje slovstvene folklore pri slovenskih izseljencih v ZDA«, Ljubljana, 2017

Predstavitve slovenskih skupnosti po svetu

S temi predstavitevami želimo javnosti predstaviti in približati življenje slovenskih skupnosti po svetu. V dosedanjem obdobju smo tako predstavili praktično vse zamejske skupnosti in tudi nekaj čezmorskih. Med temi zadnjimi velja izpostaviti več predstavitev slovenske skupnosti v ZDA (2010, 2012, 2016 in 2017), predstavitev skupnosti

v Kanadi (2016), predstavitev slovenske skupnosti v Argentini (2014) in Avstraliji (2018).

Vse predstavitve, zamejskih ali čezmorskih slovenskih skupnosti, pa skušajo odgovoriti tudi na vedno pereče vprašanje – kaj bo v prihodnosti s temi skupnostmi?

Pogovor z dr. Dušanom Petračem, strokovnjakom na področju vesoljske tehnike in dolgoletnim sodelavcem NASA, Ljubljana, 2012

Pogovor s prof. Vinkom Lipovcem, dolgoletnim urednikom slovenskega časopisa Ameriška domovina, Ljubljana, 2014

Pogovor s prof. dr. Vladimirjem Kosom iz Japonske, Ljubljana, 2013

Predstavitve slovenskih posameznikov ali slovenskih organizacij iz zamejstva in sveta

V naših prostorih smo precej pozornosti namenili tudi predstavitvam slovenskih posameznikov s posebnimi dosežki za promocijo in ohranjanje slovenstva. Med takšne predstavitve umeščamo večere z dr. Dušanom Petračem (ZDA), dr. Antonom Mavretičem (ZDA), Vladimirjem Kosom (Japonska), Zorkom Simčičem (Argentina), Marjanom Terpinom (Italija), prof. Vinkom Lipovcem (Nemčija in ZDA) ...

Pri tem nismo pozabili na slovenske organizacije, ki tudi aktivno sodelujejo pri vzdrževanju slovenstva izven meja Republike Slovenije. Pri nas so gostovali in se predstavili: Kulturno društvo Rozajanski dum, Založba Mladika, Slovensko kulturno društvo »Gorski kotar«, Kulturno posvetno društvo »Bazovica« iz Reke, Kulturno društvo Člen 7., Zveza Slovencev na Madžarskem,....

Sodobno obveščanje

Svetovni slovenski kongres je že od svojega nastanka dalje poskušal poročati in obveščati Slovenke in Slovence, tako doma kot izven Republike Slovenije, o tematikah pomembnih za slovenstvo. Tako so prve objave o gospodarskem stanju v Sloveniji, o slovenski kulturi, o političnem dogajanju in razmisleki o povezovanju Slovencev po svetu ugledale luč v letu 1991 – v skromnih, slabih dvajset strani obsegajoči reviji, Slovenski svet. V njej je bil tudi najavljen ustanovitveni zbor Svetovnega slovenskega kongresa in pozivi, da se ga udeleži čim več delegatov slovenskih društev in organizacij.

Slovenski svet je na formatu A4 novice o SSK prenašal še nekaj časa, nato pa je leta 1996 svet ugledala revija v obliki priročnejšega B6 formata, ki je bila vsebinsko bogatejša, poročala pa je pretežno o delu SSK in tematikah povezanih s cilji in usmeritvijo SSK ob ustanovitvi. Glasilo je leta 2003 prenehalo izhajati, nadomestila ga je spletna stran SSK, ki to poslanstvo opravlja še danes. Čas korona virusa smo uspešno porabili za posodobitev spletnih vsebin in popolno prenovo spletne strani.

Nordijska konferenca

Svetovni slovenski kongres je društvo, ki ga sestavljajo konference. Te so organizirane po različnih državah sveta, vse pa družijo zavezanost k uresničevanju splošnih načel in zasledovanje ciljev Svetovnega slovenskega kongresa. Konference same lahko izberejo kakšne dejavnosti bodo izvajale in na kakšen način jih bodo izvedle pod pogojem, da sledijo ciljem in poslanstvu Svetovnega slovenskega kongresa.

Leta 2019 smo postali še večji. Ustanovili smo Nordijsko konferenco, ki deluje na področju karpetih držav - Švedske, Finske, Danske, Islandije in Norveške. Prvi predsednik novoustanovljene konference je postal doc. dr. Dario Križ, ki živi na Švedskem.

www.slokongres.com

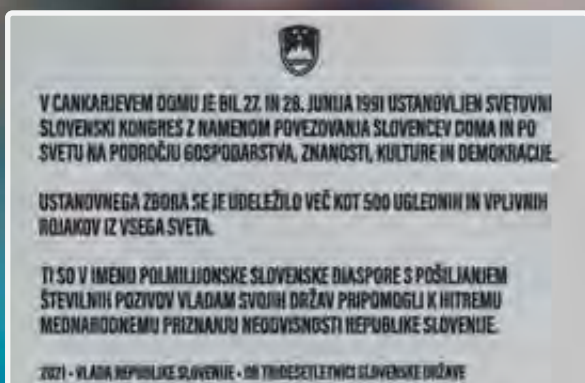
Nova podoba

V začetku leta 2021 je zaživela nova spletna stran www.slokongres.com. S prenovno spletno strani sledimo modernim trendom in lahko še naprej ostajamo zvesti svojemu poslanstvu, ki smo si ga zastavili ob ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa – povezovati Slovence širom sveta!

Nova spletna stran je sodobnega videza, preglednejša in bolj prijazna uporabniku. Omogoča tudi sledenje novicam in objavam s področja

povezovanja slovenstva. Stran je vsebinsko bogatejša – opisi posameznih dejavnosti so izčrpnější in popolnejši, vse pa je pospremljeno z dokumentarnimi fotografijami, na mestih celo s kakšnim filmskim posnetkom. Nova spletna podoba je zahtevala tudi sodobnejši logotip.

Želimo si, da bi spletna stran www.slokongres.com postala spletna stran vseh Slovenk in Slovencev po svetu.

Spominska plošča ob 30-letnici ustanovnega zbora SSK

Dr. Boris Pleskovič in predsednik Vlade RS, Janez Janša ob odkritju spominske plošče

Odkritje spominske plošče ob 30. obletnici ustanovnega zbora

V spomin in zahvalo vsem Slovenkam in Slovencem iz tujine in domovine je 27. junija 2021, pred Cankarjevim domom potekalo slavnostno odkritje spominske plošče ob 30-letnici ustanovnega zbora SSK.

Ustanovno zasedanje SSK je potekalo 27. in 28. junija 1991 v prostorih Cankarjevega doma v Ljubljani, kjer se je zbralo več kot 500 udeležencev iz vsega sveta. Prav pomoč Sloveniji in zbiranje podpore po svetu za priznanje Slovenije sta bili prvi nalogi, ki ju je Svetovni slovenski kongres aktivno udeleževal.

Spominska plošča na pročelju Cankarjevega doma je hvaležen spomin na slovenske rojake, ki so se v času agresije organizirali kot Svetovni slovenski kongres in po svojih močeh pomagali Slovenijo postaviti na svetovni zemljevid kot samostojno in s strani mednarodne skupnosti priznano državo.

Voščila ob 30. obletnici SSK

Skozi vsa leta od ustanovitve, je Svetovni slovenski kongres sledil svojemu cilju povezovanja Slovencev v duhu narodne zavesti, znanosti, gospodarstva, kulture in demokracije. Na naši poti smo imeli priložnost sodelovati z različnimi posamezniki in društvi Slovencev po svetu, ki se trudijo ohraniti slovenstvo v državah, kjer živijo.

Hvaležni smo, da lahko z njimi sodelujemo, hvaležni pa smo tudi, da so se nam pridružili pri praznovanju našega jubileja s svojimi voščili in pozdravi.

Mariana Poznič, Argentina

Pred 30 smo se Slovenci z vseh koncev sveta združili v enotni želji: samostojna Republika Slovenija. S tem poslanstvom je nastal tudi Svetovni slovenski kongres. Ob tej pomembni obletnici mu iz Buenos Airesa izrekam čestitke z željo, da bi še dolgo delal v dobro slovenstvu.

Jure Leskovec, ZDA

Spoštovani članice in člani Svetovnega slovenskega kongresa: v letošnjem letu praznujemo 30. obletnico Slovenije, prav tako pa praznujemo 30. obletnico Svetovnega slovenskega kongresa. Ob tem pomembnem jubileju bi se vam rad zahvalil za vaš prispevek k povezovanju Slovencev doma in po svetu ter vam zaželel vse dobro tudi v prihodnosti. Tudi v ASEFu se zavedamo kako pomembno je povezovanje Slovencev doma in po svetu. Slovenija je majhna, vendar smo kot narod izjemno kulturno, športno in znanstveno bogati. In le skupaj lahko zremo v svetlo prihodnost in le skupaj s sodelovanjem lahko dosežemo nove uspehe. Ob tem pomembnem jubileju se Svetovnemu slovenskemu kongresu še enkrat zahvalim za vse preteklo delo in vam zaželim veliko uspeha in sreče v prihodnosti. Vse najboljše ob jubileju!

Vse videoposnetke
si lahko ogledate
na naši spletni
strani:

Majda Ilar, Švica

Pozdravljeni vsi, ki ste vsa ta leta pri Svetovnemu slovenskemu kongresu organizirali ali spremljali idejo povezovanja Slovencev iz vsega sveta. Tudi sama sem v preteklosti aktivno sodelovala pri sklopu znanstvenikov in gospodarstvenikov. Vedno je bilo zanimivo, poučno in tudi osrečujoče in razveseljivo srečati uspešne rojake iz daljnega sveta. Želim vam za v bodoče še dolgo druženja vseh rojakov iz vseh poklicev iz vsega sveta. Prisrčen pozdrav iz Švice!

Vinko Rizmal, Avstralija

Pozdravljeni! Ob 30. obletnici obstoja Svetovnega slovenskega kongresa pošiljam vodstvu, članom in aktivnim rojakom po svetu lepe pozdrave iz Avstralije. V veliko veselje in čast mi je bilo dano zaupanje, da smo s pokojno ženo Elico in patrom Nikom Žvokljem kot delegati zastopali Slovenski narodni svet Viktorije na ustanovnem srečanju Kongresa v Ljubljani. Tridnevni program uspešnega srečanja je bil prisilno skrajšan. Biti 26. junija le nekaj metrov stran od stebra kjer so spuščali staro jugoslovansko zastavo in dvigovali novo slovensko zastavo ob proglasitvi samostojne demokratične Slovenije je bilo enkratno in res sanjsko doživetje. V Avstraliji slavimo tudi dodaten promocijski dogodek – 20. obletnico posaditve potomk svetovno znane najstarejše trte na svetu, mariborske žametne črnine. In prav z žametovko bomo nazdravili ob jubilejnem praznovanju samostojne in demokratične Slovenije. Svetovnemu slovenskemu kongresu želim veliko uspeha pri nadaljnjem povezovanju in delovanju.

Ivo Jevnikar, Italija

Spoštovani člani in prijatelji Svetovnega slovenskega kongresa! Ob 30. obletnici vam pošiljam prav prisrčne pozdrave iz Trsta, saj se je zamisel o Kongresu rodila na Tržaškem, na študijskih dnevih Draga. V vseh teh letih se je marsikaj spremenilo, nekatere konference so prenehale z delom. Vendar pa so cilji, zaradi katerih je Kongres nastal, nadvse aktualni. Zato Kongresu voščim še dodatnega zagona in vse najboljše k jubileju!

Marijana Sukić, Madžarska

Svetovnemu slovenskemu kongresu čestitam ob 30. obletnici samobitve in mu želim še veliko uspehov na njegovi nadaljnji poti.

Sestre Budja, Švedska

Svetovnemu slovenskemu kongresu ob okroglem jubileju želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu. Iskrene čestitke! In še naprej tudi v prihodnjem delu vašega povezovanja Slovencev po svetu, veliko uspehov in zadovoljstva. Vaše sestre Budja z družinskim zborom Orfeum iz Švedske, dežele polarnih noči.

Klara in Gregor Jesenko, Avstrija

Pozdravljeni! Vse najboljše ob 30. jubileju in veliko uspeha pri nadaljnjem delu želimo Svetovnemu slovenskemu kongresu iz prelepe doline Rož z avstrijske Koroške.

Marko in Boštjan Dvorak, Nemčija

Lepo pozdravljeni iz Ulma ob Donavi. Vse najboljše ob 30. letnici Svetovnega slovenskega kongresa. Marko je bil ustanovni član SSK, o katerem goji najlepše spomine. Tudi na študijske dneve Draga pri Trstu, kjer so se postavili prvi temelji ustanovitve SSK in pravi: Prosim, ne pozabite me, tudi takrat, ko me ne bo več. Jaz vas imam rad, tako kot takrat. Moje življenje je vse bilo usmerjeno v to smer in čudovito je bilo ko smo ustanovili našo državo in čudovito je, da se imamo radi. Srečno! 30 let, najlepše čestitke z Donave!

Evgen Bavčar, Francija

Ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa v Cankarjevem domu, bi se rad spomnil vseh tistih, ki so to čudovito idejo podpirali. Spomnil bi se pa tudi besed, ki sem jih takrat izrekel, da moramo potolažiti jokajočega se Kristusa na eksistenčnem križpotju kot si ga je zamišlal Ivan Cankar. Vedno se še joka naš slovenski Kristus, čeprav morda ne vidimo njegovih solza, ampak upam, da bodo nove generacije doumele moč in domet ideje Svetovnega slovenskega kongresa in se zavedale, da smo Slovenci aristokrati evropskega trpljenja in da moramo ostati v zavesti našega planetarnega občestva in ne samo v skupnosti ki nam je pač tukaj dana v tej lepi deželi pod Triglavom. Iskrene čestitke vsem skupaj!

Društvo Orfeum, Švedska

Svetovnemu slovenskemu kongresu, v imenu Društva Orfeum iz Švedske želim vse najboljše ob 30. obletnici delovanja.

Mirko Vasle, Argentina

Vse najboljše ob jubileju želim Svetovnemu slovenskemu kongresu. Želim istočasno veliko uspeha pri nadaljnjem delu v imenu slovenske radijske oddaje Okence v Slovenijo tu v Argentini.

Andrea Kovacs, Madžarska

Svetovnemu slovenskemu kongresu čestitam ob 30. obletnici delovanja in želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Darko Šonc, Hrvaška

Opravlajte lepo in zahtevno poslanstvo, ki je v dosedanjem delovanju kot tudi v tlakovanju prihodnosti vedno povezovalo Slovence iz domovine in sveta v dobro vseh nas. Člani Slovenskega doma Zagreb Svetovnemu slovenskemu kongresu, ob 30. obletnici delovanja, želijo veselo in uspešno praznovanje. Živeli!

Susanne Weitlaner, Avstrija

Vse najboljše za rojstni dan iz Štajerske in želimo še veliko let polno pestre kulture in veliko zanimivih kulturnih sodelovanj.

Zlatnik slovenski tolar

Svetovni slovenski kongres je ob svojem 1. zasedanju in v čast slovenski državi skoval zlatnik – **Slovenski tolar**. Težak je 7,36g, visoko reliefno kovan na poliranem ozadju. Notranji del v premeru 23mm je težak 4,97g in je iz zlata čistine 986/000. Zunanji obroč v premeru 30mm (2,39g) je iz srebra čistine 925/000.

Na sprednji strani medaljona je v sredini Plečnikova idejna zasnova slovenskega parlamenta, na zlati obrobi pa napis "Slovenija – Moja dežela je naša država". Na zunanji obrobi: "Slovenija moja država – 23.12.1990 dan plebiscita". Drugo stran zlatnika v sredini krasi relief Triglava z jezerom v obliki Slovenije. Na zlati obrobi najdemo zapis "Edinost, sreča, sprava – K nam naj nazaj se vrnejo", na zunanji srebrni obrobi pa: "Svetovni slovenski kongres – 1991".

Medaljon je po navodilih in zasnovi Slovenske konference SSK proizvedla avstrijska kovnica Rakku pred prvim zasedenjem Svetovnega slovenskega kongresa, ki je potekalo 27. in 28. junija 1991 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Vrednost Slovenskega tolarja je predvsem simbolna – predstavlja duh slovenske enotnosti in uresničitev sanj slovenskega naroda.

Simbolika zlatnika Slovenski tolar

TRIGLAV

Triglavsko pogorje se dviga nad razvodjem Save Dolinke in Bohinjke, ki združeni premerjata Slovenijo proti Črnemu morju., ter Soče, ki preko zahodne Primorske dosega Jadransko morje. S svojimi 2864 metri in troglavim vrhom je Triglav najvišja gora na Slovenskem. Triglav je sveta gora Slovencev. Nobena od drugih gora ni tako obdana z miti in legendami, opevajo ga narodno osrečujoče pesmi, med drugimi Jakoba Aljaža, ki je postavil svoj stolp na najvišjem vrhu, imenovali so ga sivega poglavarja kranjskih snežnikov. V zadnjih dvesto letih je postal cilj planinskih pohodov Slovencev, njegova severna stena preizkus poguma znanih alpinistov. Triglav je varuh in simbol slovenstva in države Slovenije.

PLEČNIKOV PARLAMENT

Po izgubi državne samostojnosti sredi 8. stoletja smo Slovenci vse do 1918 živeli v okviru zgodovinskih avstrijskih dežel. Po drugi svetovni vojni smo si prvič omislili svoj parlament v lastni hiši. Ob razpisu natečaja zanj je leta 1947 svoj načrt prispeval tudi Jože Plečnik, največji slovenski arhitekt, ki je prvi vzpon doživel na secesijskem Dunaju. Načrt sicer ni bil izveden, vendar vse bolj pridobiva lastnosti združujočega simbola Slovencev kot katedrala svobode, kakor ga je imenoval mojster sam. Naj ta načrt zaznamuje plebiscitarno odločitev Slovencev 23. decembra 1990 za samostojno in neodvisno državo Slovenijo.

Podeljevanje zlatnikov

Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnike zaslužnim posameznikom in institucijam, ki si v svojem poslanstvu prizadevajo ohranjati in krepiti narodno zavest pri rojakih doma in po svetu, ter s svojimi aktivnostmi povezujejo Slovence širom sveta.

Dobitniki zlatnikov

Priznanja in zlatniki za številčnejše slovenske družine, od 1998 do 2009

Odločitev za podelitev javnih priznanj številčnejšim slovenskim družinam je bila sprejeta 20.9.1997 na zboru Slovenske konference v Kranju. Številčnejše slovenske družine z vsaj petimi nepolnoletnimi otroki so se lahko prijavile na javni razpis. Srečanje s slovenskimi družinami in podelitev priznanj smo kasneje poimenovali Slovenska družina, v celoti pa je projekt financiral Svetovni slovenski kongres iz lastnih sredstev. Na decembrskem slovesnem dogodku so prejele priznanje in zlatnik Slovenski tolar. Družine so zlatnik prejele v znak spoštovanja njihove odločitve,

da se odločajo za nova življenja in te postavljajo pred materialne vrednote materialnega sveta. S tem dvigujejo nataliteto slovenskega naroda, pripomorejo k ohranjanju slovenskega naroda ter slovenskega jezika in krepijo odnos do vrednot, ki niso ekonomske narave.

Sistematično beleženje družin, ki so prejela naša priznanja smo začeli šele z letom 2001. Od takrat pa do leta 2009 smo priznanja izročili preko 80-im družinam, ki imajo skupaj več kot 640 otrok:

Peter Skvarča, junij 2008

Peter Skvarča, rojen leta 1944 v Ljubljani, zdomec v Argentini, znan andinist, raziskovalec patagonskih gora in strokovnjak za preučevanje ledenikov ter podnebnih sprememb. Na področju glaciologije se je izpopolnjeval na Univerzi v Cambridgeu ter opravljal raziskovalno dejavnost na Švedskem in v Franciji. Ob vrnitvi v Argentino so ga leta 1979 postavili za vodjo ledeniškega oddelka argentinskega inštituta za Antarktiko.

Slovenska konferenca SSK je v dneh od 26. do 29. junija 2008 na Bledu pripravila prvo strokovno srečanje o slovenskem planinstvu po svetu. Za izjemno raziskovalno in inženirsko delo na področju proučevanja ledenikov Antarktike in Andov, za prispevek k širjenju ugleda Slovenije in slovenstva v Argentini ter v svetu, za neomajno zvestobo slovenskim koreninam, za ohranjanje slovenske identitete v Argentini ter za širjenje slovenske tradicije pohodništva v Argentini je Peter Skvarča prejel najvišje priznanje SSK – zlatnik Slovenski tolar.

Marija Gregorič Kržič, 28. januar 2009

Marija Gregorič Kržič je bila rojena dobro leto po koncu prve svetovne vojne. Po izobrazbi ekonomistka in pravnica, je bila dolgoletna predsednica društva in častna članica Združenja univerzitetnih izobraženk Slovenije ZUIS. Sodelovala je na ustanovnem kongresu Svetovnega slovenskega kongresa in kot predsednica sekcije vodila programsko politiko za družino pri Slovenski konferenci SSK od njenega nastanka v letu 1991.

V sredo, 28. januarja 2009 je delegacija svetnikov Slovenske konference SSK obiskala gospo Marijo Gregorič Kržič in ji podelila priznanje ob visokem življenjskem jubileju ter zlatnik Slovenske konference SSK kot ustanovni članici SSK in dolgoletni predsednici Sekcije za družino. Marija Gregorič Kržič je najvišje priznanje prejela za neomajno zavzemanje in prepoznavanje pomembne vloge družine v slovenski družbi, povezovanju slovenskih univerzitetnih izobraženk z rojakinjami ter sorodnimi društvi po svetu, za svoja številna predavanja in predloge za sistemske rešitve družinskih vprašanj na državni ravni.

Luigia Negro, 11. marec 2009

Luigia Negro je osrednja osebnost slovenske kulture v Reziji. Že od leta 1990 v Zvezi slovenskih kulturnih društev v Reziji daje pobude in organizira razstave, koncerte, predstavitve knjig, srečanja. Veliko let je bila predsednica najpomembnejšega rezijanskega kulturnega društva Rozajanski Dum. Vodi društvo Muzej rezijanskih ljudi, ureja različne publikacije, piše članke za slovenske časopise v zamejstvu ter sodeluje pri pripravi slovenskih tedenskih radijskih oddaj. Od leta 2009 je predsednica slovenske krovne organizacije SKGZ za Videmsko pokrajino. Decembra 2016 ji je predsednik države RS podelil medaljo za zasluge.

Na prvem Večeru izza kongresa v letu 2009 je 11. marca 2009 nastopila Luigia Negro, predsednica Kulturnega društva Rozajanski dum, ki je predstavila življenje in delo Rezijanov. Številni obiskovalci večera so lahko v zanimivem pogovoru iz prve roke izvedeli, kaj pomeni biti Slovenec v Reziji in pred kakšne izzive ga danes to postavlja. V znak podpore in hvaležnosti za njen prispevek pri ohranjanju in oživljanju slovenstva v Reziji je SSK Luigii Negro podaril priznanje in zlatnik Svetovnega slovenskega kongresa.

Sunita Williams, 23. september 2009

Sunita Lyn Williams se je rodila 19. septembra 1965 v Ohio, indijsko-amerškemu nevroatomu Deepaku Pandyi in slovenski Američanki Ursuline Bonnie Zalokar Pandya, ki živi v Falmouthu v Massachusettsu. Njena prababica po materini strani Mary Bohinc (izvirno Marija Bohinjec) je rojena v Sloveniji, se je priselila v Ameriko kot 11-letnica z materjo, slovensko izseljenko iz leta 1891. V svoji zanimivi karieri se je ukvarjala z različnimi vrstami letalstva. Julija 2015 jo je NASA določila kot eno prvih astronautov za ameriške komercialne vesoljske polete. Avgusta 2018 je bila dodeljena na prvi misijski let na Mednarodno vesoljsko postajo Boeing CST-100 Starliner.

Ob priložnosti obiska astronautke slovensko-indijskega rodu Sunita Williams v Sloveniji, kjer je nastopila na Festivalu znanosti, smo ji na Svetovnem slovenskem kongresu, v sredo, 23. septembra 2009, v znak spoštovanja in za zasluge, ki jih ima za mednarodno prepoznavnost Slovenije, na krajši slavnostni akademiji podelili najvišje priznanje Kongresa, spominski zlatnik »Slovenski tolar«.

akad. Zorko Simčič,
23. november 2011

Zorko Simčič je dramatik, pisatelj in esejist. Rojen je bil v Mariboru 19. novembra 1921. Tam je končal nižjo klasično gimnazijo, na državnem učiteljišču nadaljeval študij in ga kot begunec med vojno končal v Ljubljani. Še kot dijak učiteljišča se je vpisal kot izredni slušatelj na ljubljansko Filozofsko fakulteto. Ob koncu vojne se je umaknil na avstrijsko Koroško, kjer je bil – kakor tudi pozneje v Rimu – v zavezniški službi. 1948 se je odselil v Argentino, kjer je bil v ožjem krogu organizatorjev kulturnega življenja v slovenski skupnosti, kot tak tudi soustanovitelj Slovenske kulturne akcije ter prvih dvanajst let urednik osrednje emigrantske kulturne revije Meddobje. Po osamosvojitvi Slovenije se je vrnil v domovino (1994). Za izrednega člana SAZU je bil izvoljen 5. maja 2005, za rednega 5. maja 2011. Leta 2013 je prejel tudi Prešernovo nagrado za življenjsko delo in bogat ustvarjalni opus. Ljubljana, 2021 je Zorko Simčič prejel srebrni red za zasluge za dragocen literarni opus, ki ga je povečini ustvaril med slovenskimi izseljenci v Argentini.

V sredo, 23. novembra 2011, smo pripravili večer s pisateljem, publicistom in esejistom, akademikom Zorkom Simčičem ob praznovanju njegovega 90. rojstnega dne. Večer je vodil dr. Stanislav Raščan, gosta omizja pa sta bila Tone Rode, direktor Družine in doc. dr. Brane Senegačnik profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Ob koncu je dr. Boris Pleskovič izročil akad. Zorku Simčiču ob visokem jubileju podelil priznanje in zlatnik Svetovnega slovenskega kongresa za življenjsko delo na področju kulturnega delovanja med slovensko izseljensko skupnostjo v Argentini.

dr. Dušan Petrač, 17. maj 2012

Rodil se je leta 1932 v Kropi na Gorenjskem, blizu Radovljice in Kranja. Na Univerzi v Ljubljani je doštudiral fiziko. Po srečanju s kasnejšim predsednikom kalifornijske univerze je dobil priložnost podiplomskega študija na Univerzi Kalifornije v Los Angelesu, kjer je leta 1971 doktoriral iz fizike. Naslednja tri desetletja je deloval kot znanstveni raziskovalec v Nasinem laboratoriju za razvoj reaktivnega pogona. Sodeloval je tudi pri štirih znanstvenih eksperimentih na vesoljskem taksiju pri nizkih temperaturah in v breztežnosti ter številnih drugih raziskavah. Po celotni Sloveniji je predaval učencem, dijakom in študentom ter se

udeležil številnih znanstvenih konferenc. NASA mu je podelila naziv »Ambasador Osončja«. Je častni član Inženirske akademije Slovenije in častni meščan mesta Kranj.

V četrtek, 17. maja 2012, smo v okviru Večerov izza Kongresa pripravil pogovor z dr. Dušanom Petračem. V svojem predavanju je podal svoje videnje o škodljivih posledicah breztežnostnega stanja, in mnenje o tem, do kakšne mere se lahko človeško telo prilagodi. Prikazan je bil tudi krajši film o delu in življenju astronautke Sunite Williams med njenim rekordnim 195 dni trajajočim bivanjem na mednarodni vesoljski postaji. Znanstveniku je SSK za njegovo življenjsko delo, zasluge za promocijo znanosti o vesolju in prepoznavnost Slovenije v svetu podelil zlatnik slovenski tolar, najvišje priznanje Svetovnega slovenskega kongresa.

prof. Vinko Lipovec, **17. september 2014**

Prof. Lipovec se je rodil 22. januarja leta 1915 v Spodnjih Jaršah pri Domžalah. Po osnovnem šolanju v domači fari je obiskoval klasično gimnazijo v Ljubljani, po maturi pa se je vpisal na študij zgodovine in geografije na filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je uspešno diplomiral leta 1939. Nemci so ga jeseni 1944 aretirali. 29. aprila 1945 so ujetniki dočakali osvoboditev. V Münchnu se je angažiral pri časnikarskem delu ter s skupino rojakov izdajal časnik »Jugoslavija« in »Slovenija«. Sodeloval je pri organiziranju duhovne oskrbe za Slovence v Münchnu in organiziral selitev slovenskih beguncev v čezoceanske dežele. Septembra 1949 se je tudi sam preselil v Cleveland v ZDA, tam je leta 1950 prevzel urejanje dnevnika Ameriška domovina. Kot urednik dnevnika je seznanjal rojake z dogodki v Sloveniji in Jugoslaviji, skrbel za ohranjanje demokratične zavesti, zgodovinskega spomina, slovenske kulture in jezika. V času osamosvojitvene vojne v Sloveniji je bil Lipovec med soorganizatorji predstavljanja situacije ameriškim senatorjem in kongresnikom

ter množičnega pisanja in klicanja v Belo hišo s pozivi, da naj ZDA priznajo neodvisno Slovenijo.

17. septembra 2014 smo v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa pripravili Večer izza kongresa na katerem smo gostili prof. Vinka Lipovca. V znak hvaležnosti in spoštovanja sta mu predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Boris Pleskovič in predsednik Slovenske konference SSK, Franci Feltrin za njegovo dolgoletno delo in za zasluge, ki jih ima pri ohranjanju slovenskega jezika v zdomstvu ter za pomoč pri priznanju samostojne Slovenije predala priznanje in zlatnik Slovenski tolar.

Franci Feltrin, 3. december 2014

Franci Feltrin se je rodil 10. februarja 1943 v vasi Stopnik na Tolminskem. Svoja prizadevanja za ohranjanje zdravega okolja in človekovega prostora je desetletja združeval v Društvu za varstvo okolja, se v zgodnjih osemdesetih letih vključil v slovensko pomlad in aktivno sodeloval pri ustanovitvi stranke Zelenih Slovenije. Kot član koalicije DEMOS je bil 1990 izvoljen za poslanca Skupščine RS, kjer je v obdobju osamosvajanja aktivno sodeloval pri oblikovanju številnih zakonov in resolucij. Ves čas se je odločno zavzemal za osamosvojitve Slovenije in tako ne preseneča, da je tej ideji še vedno predan kot sedanji podpredsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO). Pogosto je prihajal v stik s slovenskimi rojaki in jim pomagal na osebni ravni, hkrati pa je iskal tudi sistemske rešitve za vračanje naših rojakov iz tujine. Tako je bil med predlagatelji ali sooblikovalci Zakona o denacionalizaciji, Zakona o odnosih RS s Slovenci v zamejstvu in po svetu in Zakona o pridobitvi slovenskega državljanstva. Ves čas je deloval povezovalno in konstruktivno, se zavzemal za pravice slovenskih

rojakov po svetu in v parlamentu pogosto opozarjal na kršenje zakonsko predpisanih pravic slovenski avtohtoni skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Mnogim rojakom, ki so se želeli vrniti v Slovenijo je pomagal pri pridobivanju državljanstev, nostrifikacij diplom, pri zaposlitvi ali pri reševanju težavnih postopkov odvzetega premoženja. Aktivno je sodeloval z Ministrstvom za zunanje zadeve in Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu pri spremembah Zakona za Slovence po svetu ter merilih za dodelitev slovenskega državljanstva. Predsednik RS Borut Pahor je konec januarja 2022 na posebni slovesnosti v Predsedniški palači Franciju Feltrinu vročil državno odlikovanje red za zasluge. Odlikovanje je prejel za zasluge pri povezovanju Slovencev v izseljenstvu in za pomoč rojakom pri vračanju v domovino.

Jana Čop, 3. december 2014

Jana Čop je začela pri Svetovnem slovenskem kongresu delati v letu 1997. S svojo zagnanostjo in pridnostjo je bila dolga let glavna gonilna sila za projekte, ki sta jih izvajala Slovenska konferenca in Svetovni slovenski kongres. Dolga leta je bila generalna sekretarka tako pri Svetovnem slovenskem kongresu kot Slovenski konferenci SSK. Skrbela je za krepitev sodelovanja med organizacijama, za prepoznavnost društev in promocijo projektov, ki so povezovali slovenske rojake širom sveta. Posebne zasluge ima pri širjenju konferenčne dejavnosti na še druga področja (glasbeniki, planinci, arhitekti...) in promocijo domače gorenjske regije s katero je navezala vrsto raznoterih povezav.

Sabina Cvilak, 3. december 2014

Sabina Cvilak je slovenska sopranistka, rojena 1977 v Mariboru. Osvojila je več nagrad na pevskih tekmovanjih in kmalu so sledila povabila koncertnih in opernih organizatorjev. Pela je v zagrebški Operi, Operi v Gradcu, v Deutschlandsbergu in v dunajski operni hiši Klangbogen, med drugimi. V sezoni 2004-2005 je bila štipendistka sklada Herberta von Karajana in postala članica dunajske Državne opere. Leta 2018 je postala prejemnica Glazerjeve listine za izjemne umetniške dosežke v zadnjem obdobju.

Nejc Lavrenčič, 3. december 2014

Nejc Lavrenčič je glasbeno šolanje začel na Srednji glasbeni in Baletni šoli Maribor. Snemal je za RTV Slovenija in igral v prestižnih koncertnih hišah in dvoranah. Študiral je na Kraljevem konservatoriju v Bruslju. Oktobra 2011 je predstavljal Evropsko prestolnico kulture Maribor 2012. Ob tej priložnosti je v Bruslju izvajal dela slovenskih skladateljev, ki do takrat v Belgiji še niso bila slišana. Je prejemnik nagrade »Dr. Roman Klasinc« za posebne dosežke in kreativnost. V Ljubljani poučuje klavir, redno pa predava tudi na mojstrskih tečajih. Koncertno sodeluje z mednarodno priznanimi umetniki.

Ob Prešernovem prazniku, 3. decembra 2014, je Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa (SK SSK) skupaj s svojo literarno sekcijo Slovenska beseda pripravila Slavnostno akademijo in podelitev posebnih nagrad. Predsednik SSK dr. Boris Pleskovič je podelil najvišja priznanja za posebne zasluge pri delu in projektih SSK – Slovenske tolarje. Zlatnike so prejeli: Sabina Cvilak in Nejc Lavrenčič za promocijo slovenske kulture v prestižnih koncertnih hišah, operah in dvoranah v tujini ter za pomoč pri izvedbi I. konference slovenskih pravnikov iz sveta in Slovenije; Jana Čop za dolgoletno delo in vodenje Upravne pisarne SSK ter Franci Feltrin za vodenje in izpeljavo projektov SSK, za pomoč pri pridobivanju državljanstev, nostrifikaciji diplom ali/ter iskanju zaposlitve naših rojakov, ki so se vrnil v Slovenijo ter za vseživljenjsko delo na področju povezovanja Slovencev doma in po svetu.

Slovenski oktet, 29. junij 2016

Slovenski oktet je prvič zapel leta 1951 v Slovenski filharmoniji in vse od tedaj velja za najbolj reprezentativen slovenski moški vokalni komorni ansambel. Osnovno poslanstvo okteta je ohranjanje in plemenitenje slovenske vokalne glasbe. V sedmih desetletjih delovanja se je oktet predstavil na domala vseh pomembnejših domačih in mednarodnih koncertnih odrih. V dosedanjem dolgem in bogatem obdobju delovanja se je zamenjalo preko 40 pevcev. Vsi so čutili izjemno predanost in pripadnost narodu, ki so ga nosili v imenu. Slovenski oktet od nekdaj predstavlja vzor in motivacijo mnogim skupinam, ki so prav zaradi njegovega plemenitega petja pričeli s svojim delovanjem. Tako je po njegovem zgledu v Sloveniji in zamejstvu nastalo več kot sto tovrstnih vokalnih zasedb.

V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa je 29. junija 2016 potekala slovesna akademija ob 25-letnici nastanka civilnodružbene organizacije, ki povezuje Slovence širom sveta. Ob jubileju je predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, vročil tudi dve priznanji - zlatnika Slovenski tolar. Prvega je

prejel Bojan Brezigar, prvi predsednik SSK, v zahvalo za uspešno vodenje SSK, za zasluge pri priznavanju Slovenije, za zavzemanje za slovenski jezik, za skrb za narodno manjšino v Italiji in za zasluge pri ozaveščanju mednarodne skupnosti o slovenski skupnosti. Drugi zlatnik Slovenski tolar je bil podeljen Slovenskemu oktetu ob njegovem diamantnem jubileju – petinšestdesetletnici za izjemne zasluge za slovensko glasbeno kulturo, za vztrajno ohranjanje ter spodbujanje slovenskega kulturnega izročila in narodne samozavesti med Slovenci po svetu, za gorečo ljubezen do slovenske pripadnosti in za karizmatičen zgled več kot sto vokalnim skupinam tako v Sloveniji kot v zamejstvu.

Bojan Brezigar, 29. junij 2016

Bojan Brezigar se je rodil v Trstu leta 1948. Osnovno šolo je obiskoval v Nabrežini, nižjo srednjo šolo in znanstveni licej Franceta Prešerna pa v Trstu, kjer je 1967 maturiral. 2004 je na univerzi v Macerati diplomiral iz politologije na temo o volilnih sistemih v manjšinskih okoljih. Že kot dijak in kasneje študent je pisal za *Primorski dnevnik*. Leta 1992 je postal odgovorni urednik *Primorskega dnevnika*, kar je ostal do upokojitve leta 2007. 1992–96 je bil hkrati tudi odgovorni urednik dnevnika *Republika*. 1977–84 je bil redni dopisnik *Dnevnika* in *Nedeljskega dnevnika*. Občasno je pisal še za *Delo*, *Naše razglede*, *Večer*, *Primorske novice*, *Slovenski svet*, v italijanščini za revijo, ki jo izdaja zveza občin Associazione Nazionale Comuni Italiani (ANCI), za deželno revijo *Amministratore locale* in za glasilo Zveze evropskih občin *Comuni d'Europa*.

Marjan Terpin, 21. september 2016

Marjan Terpin je uveljavljen in spoštovan slovenski podjetnik iz Italije. Vodil je trgovsko podjetje iz Gorice, ki ima že skoraj devetdesetletno tradicijo. Kot uspešen podjetnik je pomembno prispeval k ekonomski trdnosti Slovencev v Italiji. Je tudi publicist, kulturni delavec in politik, ki je bil zavzeto vpet v prizadevanja slovenske skupnosti v Italiji, da si zagotovi enakopraven položaj in možnosti za razvoj, predvsem pa, da zaščiti svoje kulturne in nacionalne pravice. Bi je med pobudniki za ustanovitev Slovenske skupnosti za Goriško, politične stranke Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. Kot politični aktivist je posebej skrbno negoval stike z matičnim narodom. V času osamosvajanja Slovenije je zavzeto podpiral napore Slovenije za njeno samostojno pot v evropske povezave. Je član Zveze veteranov vojne za Slovenijo, več let pa je bil tudi predsednik Konference SSK za Italijo. Predsednik Republike Slovenije je Marjanu Terpinu 26. aprila 2016 na slovesnosti v Predsedniški palači vročil odlikovanje medaljo za zasluge.

V sredo, 21. septembra 2016, smo pri SSK gostili Marjana Terpina. V sproščenem vzdušju je publiki spregovoril o svojem življenju in delu v Števerjanu in o delovanju za slovensko manjšino v Italiji. Na prireditvi mu je dr. Boris Pleskovič podelil častno priznanje Svetovnega slovenskega kongresa in zlatnik Slovenski tolar. Najvišje priznanje SSK je Marjan Terpin prejel za uspešno vodenje Konference za Italijo, za zasluge pri priznavanju in uveljavljanje Slovenije pri najvišjih političnih oblasteh Italije, za ohranjanje slovenske kulture in jezika med rojaki v Italiji ter za povezovanje in zavzemanje za pravice tamkajšnje slovenske manjšine.

Marjan Šrumpf, 13. december 2017

Marjan Šrumpf, upokojeni dolgoletni urednik informativnega programa Televizija Slovenija, TV studio Maribor je bil rojen v Mariboru. Vse od leta 1970 do svoje upokojitve je deloval na RTV Slovenija. Leta 1994 se je s prvim dokumentarnim potopisom iz Paragvaja posvetil Slovencem, ki živijo izven Slovenije. Z njegovimi potopisi smo spoznali številne naše sonarodnjake, njihovo življenje, tako v težkem kot uspešnem delovnem,

družinskem okolju. Reportaže o rojaki je pripravil s praktično vseh celin sveta. Poleg potopisnih filmov je Marjan Šrumpf avtor številnih dokumentarnih portretov pri katerih velja še posebej omeniti tiste z osamosvojitveno tematiko. Njegov novinarski prispevek pri osamosvajanju je s posebnim priznanjem prepoznala tudi država, mesto Maribor pa mu je podelilo Maistrovo priznanje. Dokumentarni filmi z enakim nazivom »Slovenci po svetu« predstavljajo skupaj več celovečernih filmov in ostajajo kot spomin Slovenije in njenih ljudi doma in po svetu.

V sredo, 13. decembra 2017, smo na prireditvi ob zaključku leta podelili posebno priznanje novinarju Marjanu Šrumpfu, ki ga je prejel v zahvalo za njegovo dolgoletno poročanje o slovenskih rojaki po svetu in seznanjanju Slovenije z življenjskimi zgodbami in uspehi naših rojakov po svetu. S ciklusom oddaj »Slovenci po svetu« je pomembno vplival na seznanjanje in ozaveščanje dejstva, da je med temi rojaki vrsta tistih, ki so zelo uspešni. Za svoj trud in promocijo dosežkov in življenja naših rojakov po svetu je prejel zlatnik SSK Slovenski tolar.

V Ljubljani je, 4. julija 2018, v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) potekal volilni X. zbor. Na občnem zboru sta Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK podelila najvišje priznanje. Prof. Janez Stergar je za delo na področju ohranjanja in skrbi za slovenske rojake v sosednjih državah, še posebno na avstrijskem Koroškem, za nesebično in zavzeto delovanje v okviru projektov SSK, za preseganje meja in povezovanje slovenskih rojakov, predvsem na področju sosednjih držav Slovenije prejel najvišje priznanje - zlatnik Slovenski tolar.

Janez Stergar, 4. julij 2018

Janez Stergar je bil od leta 1972 do leta 2013 je bil zaposlen na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Raziskuje predvsem novejšo zgodovino koroških Slovencev, slovensko-avstrijske odnose, mladinsko gibanje in zgodovino proučevanja manjšin v Sloveniji. Od 1978 je član upravnega odbora Slovenske matice, od 2011 tudi njen podpredsednik. Je dolgoletni odbornik in od 2003 predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Organiziral je na desetine predstavitev zamejskih – ne le koroških – ustvarjalcev v Ljubljani, posebej tudi v okviru vsakoletnih Koroških kulturnih dneвов v Ljubljani. Z zlatim znakom Roda modrega vala iz Trsta je bil nagrajen za pomoč pri ohranjanju njihove organizacije – slovenskega zamejskega taborniškega rodu v Italiji. V času državnega osamosvajanja Republike Slovenije je bil od maja do oktobra 1991 predsednik Odbora za varstvo in vrnitev slovenskih vojakov. Od 2005 je član upravnega odbora Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva v Ljubljani. Leta 2018 je prejel Kugyijevo nagado, ki mu jo je izročil predsednik Skupnosti koroških Slovenk in Slovencev, župan Globasnice Bernard Sadovnik.

Krka d.d., Novo mesto, 25. maj 2018

Krka se uvršča v sam vrh generičnih farmacevtskih podjetij v svetu in že več kot 65 let uspešno uresničuje svoje strateške usmeritve in sledi svojemu poslanstvu in viziji. Pod vodstvom Jožeta Colariča je Krka postala ena od vodilnih generičnih farmacevtskih družb na svetu in si ustvarila dobro podlago za rast. Njegovo delovanje temelji na domačem znanju, novih izdelkih, vsakoletnem vlaganju, zaposlovanju in stalnem izplačevanju dividend. Že od samih začetkov konference zdravnikov iz sveta in Slovenije v letu 1998 je podjetje Krka d.d., Novo mesto, med prvimi podprla idejo o povezovanju naših strokovnjakov z medicinskega področja. Poleg predlogov za predavatelje in aktualnih tematik, ki bi prišle v poštev na konferenci so s finančno podporo projekta marsikateremu slovenskemu vrhunskemu predavatelju omogočili, da se je udeležil konference, saj je SK na ta način lahko pokrila del njihovih potnih stroškov. Krka d.d., Novo mesto je bil zelo aktivna tudi pri zaposlovanju naših strokovnjakov, ko so se vrnili nazaj v Slovenijo in s tem postavlja merilo za zgled, po katerem bi se morala ravnati tudi ostala slovenska podjetja.

24. in 25. maj 2018 je potekala X. jubilejna konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Na njej smo v zahvalo za dolgotletno moralno in finančno podporo projektnega dela Svetovnega slovenskega kongresa, za sodelovanje pri konferencah slovenskih strokovnjakov na področju medicine in za zgledno prakso zaposlovanja slovenskih rojakov povratnikov, podelili zlatnik Slovenski tolar farmacevtskemu podjetju Krka d.d. Novo mesto. Priznanje je prevzel predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič.

Janez Janša, 27. junij 2021

Janez Janša je postal osrednji nosilec slovenske demokratizacije konec osemdesetih let, ko je, ob koncu osemdesetih let, t.i. proces proti četverici mobiliziral slovenske intelektualce v enoten Odbor, ki se je zavzemal za spoštovanje pravic obtoženih in njihovo oprostitev. Zavzemanje za osamosvojitve Slovenije je nadaljeval v koaliciji strank DEMOS. V času osamosvajanja je imel izjemne zasluge pri osamosvajanju Slovenije in aktivno povezovanje Slovencev in Slovenk v času, ko je Slovenija to najbolj potrebovala. Maja 1990 je Janez Janša postal minister za obrambo. Pod njegovim vodstvom je nastal dovolj trden obrambni sistem, ki je preko Manevrške strukture narodne zaščite, ter reorganizacije TO v prvo pravo Slovensko vojsko, junija 1991 omogočil, da se je Slovenija z relativno majhnimi žrtvami obranila pred agresijo jugoslovanske armade in razglasila svojo neodvisnost. Minister za obrambo je ostal do marca 1994 in v štiriletnem mandatu skupaj s sodelavci ustvaril strukturo, ki je omogočila Sloveniji podpis partnerstva za mir z zvezi NATO. Republika Slovenija je v mandatu vlade Janeza Janše postala prepoznavna in uspešna

članica Evropske unije: 1. januarja 2007 je sprejela skupno evropsko valuto, 22. decembra 2007 je z odprtjem meja stopila v schengensko območje, v prvi polovici leta 2008 pa je kot prva država članica iz širitvenega sklopa 2004 in 2007 prevzela vodenje Sveta Evropske unije. Kot predavatelja - izvedenca za obrambna in geostrateška vprašanja so ga vabili na mnoge posvete in simpozije po svetu.

V Cankarjevem domu je v nedeljo, 27. junija 2021, potekala slovesnost, med katero smo odkrili spominsko ploščo ob 30. obletnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa. Ob tej priložnosti je predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič predsedniku Vlade RS, Janezu Janši podelil zlatnik Svetovnega slovenskega kongresa v zahvalo za njegov izjemen doprinos k demokratizaciji Slovenije, za zasluge pri osamosvajanju in priznavanju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti, za podporo ustanovitvi in delovanju Svetovnega slovenskega kongresa ter za njegov trud pri ohranjanju in kreipitvi narodne zavesti pri rojakih doma in po svetu.

Borutu Pahor, 26. november 2021

Borut Pahor je po izobrazbi univerzitetni diplomirani politolog smeri mednarodne dejavnosti. Svojo poklicno pot je začel leta 1990 kot delegat tedanje Skupščine Republike Slovenije, ko je tudi predsedoval odboru za mladinska vprašanja ter odboru za mednarodne zadeve. Leta 1992 in nato ponovno leta 1996 je bil izvoljen za poslanca Državnega zbora. Do aprila 1997 je bil podpredsednik parlamenta. Junija 2004, je bil Pahor na volitvah v Evropski parlament izvoljen za poslanca v Evropskem parlamentu. Tam je bil član skupine socialdemokratov, član odbora za proračunski nadzor, član odbora za ustavne zadeve ter podpredsednik delegacije pri skupnem parlamentarnem odboru EU-Hrvaška. V letih 2008 do 2011 je bil predsednik Vlade RS, v letu 2012 pa je kandidiral za predsednika RS bil izvoljen za četrtega predsednika Republike Slovenije. Ponovni mandat predsednika republike je prejel konec leta 2017.

Predsednik republike Borut Pahor je danes v okviru svojih prizadevanj za ohranitev zgodovinskega spomina na prelomne dogodke pred tridesetimi

leti, ki so pripeljali do samostojnosti Republike Slovenije, na pogovor sprejel predstavnike Svetovnega slovenskega kongresa, ki prav tako letos praznuje 30 let od svoje ustanovitve. Ob obisku je dr. Boris Pleskovič v imenu SSK predsedniku republike Slovenije, Borutu Pahorju, izročil zlatnik Slovenski tolar v zahvalo za njegov izjemen povezovalen in vključujoč odnos do slovenskih rojakov iz zamejstva in sveta, za aktivno povezavo z novimi društvi, ki povezujejo slovensko diasporo, za zavzemanje boljše ureditve položaja slovenskih rojakov ter za njegovo naklonjenost Svetovnemu slovenskemu kongresu, ki jo je izkazal s sprejemom častnih pokroviteljstev nad našimi številnimi strokovnimi konferencami in s svojo udeležbo na srečanjih.

Podelitev zlatnikov ob praznovanju 30 let ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa

prof. dr. Jadran Lenarčič

Prof. dr. Lenarčič je slovenski inženir elektrotehnike in univerzitetni profesor. Diplomiral, magistriral in doktoriral je na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Je profesor na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za elektrotehniko, predava pa tudi na Univerzi v Novi Gorici, na Mednarodni podiplomski šoli Jožefa Stefana in na Univerzi v Bologni (Italija). Od leta 1979 je bil zaposlen na Institutu »Jožef Stefan«, kjer je bil vodja Laboratorija za robotiko, vodja Odseka za avtomatiko, robotiko in biokibernetiko in od leta 2005 direktor Instituta. Dr. Lenarčič je redni član Inženirske akademije Slovenije, bil je njen predsednik in podpredsednik, od leta 2011 pa je tudi dopisni član Accademia delle Scienze di Bologna. Prof. Lenarčič opravlja pomembne funkcije kot član upravnih odborov ali svetov visokošolskih in raziskovalnih organizacij ter na ministrstvih. Prav tako je pomemben njegov prispevek kot člana mnogoterih mednarodnih odborov.

Jadran Lenarčič je v vlogi direktorja Instituta »Jožef Stefan« aktivno pristopil k podpori projektnih konferenc slovenskih strokovnjakov iz sveta in Slovenije, še posebno povezovanja z rojaki na področju znanosti ter študentov in mladih raziskovalcev. Sodeloval je pri pripravi konferenc v pripravljalnem odboru ter večkrat tudi kot govornik na konferenci. V času vodenja IJS so srečanja

znanstvenikov in študentov gostovala v prostorih instituta. Njegovi umirjeni in tehtni nasveti so bili vedno v veliko pomoč, tako pri oblikovanju nabora govornikov, tematik srečanj kot tudi pri izjavah za javnost. Več mandatov je tvorno deloval v vodstvu Svetovnega slovenskega kongresa. V zahvalo za njegovo delo na področju povezovanja slovenskih rojakov v znanosti in gospodarstvu, za nesebično pomoč študentom in mladim raziskovalcem in za uspešno mednarodno uveljavljanje slovenske znanosti, mu Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

prof. dr. Ludvik Toplak

Po maturi na Gimnaziji Ptuj je študiral pravo v Mariboru in nato v Ljubljani, kjer je leta 1967 diplomiral. Študij je nadaljeval v Beogradu in na New York University, kjer je leta 1973 magistriral iz primerjalnega trgovskega prava. Leta 1980 je na Pravni fakulteti v Novem Sadu doktoriral z disertacijo Odgovornost poslovnega organa v našem in tujem pravu. Študiral je tudi na univerzi v Oslu, Potsdamu ter opravil specializacijo v Varšavi, Los Angelesu in Strasbourgu. Služboval je na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, bil je poslanec v Državnem zboru, rektor Mariborske

univerze, veleposlanik pri Svetem sedežu. Predaval je na Evropski pravni fakulteti in v Novi Gorici. Od leta 2007 je kot ustanovitelj tudi predsednik samostojnega visokošolskega zavoda Alma Mater Europaea – Evropski center, Maribor. Je član več akademskih institucij in dobrodelnih organizacij ter dobitnik več nagrad in priznanj. Je avtor več knjig in člankov s področja prava, ekonomije, managementa in ekologije. Dr. Ludvik Toplak je od leta 2012 častni občan Mestne občine Maribor.

Prof. dr. Ludvik Toplak je med ustanovnimi člani Svetovnega slovenskega kongresa. Sodeloval je na mnogih strokovnih konferencah SSK, svoje znanje in predloge pa je nesebično delil tudi v pripravljalnih odborih konferenc, predvsem pri konferencah znanstvenikov in gospodarstvenikov. Mnogokrat je s svojimi poznanstvi pridobil govornike, ki so dodali konferencam širši pogled in večji pomen. Ob vsem tem je vsa leta tudi finančno podpiral napore SSK na področju združevanja in mreženja slovenskih strokovnjakov po svetu. V zahvalo za njegovo zvesto podporo mu Svetovni slovenski kongres ob 30. letnici svojega obstoja podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

Božo Dimnik

Božo Dimnik je končal študij medicine v Ljubljani, leta 1962 pa je odšel v tujino, kjer je deloval kot poslovnež v večjih družbah s področja medicinskega inženiringa. V tujini je bil uspešen v poslovnem svetu, hkrati je ostal v aktivnem stiku s svojo domovino in deloval v njeno korist. Junija 1991 je bil med soustanovitelji Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani. Kmalu za tem je Božo Dimnik ustanovil prvo konferenco SSK za Švico in jo kot predsednik dva mandata tudi uspešno vodil.

Bil je član Upravnega odbora SSK in podpredsednik SSK zadolžen za področje financ. V času osamosvajanja Slovenije je s svojimi prijateljskimi povezavami z uglednimi poslovneži in evropski politiki pomembno prispeval k priznavanju Slovenije v svetu. Decembra 1992 je gospod Božo Dimnik s somišljeniki ustanovil Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva (DSHP), ki je v svojih letih delovanja naredilo veliko za uravnoteženje odnosov med državama in izpeljalo številne skupne projekte na gospodarskem, političnem, kulturnem in športnem področju.

Svetovni slovenski kongres podeljuje Božu Dimniku zlatnik Slovenski tolar za zasluge, ki jih ima pri osamosvajanju Slovenije, kot ustanovni član Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), kot ustanovitelj in predsednik Konferenca SSK za Švico, kot podpredsednik za finance in član UO SSK in za njegovo kontinuirano podporo delovanja SSK pri pridobivanju sponzorskih sredstev za organizacijo vseslovenskih strokovnih konferenc.

dr. Karlo Bresciani

Diplomiral je na Inštitutu za kemijo pri znanstveni fakulteti tržaške univerze. Nato je raziskoval na Inštitutu za higieno medicinske fakultete v Padovi, kjer je doktoriral iz biokemije. Na tem inštitutu je bil docent. Kasneje je začel delovati na tržaški univerzi kot biokemik ter docent in raziskovalec na Inštitutu za higieno. Od leta 1980 je predsednik Združenja kemikov goriške, videmske in pordenonske pokrajine. V letih 1998-1999 je bil predsednik italijanskega združenja kemikov. Leta 2000 je bil izvoljen v Consiglio Nazionale dei Chimici. Bil je član uredniškega odbora revije »Il chimico italiano« in pisec številnih člankov za

znanstvene, etične in zgodovinske teme kemije. Karlo Bresciani je bil med pobudniki ustanovitvenega odbora pokrajinske SSK in aktiven član zbirne stranke Slovencev v Furlaniji Julijski krajini Stranke slovenske skupnosti (SSK), ki deluje v italijanskem političnem prostoru in katere cilj je kar najuspešneje uveljaviti vse interese slovenske manjšine v Italiji. Dolga leta je bil podpredsednik Konference SSK za Italijo, sedaj pa že več kot pol desetletja uspešno vodi konferenco kot njen predsednik. Aktivno sodeluje v vseh pripravah projektov SSK. Še zlasti se zavzema za tesnejšo povezanost s slovensko manjšino v Italiji – po njegovi zaslugi sta bili izpeljani dva uspešna obiska k našim rojakom v Italiji v letu 2017 in 2018.

V zahvalo za njegov prispevek pri vodenju konference za Italijo, za povezovalno vlogo med konferenco za Italijo in SSK, za njegovo zavze-manje za uveljavljanje enakopravnega položaja slovenske narodne skupnosti v Italiji in njegova prizadevanja za utrjevanje enotnega slovenskega kulturnega prostora mu Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

prof. dr. Dušan Povh

Diplomiral je na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani in doktoriral na TH Darmstadt v Nemčiji. Leta 1985 je bil imenovan za rednega profesorja na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Predaval je na različnih univerzah v Nemčiji in Švici. Dolga leta je bil gostujoči profesor na svetovno znani univerzi Thinghua v Pekingu in na Zhejiang univerzi v Hangzhou. Pri Siemensu je deloval na različnih vodilnih položajih v marketingu, raziskavah in razvoju. V svoji karieri je bistveno doprinesel k razvoju tehnologije električnih sistemov

najvišjih napetosti in k razvoju in uveljavitvi enosmernih prenosnih sistemov. Sedaj je neodvisen svetovalec na področjih energetskega sistema in močnostna elektronika. Objavil je preko 200 člankov in referatov v mednarodnih revijah in na konferencah. Intenzivno je sodeloval na vodilnih položajih v mednarodnih strokovnih organizacijah. Je dobitnik prestižnih nagrad za zasluge pri razvoju enosmernih prenosov, za delo na področju močnostne elektronike in za zasluge pri razvoju električnih sistemov in distribucije.

Dr. Dušan Povh je že več mandatov prvi podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa. Aktivno je sodeloval na mnogih strokovnih konferencah slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov, prav tako pa je svoje bogato znanje, izkušnje in predloge nesebično delil tudi v pripravljanih odborih strokovnih konferenc. Velikokrat je na konferencah prevzel vlogo aktivnega predavatelja ali moderatorja tematskega sklopa. V zahvalo za zvesto podporo Svetovnemu slovenskemu kongresu mu ob 30. letnici obstoja SSK podeljujemo zlatnik Slovenski tolar.

prof. dr. Marjeta Zorc, dr. med.

Je redna profesorica Medicinske fakultete v Ljubljani. V Slovenski medicini in med slovenskimi srčnimi bolniki ji pripada posebno mesto. Na osnovi dolgoletnih izkušenj, pridobljenih v tujini in doma je s svojim entuziastičnim delom, strokovnim znanjem in organizacijskimi sposobnostmi ustvarila Mednarodni center za zdravljenje bolezni srca in žilja MC Medicor Slovenija. V Slovenski medicinski prostor je s tem centrom prenesla nove ideje in uspešno vizijo zdravljenja kardiovaskularnih bolezni, razvila Center za

zdravljenje strukturnih bolezni srca in s pomočjo kolegov iz Koreje, ZDA in Argentine novo metodo operativnega zdravljenja zaklopk. V letih 2012 – 2014 je uspešno vodila Zdravstveni svet Ministrstva za zdravje Republike Slovenije, leta 2007 je bila izbrana za Slovenko leta, leta 2014 pa za Specialistko leta. Od marca leta 2014 je redna članica Evropske akademije znanosti in umetnosti. Podeljen ji je bil prestižni naslov akademik. Leta 2019 ji je predsednik Republike Slovenije, gospod Borut Pahor, podelil posebno priznanje, red za zasluge na področju medicinskih znanosti.

Prof. dr. Marjeta Zorc že od samega začetka spremlja strokovne konference zdravnikov, ki jih pripravlja SSK. Njeno izjemno strokovno znanje in dosežki MEDICOR-ja, ki ga vodi, so ji omogočali sodelovanje tudi s prenekaterim najbolj priznanim zdravnikom na svetu. Aktivno se je vključila v pripravo konferenc slovenskih zdravnikov v več različnih vlogah: kot predsednica organizacijskega odbora, voditeljica tematskega sklopa konference in tudi kot predavateljica. Z njeno pomočjo smo na konference lahko uspešno povabili marsikaterega izjemnega zdravnika svetovnega formata. Poleg tega s svojim strokovnim delom izboljšuje slovensko medicinsko okolje in oskrbo bolnikov ter ozavešča javnost o preventivnih ukrepih za preprečevanje nastanka srčnih obolenj. Za njen trud in čas, ki ga je žrtvovala za uspešnost konferenc slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije ter izjemno strokovno medicinsko delo, ji Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

prim. Majda Kregelj Zbačnik, dr.med.

Majda Ana Kregelj Zbačnik se je rodila 11. aprila 1945 v Ljubljani. Po končani gimnaziji se je vpisala na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 1970. Opravila je specializacijo iz pediatrije na Pediatrični kliniki v Ljubljani, nato se je izpopolnjevala na področju nevropediatrije. Leta 1996 je dosegla naziv primarij. Najprej se je zaposlila na otroškem oddelku jeseniške bolnišnice, leta 1980 pa na Pediatrični kliniki v Ljubljani. Od leta 1995 je zelo dejavna v odboru za novo Pediatrično kliniko in mreži materinskih domov, vrtcev, otroških zdravilišč po Sloveniji ter pri delu Karitasa in Rdečega križa. Od leta 1996 do 2000 je bila izvoljena v Državni zbor kot poslanka in bila predsednica Odbora za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko, članica Komisije za invalide, za narodnosti, enakih možnosti, peticije. Dejavno sodeluje v vladnih in nevladnih organizacijah doma in po svetu na področju zdravstva, sociale, družine, pa tudi v strokovnih krogih.

Majda Zbačnik v vodstvenih funkcijah Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK deluje že od leta 1996 dalje. Sprva je največ zanimanja posvečala strokovnim konferencam slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, kjer je sodelovala pri pripravi programskega dela srečanj in kot predavateljica. Kmalu pa se je njeno delovanje razširilo še na vse ostale projektne dejavnosti – pomagala je pri decembrskem obdarovanju številčnih slovenskih družin, sodelovala je kot predavateljica ali voditeljica tematskih sklopov na strokovnih srečanjih. Ko ni več meja, predavala na konferencah SSK, vodila Večere izza kongresa,... Poleg prej naštetega je pomagala tudi pri pridobivanju sponzorjev za

projekte Slovenske konference SSK ter sodelovala na tiskovnih konferencah, ki smo jih pripravili za novinarje. Za njeno pomoč pri delovanju SSK in SK SSK ter izjemno aktivnost v projektih obeh organizacij ji podeljujemo najvišje priznanje s strani SSK in s strani SK SSK – zlatnik Slovenki tolar.

Zdravniška zbornica Slovenije

Zdravniška zbornica Slovenije je podprla idejo o povezovanju naših strokovnjakov z medicinskega področja v obliki konferenc Slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Svojo podporo pri konferencah je jasno izražala v obliki kritja nekaterih potnih stroškov slovenskih strokovnjakov iz tujine, ki so se konferenc udeležili kot predavatelji, z gostovanjem naših konferenc v prostorih Domus medica in pomoči pri oglaševanju srečanj. Svetovni slovenski kongres v znak zahvale za gostoljubnost, podporo in pomoč pri organizaciji konferenc slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije Zdravniški zbornici Slovenije podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

Radio Slovenija

Radio Slovenija izkazuje posebno skrb tudi rojakom po svetu. Poleg rednega poročanja in obveščanja naših rojakov o dogodkih v Sloveniji, poteka vsak petek enourna oddaja posvečena in namenjena rojakom in njihovim potomcem, ki živijo po svetu ter dogodkom iz slovenskih

skupnosti. Oddaja je zanje stik z domovino, ob tem pa za slovensko javnost predstavlja mozaik o življenju in delu Slovencev po svetu. Zaradi pomena, ki ga ima Radio Slovenija pri povezovanju ter osveščanju naših rojakov in domače slovenske javnosti mu Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

Radio Ognjišče

Radio Ognjišče je v času svojega delovanja poleg pokrivanja slovenskega radijskega prostora, zvesto spremlja tudi dogodke in dogajanja med našimi rojaki po svetu. Posebna oddaja namenjena našim rojakom po svetu z naslovom Slovincem po svetu in domovini je namenjena obveščanju poslušalcev v domovini z življenjem rojakov po svetu. V oddaji poročajo o novicah pri Slovencih v zamejstvu, v Evropi, ZDA, Kanadi, Argentini in Avstraliji. V etru gostijo slovenske zdomce, zamejce in izseljence iz različnih evropskih držav in drugih celin. Med drugim tudi zvesto obveščajo in poročajo o dogodkih, ki jih pripravlja Svetovni slovenski kongres kot so Tabor slovenskih otrok po svetu, strokovne konference in drugi projekti namenjeni zdomcem. S svojimi oddajami Radio Ognjišče obvešča o dogajanju v Sloveniji in izven nje ter ozavešča o pomenu narodne identitete, jezika in kulture. Zaradi pomena, ki ga ima Radio Ognjišče pri povezovanju ter osveščanju naših rojakov in Slovencev doma mu Svetovni slovenski kongres podeljuje zlatnik Slovenski tolar.

Prejeta odlikovanja

2022: Red za zasluge Franciju Feltrinu

Predsednik RS Borut Pahor je v petek, 28. januarja 2022, na posebni slovesnosti v Predsedniški palači Franciju Feltrinu vročil državno odlikovanje red za zasluge. Odlikovanje je prejel za zasluge pri povezovanju Slovencev v izseljenstvu in za pomoč rojakom pri vračanju v domovino.

Franci Feltrin je že od ustanovitve dalje aktivni član Svetovnega slovenskega kongresa, pri katerem opravlja pomembne vodstvene funkcije, tudi kot podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa in predsednik Slovenske konference SSK. Še danes, po tridesetih letih, je nepogrešljiv pri snovanju in izvedbi projektov Svetovnega slovenskega kongresa. Iskreno se zavzema za pravice slovenskih rojakov po svetu, jim pomaga pri vračanju odvzetega premoženja, vključevanju v družbeno in politično življenje v Sloveniji, pri pridobivanju državljanstva, nostrifikaciji diplom ter zaposlitvah v domovini.

Kot so zapisali pri Uradu predsednika RS: »Francija Feltrina njegovi sopotniki in sodelavci cenijo kot skrbnega in predanega človeka, ki ima rad domovino in je iskreno posvečen ohranjanju vezi med Slovenci. Za njegov prispevek h gradnji države in za požrtvovalno in zavzeto delo pri ohranjanju in povezovanju slovenstva po svetu se mu Republika Slovenija zahvaljuje z visokim državnim odlikovanjem.«

2020: Priznanje ob 30. obletnici delovanja Slovenske konference SSK

V četrtek, 1. oktobra 2020, je ministrica za Slovence po svetu, dr. Helena Jaklitsch, Slovenski konferenci SSK (SK SSK) ob 30. obletnici ustanovitve podelila priznanje in zahvalo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za izjemen prispevek pri povezovanju slovenske narodne skupnosti po svetu z matično domovino na vseh področjih.

Slovenska konferenca je aktivno pomagala pri osamosvojitvi in pri mednarodnem priznanju Slovenije. S svojimi projekti deluje povezovalno in dopolnjuje delovanje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Tako bogati nabor možnosti za povezovanje, ki jih Slovenija nudi rojakom po svetu za povezovanje in sodelovanje na gospodarskem, znanstvenem in kulturnem področju.

V imenu društva je priznanje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu sprejel predsednik Slovenske konference Tone Kajzer.

2015: Red za zasluge Svetovnemu slovenskemu kongresu

V soboto, 26. decembra 2015, je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor na slovesnosti v Predsedniški palači Svetovnemu slovenskemu kongresu (SSK) ob njegovi petindvajsetletnici delovanja podelil državno odlikovanje. Red za zasluge je SSK prejel za prispevek pri povezovanju Slovencev v zamejstvu in po svetu z matično domovino Slovenijo.

Ob sprejemu odlikovanja se je predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Pleskovič zahvali predsedniku RS in dejal: "To odlikovanje je simbolno in dejansko zelo pomembno sporočilo – navdih dva milijona in pol Slovencev in Slovenkam, živim doma in v tujini, da lahko le skupaj gradimo še lepšo in boljšo Slovenijo. To je izjemnega pomena, saj vedno več naših študentov odhaja na študij v tujino, kjer si nabirajo pomembna znanja in neprecenljive izkušnje. Naša želja ob tem je, da se jih čim več vrne nazaj v Slovenijo ter pomaga graditi našo skupno prihodnost."

Ob tem se je zahvalil tudi vsem članom, predavateljem in prijateljem, ki soustvarjajo pomembne projekte Svetovnega. Poudaril je pomen dejstva, da je bilo odlikovanje vročeno prav ob priložnosti sprejema za slovenske študente po svetu, ki ga predsednik republike Borut Pahor že tradicionalno priredi ob koncu leta. "S pozornostjo, kot je današnji, že tretji sprejem, predsednik republike slovenskim študentom v tujini pokaže, da jih domovina ceni, da ni pozabila nanje in da si želi njihove vrnitve nazaj v Slovenijo," je zaključil dr. Pleskovič.

2012: Priznanje za pomembno delo na področju ohranjanja slovenstva

V sredo, 19. decembra 2012, je na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu potekala podelitev priznanj posameznikom, ki so zaslužni za pomembno delo na področju ohranjanja slovenstva.

Ministrica Ljudmila Novak je ob podelitvi dejala, da je biti Slovenec v Sloveniji povsem logično, ohranjanje slovenstva daleč od domovine pa ni tako enostavno in zahteva precej napora. »Ko jih obiskujem, vidim kako se trudijo, da govorijo po slovensko. Pogosto se opravičijo, ker ne znajo več slovensko in potožijo kako hudo jim je, ker njihovi otroci ne znajo več jezika. Želijo si, da bi svoj slovenski del prenesli na potomce.« Za ohranjanje slovenstva so v veliki meri zaslužni tudi organizacije v Sloveniji, ki skrbijo za stike in povezave z rojaki po svetu.

Tudi predstavniki medijev in novinarji skrbijo, da so rojaki v zamejstvu in po svetu seznanjeni z dogajanjem v Sloveniji. Poleg tega mediji prenašajo tudi informacije o življenju in delovanju izseljenskih narodnih skupnosti in manjšin v zamejstvu v Slovenijo in tako ozaveščajo slovensko javnost.

Ministrica je za ohranjanje stikov s slovenskimi rojaki podelila zahvalna priznanja. V imenu organizacij so priznanja prejeli: predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Pleskovič, glavni tajnik Slovenske izseljenske matice Janez Rogelj, generalni tajnik Izseljenskega društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur in ravnatelj Rafaelove družbe Lenart Rihar. Kot predstavniki medijev oz. novinarji pa: novinarska poročevalka

za RTV Slovenija iz Avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine Mirjam Muženič, novinarski poročevalec za RTV Slovenija iz Zvezne dežele Koroške Lojze Kos, voditelj oddaj za Slovence v Italiji na Televiziji Koper Igor Malalan, sodelavec uredništva za Slovence po svetu revije za Slovence po svetu in zunanji avtorski sodelavec Radia Slovenija Ivan Merljak ter urednik oddaje Slovence po svetu in v domovini na Radiu Ognjišče Matjaž Merljak.

2012: Zlati red za zasluge: dr. Boris Pleskovič

6. februarja 2012 je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk na slovesnosti v predsedniški palači podelil Zlati red za zasluge dr. Borisu Pleskoviču, predsedniku Svetovnega slovenskega kongresa. Odlikovanje je prejel za pionirsko delo na gospodarskem področju osamosvojene Slovenije pri povezovanju Slovencev po svetu in vključevanju v evro-atlantske organizacije.

V nagovoru je predsednik Republike Slovenije dejal: "Dr. Boris Pleskovič se je izkazal in odlikoval s svojim delom kot visoko oblikovan ekonomist v Svetovni banki, ki je hkrati s to visoko strokovnostjo nenehno gojil profesionalne in vsakršne druge stike s svojo domovino. Vsakdo, ki je kdaj

delal za kakšno mednarodno institucijo, ve, kako resna in težka je konkurenca. Vsakdo, ki se s takšne institucije vrača v domovino, ve, kaj pomeni prilagajanje na razmere, na priložnosti, na potrebe v domovini. In vsakdo, ki je svoji domovini posvetil nekaj energije, ve, da je to zahtevno in izjemno odgovorno delo.

Iz bogate dejavnosti dr. Borisa Pleskoviča bi rad posebej poudaril njegovo prizadevanje, njegov prispevek za graditev Svetovnega slovenskega kongresa. Ideja se je rodila v času slovenske pomladi, v času močne mobilizacije civilne družbe in bi lahko ostala abstraktna ideja, neuresničena kot mnoge druge. Vendar je ravno po zaslugi dr. Borisa Pleskoviča ohranila visoko vitalnost, številne konkretne vsebine in razvoj, zaradi katerega lahko danes rečemo, da številni Slovenci, ki živijo povsod po svetu, ravno s pomočjo Svetovnega slovenskega kongresa ohranjajo živo vez z narodovo matico, z domovino, Republiko Slovenijo."

Doživljanje osamosvojitve Slovenije – 30 let kasneje

V letu 2021 je prav tako kot SSK svoj jubilej praznovala naša država Slovenija. Vsak od nas hrani spomine na tisti dan in na vse dogajanje v procesu osamosvajanja naše države. Pri Svetovnem slovenskem kongresu smo se v okviru projekta »Kongres na klepetu« pogovarjali z našimi rojaki iz zamejstva in jih povprašali o njihovih občutjih in gledanj na osamosvajanje Slovenije 30 let kasneje. Iz teh pogovorov je nastal zanimiv »kolaž« razmišljanj naših rojakov. Glavne poudarke vam predstavljamo v nadaljevanju, vljudno pa vas vabimo, da si posnetke ogledate na naši spletni strani. Pogovore je vodil novinar Matjaž Merljak, projekt pa smo pripravili v sodelovanju z Radiem Ognjišče.

dr. Karlo in p. David Bresciani (Italija)

Karlo je bil v tistem času aktiven v stranki Slovenska skupnost in je takoj vzpostavil kar nekaj stikov s tedanjimi slovenskimi politiki, v Ljubljano pa je med drugim pripeljal celo tedanjega zunanjega ministra Italije Giannija De Michelisa. David je jeseni 1990 vstopil k jezuitom in je bilo to njegovo prvo leto bivanja v Sloveniji. Oba sta se strinjala, da je osamosvojitve Slovenije pomenila prelomnico gledanja na slovensko manjšino s strani Italijanov – in to na boljše.

Ivo Jevnikar (Italija)

V času osamosvajanja je deloval kot politični tajnik Slovenske skupnosti, zbirne stranke Slovencev v Italiji, poklicno pa je delal na Radiu Trst A. Spregovoril je o razdeljenosti slovenske skupnosti v Italiji pred osamosvojitvijo, ko so se že začela naka-zovati razmišljanja o samostojni Sloveniji in izjemnem poenotenju le-te po napadu JLA na Slovenijo. V intervjuju je spregovoril kako je vplivalo vključevanje Slovenije v mednarodne integracije na odnos Italije do slovenske skupnosti v Italiji in Slovencev na sploh, o videnju slovenske tranzicije in zakaj Indijca skrbita za dušno-pastirsko službo v Žabnicah.

Susanne Weitlaner (Avstrija)

Drugi pogovor je potekal s predsednico Kulturnega društva člen 7. za avstrijsko Štajersko, mag. Susanne Weitlaner. Društvo pripravlja vrsto raznih aktivnosti, ki so usmerjene v sobivanje in razumevanje večkulturnosti. Susanne je spregovorila o postopnem priznavanju slovenskega društva Kulturni člen 7. za avstrijsko Štajersko in gledanju lokalne ter širše avstrijske skupnosti na t.i. slovensko kolonizacijo avstrijske Štajerske. Pogovor je tekel o pomenu medsebojnega razumevanja in strpnosti, kako smo vsi večplastni in kako lahko pripadamo različnim kulturnim skupnostim, ki nas opredeljujejo.

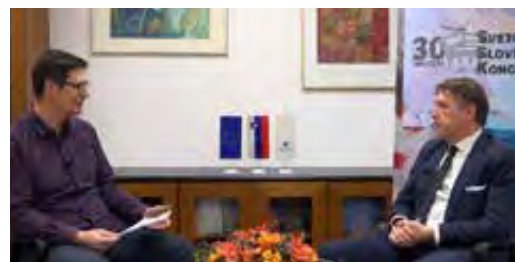
Vera in Miro Malnar (Hrvaška)

Zakonca Malnar sta spregovorila o mešanih občutkih v tem času; na eni strani veselje ob uresničitvi dolgoletnih pričakovanj o samostojni državi, na drugi strani pa strah zaradi vojnega stanja in skrb za lastno preživetje. Vera in Miro živita praktično takoj ob slovensko – hrvaški meji in zato so bile administrativne težave z zdravstvenim zavarovanjem in vozniki dovoljenji še toliko bolj grenke. Z leti so se razmere izboljšale, še vedno pa ostaja kar nekaj nerazrešenih stvari, ki čakajo na primerno rešitev. Spregovorila sta še o občutenju pripadnosti Sloveniji in Hrvaški, o težkih preizkušnjah »maloobmejnega pasu« in o tem kako lahko slovenska politika prepreči kup svinjarije v vasi na hrvaški strani.

mag. Rudi Vouk (Avstrija)

Študij prava je dokončal na Univerzi na Dunaju in nato odprl prakso na avstrijskem Koroškem. Dr. Rudi Vouk je poznan po izjemnem zastopanju pravic slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem. V času osamosvajanja Slovenije je kot študent na Dunaju spremljal dogajanja v Sloveniji. Pravzaprav je bila takratno žarišče poročanja medijev usmerjeno v Slovenijo in so avstrijski mediji pogosto iskali pomoč slovenskih študentov za prevajanje prispevkov iz Slovenije. Spominja se veselja in navdušenja ob razglasitvi samostojnosti Slovenije, pa tudi začudenja nad nerazumevanjem dogodkov v Sloveniji s strani nekaterih drugih evropskih držav.

Damijan Terpin (Italija)

Na zadnjem letošnjem Kongresu na klepetu je bil gost Damijan Terpin, podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa in poklicni odvetnik iz Italije. Damijan je začetke osamosvajanja spremljal zelo zavzeto. Sam je zaznal proces osamosvajanja kot proces demokratizacije Slovenije oz. kot nadaljevanje demokratizacije. Sam je bil tudi v vlogi deželnega tajnika stranke Slovenska skupnost, ki je narodna stranka Slovencev v Italiji in je v takratnem času svetovala marsikateremu vidnemu slovenskemu politiku glede delovanja strank v večstrankarskem sistemu.

Andrea Kovač in Jože Hirnšek

Klepetali smo z gostoma z Madžarske, dolgoletnim predsednikom Zveze Slovencev na Madžarskem, gospodom Jožetom Hirnšekom in gospo Andreo Kovač, sedanjo predsednico zveze. Jože Hirnšek je bil prvi predsednik Zveze in je v času osamosvajanja skrbno sledil dogodkom v Sloveniji. V letu 1991 je na predsednika madžarskega parlamenta in predsednika madžarske vlade naslovil apel za priznanje samostojne Slovenije. Odnosi med Slovenijo in Madžarsko so se nato počasi izboljševali in tako je tudi slovenska skupnost v Porabju začela pridobivati več podpore s strani Madžarske, rasla pa je tudi podpora, ki ji jo nudila Slovenija.

Posnetki
pogovorov so
na voljo na naši
spletni strani.

Misli članov in sodelavcev SSK

Podedovani ugled SSK kot dediča slovenske pomladi

dr. Janez Dular

Potreba po civilnodružbeni organizaciji z imenom Svetovni slovenski kongres je bila prvič izražena v krogu udeležencev študijskih dnevov Draga na Opčinah. Ko se je prebujanje slovenske pomladi v osemdesetih letih prejšnjega stoletja posrečeno ujelo s prelomnim dogajanjem v mednarodnih razmerjih, je hkrati postajalo jasno, da bosta državna osamosvojitve in demokratizacija Republike Slovenije temeljna in nujna koraka za preživetje slovenstva, ne pa tudi poroštvo za celovito uresničevanje njegove zgodovinske vizije po narodnopolitičnem programu Združene Slovenije iz leta 1848. Zato so pobudniki in organizatorji ustanovitve SSK iz vrst slovenskega osredja, iz zamejstva in izseljenstva leta 1991 z besedo in dejanjem sodelovali v dramatičnem osamosvojitvenem dogajanju in prizadevanju za mednarodno

priznanje Republike Slovenije kot državnopolitičnega rastišča slovenske narodne skupnosti, hkrati pa z ustanovitvijo civilnodružbenega SSK ustvarili »naddržavni« organizacijski okvir za dolgoročno spremljanje in podpiranje strateškega utrjevanja slovenske državnosti v sodobnem svetu pa tudi za vzdrževanje in razvoj duhovne matice vsega slovenstva kot identitetne vrednote ne glede na državne, zemljepisne in ideološke ločnice.

Ta dvojna namembnost SSK se je v tridesetih letih izkazala za upravičeno in potrebno. Po osamosvojitvi naj bi temeljno skrb za slovenske narodnopolitične interese prevzela slovenska država s svojimi uradnimi ustanovami in organi, kot so npr. Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence zunaj RS. Ti večinoma res

zagotavljajo ali vsaj omogočajo uveljavljanje teh interesov v sprotnem notranjepolitičnem in zunanjepolitičnem dogajanju, ni pa mogoče prezreti pešanja na nekaterih strateških področjih, npr. v demografskih premikih, javni rabi slovenščine, begu možganov, prostorski politiki. Zato SSK v takih in podobnih primerih lahko presega okvire svojih »standardnih« dejavnosti, kot jih izkazujejo letna poročila, tj. strokovnih srečanj po področjih (znanstveniki, zdravniki, umetniki, pravniki idr.), obiskov pri zamejcih (in zamejcev v RS), jezikovnih taborov ipd., ter s prirejanjem predavanj, okroglih miz in izjavami predstavlja slovenski in tuji javnosti svoja stališča (npr. o svobodi medijev, o družinski zakonodaji, jezikovni politiki, spravi, Evropski zvezi, okoljskih vprašanjih idr. Za prepričljivost stališč ne zadošča podedovani ugled SSK kot pristnega dediča slovenske pomladi niti strokovno sporno, čustveno poudarjeno utemeljevanje (npr. v smeri venetovanja); da se izognemo zdrsom kakovosti, je potrebno strokovno zanesljivo in etično odgovorno jedro.

Čeprav se SSK ne izogiba politično obarvanim vprašanjem in stališčem in mu je nekajkrat grozila nevarnost politične »ugrabitve«, bo treba na to paziti tudi v prihodnje, saj se bodo skušnjave in pritiski te vrste ob politični polarizaciji in burnem dogajanju (volilne kampanje, migracije, vojna v Ukrajini, nestanovitnost v Evropski zvezi, okoljska kriza) morda ponavljali. Za ohranitev nevtralnega statusa plačujemo visoko ceno: ko je Ministrstvo za javno upravo izrinilo SSK (skupaj s SIM, Društvom za ZN idr.) iz lepih in reprezentativnih prostorov v središču prestolnice, da se je vanje razlezla Banka Slovenije (in sicer celo potem, ko so se naloge te ustanove po prenosu pomembnih pristojnosti na Evropsko centralno banko skrčile in je guverner napovedoval tudi krčenje števila bančnih uslužbencev), se za SSK ni zavzela nobena parlamentarna stranka (ne vladna ne opozicijska). Podedovani ugled SSK kot pristnega dediča slovenske pomladi (tj. vzdrževanje in razvoj duhovne matice vsega slovenstva kot identitetne vrednote) po 30 letih v Republiki Sloveniji očitno ne odtehta moči kapitala ...

Ob 30. jubileju Svetovnega slovenskega kongresa

prim. Majda K. Zbačnik,
dr. med

SSK je bila ustanovljena ob osamosvojitvi Slovenije 25. junija 1991, njeni zametki pa segajo že v čas študijskih dnevom DRAGE na Občini pri Trstu sep 1989. SSK je nadstrankarska, civilna organizacija, ki povezuje Slovence doma in po svetu, neglede na njihovo politično, ideološko ali versko prepričanje. Sestavljena je iz posameznih konferenc in si prizadeva za utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne in kulturne identitete slov. rojakov v zamejstvu in po svetu.

V želji po povezovanju Slovencev na strokovnem področju smo na pobudo dr. Borisa Pleskoviča in prof. Metke Zorc leta 1998 prvič organizirali srečanje slov. zdravnikov iz domovine in sveta. Nato smo nadaljevali še z drugimi strokovnimi konferencami (gospodarstveniki, znanstveniki, arhitekti in gradbeniki, pravniki...). Letne konference različnih strokovnjakov so sedaj postale že tradicija, vedno bolj uspešen, sprejete tudi v slovenskem prostoru. Odkrile so mnoge slovenska znanstvenike svetovnega slovesa, kakšen človeški potencial zunaj naše države!

Organiziramo razne simpozije, tabore slov. otroke iz diaspore, likovne razstave naših umetnikov iz

tujine, tematske teme iz kongresa, okrogle mize, študijske poti v zamejstvo, sodelujemo pri pripravi vseslovenskega srečanja v Državnem zboru...

Obširne programe izvajamo z zelo skromnimi finančniki sredstvi, s premalo zaposlenih, s pomočjo sponzorjev in prostovoljnim delom naših članov. Program SSK sledi še naprej osnovni ideji povezovanja Slovencev, živečih kjerkoli v svetu, narodni spravi, izboljšanju zakonodaje za našo diasporo, popravi krivic, izvolitev slovenskih poslancev iz sveta in zamejstva v DZ in zastopnika SSK v DS.

Civilna družba se je v zadnjih letih zelo razslojila. Naloga civilne družbe, davkoplačevalcev-volivcev in interesnih skupin je, da zahtevano od vlade in parlamenta tako zakonodajo, ki bo državotvorna, pravična za vse državljane, ščitila najbolj ranljive skupine in ne le interesov posameznikov in določenih političnih skupin.

Opozarjati moramo še bolj glasno na nujnost ohranjanja in zakonskem varstvu slov. jezika, kulture, da se ne bomo utopili v močnih družbenih vrtincih, gospodarski in politični premoči sosednih narodov. Večjo skrb je potrebno posvetiti

tudi slov. obrobju in zamejstvu ter Slovencem v diaspori in sprejemati recipročne ukrepe, kot to počno veliki narodi.

Preživeli smo burna stoletja zgodovine, ohranili jezik in vero, razvili svoji kulturo. Kaj pa je sedaj? Ali se bo čez 100 let še govorilo o slovenskem narodu, o slovenski besedi v srcu Evrope? Slovenci smo si pravico do lastne države izbojevali pred 30 leti, prav tako tudi evropsko prihodnost in demokratično ureditev. Slovenci v diaspori so stopili skupaj, podprli naš boj, enoten pa je bil tudi slovenski narod.

V času razglasitve samostojne Slovenije in agresorskega napada JLA je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekalo ustanovno zasedanje SSK, ki so se ga udeležili tudi rojaki iz sveta in zamejstva. Prav njihova podpora in obveščanje svetovne javnosti v dneh razglasitve samostojne slov. države in začetke vojne za osamosvojitve je v veliki meri pripomogla k hitrejši demokratizaciji in osamosvajanju ter mednarodnimi priznanji Slovenije. Papež J. Pavel II ter večina škofovskih konferenc iz vseh sveta so ob agresiji na Slovenijo izrazili solidarnost s slov. narodom, podprli svobodo, suverenost in jo mednarodno priznani med prvimi.

SSK je odigral pomembno vlogo med procesom osamosvajanja in pri mednarodnem priznavanju samostojne slovenji. SSK je predstavnik vseh Slovencev doma kot po svetu s svojimi konferenca-mi, zato bi moral imeti tudi svoje predstavnike v DS, Slovenci v diaspori (cca ½ mio) pa svoje izvoljene poslane v DZ (kot nekaj tisoč pripadnikov italijanske in madžarske manjšine in kot jih imajo druge države npr. Italija, Francija, Hrvaška,...). To bi bil tudi eden od pravih korakov na dolgi poti do prave slovenske narodne sprave in države.

Po 30 letih samostojnosti je boleče spoznanje, da se je Slovenija odrekla uglednim in spoštovanim ljudem, ki so v najtežji trenutkih slov. zgodovine pomagali, da je Slovenija postala samostojna. Samostojna država nam ne uspeva, ker ni bilo lustracije. Slovenci smo ponovno še bolj razdvoje-ni, med nami visi prekletstvo številnih komunistič-nih zločinov. Komunizem Sloveniji ni prinesel nič dobrega, številne poveljne zločine, gospodarsko in politično pa jo je pahnil na dno razvite Evrope.

Večajo se socialne razlike, nezaposlenost mla-dih in izobraženih, tako komunizem zamenjuje nova oblika postkomunizma, multikultura, LGBT

ideologiji, ki Slovenijo utaplja v druge, večje, raz-vitejše in politično bolj osveščene države. Mladi rodovi vedno manj poznajo zgodovino svojega naroda. Zato je potrebno razvijati med mladimi domoljubje, jih seznanjati z zgodovinskimi dejstvi in zgodovino svojega naroda, sicer lastna država izgublja pomen in namen, cilj mnogih minulih generacij.

Biti Slovenec pomeni najprej spoštovati in upo-rabljeni slov. jezik, poznati slov. zgodovino in kul-turo. Evropsko domoljubje je lahko samo skupek posameznih narodnih domoljubij. Žalostna resni-ca je, da velik del našega naroda povsem ravno-dušno in nekritično sprejema kršitev civilizacij-skih in moralnih vrednot v zvezi z nepokopanimi, poveljni pobilimi žrtvami komunističnih zločinov proti človeštvu. Nad 600 masovnih grobišč, pose-janih po vsej Sloveniji priča o hudem moralnem razkroju, veliki stiski ljudi v naši družbi.

Slovenija kot tudi Evropa je pred velikimi izzivi, saj se sooča z upadanjem rojstev, staranjem pre-bivalstva, razpadanjem družbe, LGBT ideologijo, porastom samomorov, različnimi oblikami zasvo-jenosti, revščino, gospodarsko in moralno krizo in celo vojno v Evropi. Kljub težavam moramo nadaljevati z delom, se odločneje truditi za na-rodno spravo in resnico. Čaka nas še veliko dela, ne obupajmo, stopimo zopet skupaj, se povežimo in nadaljujmo z osamosvojitvijo Slovenije v duhu prave demokracije!

Tranzicija ne bo končana, dokler grobovi žrtev jugoslovanskega komunizma ne bodo urejeni, dokler ne bo odkrite resnica, o zločinah popra-vljene krivice,... torej dosežena resnična sprava z dejanji in ne le na papirju!

Že več kot 25 let obstaja SSK aktivno sodelujem pri njegovem delu in organizaciji kongresov. Ob 30. letnici SSK se moram zahvaliti in čestitati vsem Slovencem doma in po svetu, ki so sodelo-vali v tem zgodovinskem dogajanju nastajanja slovenskega naroda in države. Zahvala vsem zaposlenim, članom in prijateljem SSK, ki s svojim delom, finančnimi prispevki in prostovoljstvom skrbite za delovanje in uspeh SSK.

Veselim se dela z vsemi tistimi, ki želijo delati za nadaljnjo uresničevanje in izboljšanje programa in projektov SSK.

Hvala in srečno Slovenija!

30 let Svetovnega Slovenskega kongresa

*dr. Stanislav Raščan,
podpredsednik
Slovenske konference SSK*

Z veseljem sem sprejel povabilo, da napišem nekaj misli ob 30 letnici ustanovitve Svetovnega slovenskega kongresa. Pred 30 leti sem ob ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa ustanovil Študentsko sekcijo SSK in z veseljem sodeloval pri ustanavljanju SSK v Sloveniji in prvem zasedanju SSK, ki ga je prekinil napad Jugoslovanske armade na Slovenijo.

Kmalu po ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa sem se odpravil najprej na nekaj mesečno študentsko izmenjavo v Leverkusenu, kjer sem srečal kar nekaj Slovencev, ki so bili organizirani v Slovenski katoliški misiji v Koelnu. Že jeseni leta 1991 pa sem se preselil na nekaj letni podiplomski študij v Kanado v Toronto, kjer sem še bolj spoznaval naše rojake po svetu in njihovo življenje in prizadevanje za ohranjanje slovenstva. V tistem času pa sem sodeloval tako pri demonstracijah za priznanje Slovenije kot samostojne države tako pred Koelnsko katedralo julija 1991, kakor tudi pred parlamentom province Ontario v Torontu jeseni leta 1991. Tako sem imel priložnost sodelovati pri ustanavljanju tako Slovenske konference SSK v Ljubljani in delu Kanadske konference SSK v Torontu.

V veliko veselje in čast mi je bilo, da sem leta 1992 lahko sodeloval tudi na skupnem sestanku Ameriško Slovenskega in Kanadske slovenskega sveta v Clevelandu, kjer sem spoznal čudovite ljudi in zavedne Slovence. Prvič tudi dr. Jožeta Brnika in dr. Marijo Bernik. Naše prijateljstvo in sodelovanje je trajalo vse do njune smrti. V Kanadi mi je veliko pomoči nudil dr. Peter Klopčič, ki je bil zadnji predstavnik SLS v tujini zadolžen za mednarodno sodelovanje v demokratki internacionali. V okviru Kanadske slovenskega kongresa so vsako zimo organizirali zelo kvalitetna predavanja o Sloveniji.

V veliko veselje mi je bilo, ko smo v prostorih SSK začeli prirejati naprej Večere izza kongresa kasneje pa Pogovore na kongresu in smo na njih povabili naše rojake iz sosednjih držav, Evrope pa tudi iz ZDA, Kanade, Argentine, Brazilije in Avstralije, da predstavijo sebe in svoje delo. Na spletnih straneh sem našel najstarejši podatek o Večeru izza kongresa, ki smo ga organizirali junija 1996.. V vseh teh letih smo imeli vsaj 10 pogovorov na leto, saj se je včasih zgodilo, da je bilo enostavno preveč zanimanja za organizacijo dogodkov in

smo jih morali izbirati, ker ni bilo prostorskih in organizacijskih možnosti, da bi vse izvedli.

Ker sem med svojim diplomatskim delom preživel tudi nekaj let na Japonskem, mi je v veliko veselje, da smo na naši pogovorih večkrat gostili tudi našega misijonarja, pesnika in humanitarca prof. dr. Vladimirja Kosa, ki se je do svojih 95 let z veseljem skoraj vsako jesen z veseljem vračal v Slovenijo. Ob skoraj vsaki predstavitvi njegovega ustvarjanja in dela smo imeli priložnost, da smo spoznali kako njegovo novo pesniško zbirko. 2. junija letos praznuje častitljivih 98 let in mu želimo obhajati tudi 100 rojstni dan, kot je lani praznoval g. Zorko Simčič. Tudi našega „večnega mladeniča“ smo z veseljem poslušali na naših prireditvah. Zares smo bili srečna generacija, ki je lahko v živo slišala oba vrhova slovenske izseljeniške proze in poezije.

Spominjam se tudi večerov, kjer smo predstavljali delo naših rojakov iz Argentine, Avstralije, Nemčije, Kanade iz ZDA. Ta srečanja so predstavljala možnost da so se srečali naši rojaki iz tujine s tistimi, ki so se že vrnili v matično domovino. So pa tudi priložnost za vse, ki si želijo izvedeti čim več o življenju, delu in ustvarjanju naših rojakov po svetu, da dobijo to informacijo iz prve roke. Največkrat se nas je zbralo do 50 poslušalcev. Najlepši pa so bili seveda dogodki na katerih nas je bilo čez 100 zbranih, da je zmanjkalo vseh stolov in so nekateri obiskovalci, ki so prišli kasneje morali tudi stati. Ob taki lepo polni dvorani se je pozabilo na čas in so se naša druženja potegnila tudi čez dve uri, kolikor je načrtovano za naše srečanje.

Ob pripovedovanju, pogovoru so se predstavljale knjige, filmi, peli smo pesmi, utrnila se je prenekatera solza. Naši rojaki so se predstavljali sami, ali pa smo predstavljali delo določene slovenske skupnosti po svetu ali pa tudi katerega od pomembnih posameznikov. Tako še živčih, kakor tudi tistih, ki so že umrli. Veliko informacij o naših rojaki po svetu in njihovem delu je namreč ohranjenih samo v spominu in mogoče kaj tudi v rokopisih. Zato so bili dragoceni trenutki, ko smo te dragocene informacije lahko posneli na tekoči trak ali predstavili v obliki tiskane publikacije.

Rad bi se zahvali pobudnikoma in organizatorjema prvih Večerov izza kongresa izpred več kot petindvajset let Franciju Feltrinu in Jani Čop. Hvala tudi predsedniku SSK dr. Borisu Pleskoviču

na katerega smo lahko zmeraj računali, ko je bilo potrebno pozdraviti naše goste on začetku ali koncu Pogovorov na kongresu. Prav tako gre zahvala strokovnim delavcem na SSK Luki Klopčiču in Nini Frlan in generalni sekretarki Sonji Avguštin Čampa. Vesel sem, da se izročilo Svetovnega slovenskega kongresa s pomočjo novih tehnologij prenaša še naprej po celem svetu. Bog daj, da bi se nadaljevalo še vsaj naslednjih nekaj trideset let.

Plodno sodelovanje s Svetovnim slovenskim kongresom

prof. dr. Jadran Lenarčič

Ko sem v času svojega doktorskega študija v Ljubljani v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja, obiskal Univerzo Stanford v ZDA in se oglasil v njihovem Laboratoriju za robotiko, sem presečen ugotovil, da se tam večinoma pogovarjajo v francoščini. Vodja najbolj slavnega robotskega laboratorija na svetu je namreč bil po nacionalnosti Francoz in se je zato pri njem zadrževalo veliko francoskih doktorskih študentov in tudi že uveljavljenih raziskovalcev, kar je popeljalo Francijo med prvake svetovne robotike. Tako sem že v začetku svoje kariere spoznal, kako pomembno je, da se znanstveniki, ki delujejo v tujini, povezujejo z znanstveniki v domovini in tako svojim rojakom omogočajo vrhunsko izobrazbo ter odpirajo vrata v mednarodni prostor. Predvsem pri mlajših generacijah, ki so odšli na študij v tujino, pa je ključno to, da ohranjajo in razvijajo svoje stike z domovino in se po končanem študiju, če je le mogoče, vrnejo domov ter pridobijo svoji izobrazbi in kakovosti primerne zaposlitve.

Aktivnosti Svetovnega slovenskega kongresa sem spoznal predvsem po organizaciji konferenc slovenskih znanstvenikov iz sveta in Slovenije. Ko sem v letih 2005-2020 opravljal

funkcijo direktorja Instituta Jožefa Stefana, sem z veseljem gostil nekaj od teh dogodkov, ker sem prepričan, da gre za plemenito ter izjemno pomembno dejavnost pri povezovanju slovenskih znanstvenikov, ki delujejo v tujini in onih, ki delujejo v Sloveniji. Kakovostne znanosti ni brez izmenjave znanj, znanstvenih dosežkov, vrhunskih tehnologij in kadrov. Slovenija je tako majhna država, da si slovenske znanosti ne moremo zamišljati brez intenzivnega mednarodnega sodelovanja in mednarodne vpetosti naših znanstvenih organizacij. Vseh možnosti, predvsem pri povezovanju z našimi znanstveniki v tujini, pa še zdaleč nismo izkoristili. Prav na tem področju, kjer si znanstveniki še niso ustvarili lastnih poti, so aktivnosti Svetovnega slovenskega kongresa neprecenljive. To še posebej velja za mlade, ki gredo v tujino prepričanju, da bodo vrata nazaj vedno odprta, pa mnogokrat niso.

Svetovni slovenski kongres obeležuje že več kot trideset let delovanja. V tem času je društvo organiziralo mnogotere pomembne aktivnosti z namenom povezovanja Slovencev v zamejstvu in po svetu z matično domovino. Društvo je bilo ustanovljeno ob osamosvojitvi Slovenije proti

koncu junija 1991 in je s svojim kakovostnim ter družbeno pomembnim delovanjem pridobilo status društva v javnem interesu na področju raziskovalne dejavnosti. Že od začetka se je Svetovni slovenski kongres kot civilno gibanje in nestrankarska organizacija posvetilo povezovanju Slovencev širom po svetu v korist razvoja Slovenije in za boljšo prihodnost Slovencev, nadaljnji razvoj demokracije in etičnih vrednot v naši domovini. Društvo je svoj prispevek izkazalo že pri osamosvojitvi Slovenije ter na področju oblikovanja temeljne zakonodaje o Slovencih po svetu, na podlagi katere bi se vsi Slovenci po svetu lahko čutili in bili obravnavani kot del vseslovenske skupnosti in kulture.

Svetovni slovenski kongres redno organizira konference slovenskih intelektualcev iz sveta in domovine na različnih področjih in dejavnostih. Tako je organiziral vrsto konferenc slovenskih zdravnikov, vrsto konferenc gospodarstvenikov in znanstvenikov (zadnja poteka prihajajočega junija na Brdu pri Kranju), več konferenc arhitektov in gradbenikov, glasbenikov, pravnikov mladih raziskovalcev in študentov ter tudi na področju turizma in gostinstva ter kmetijstva in gozdarstva. Vse te konference so bile v mnogočem prebojne. Omenjene dogodke je spremljala tudi izdaja zbornikov s prispevki in življenjepisi uglednih predavateljev. Navedene konference in drugi dogodki so pripomogli k vzpostavitvi boljšega medsebojnega sodelovanja ter mreženja in pomagale udeležencem, da so navezali strokovne, poslovne in osebne stike s slovenskimi in tujimi partnerji po svetu.

Konference redno podpirajo najvišje ustanove Republike Slovenije. S svojimi častnimi pokroviteljstvi in govori so svoje priznanje izkazali predsedniki Republike Slovenije, predsedniki Vlada RS, predsedniki SAZU in resorni ministri. K temu je potrebno dodati aktivnosti, ki jih je Svetovni slovenski kongres izvedel za mlajše slovenske rojake, kot so tabori za slovenske otroke po svetu. Poletni tabori vključujejo pouk slovenskega jezika, spoznavanje kulturnih in naravnih znamenitosti Slovenije, različne delavnice ter športne aktivnosti. Tabori so organizirani po različnih krajih Slovenije.

Svetovni slovenski kongres je vseslovenska organizacija, ki s svojimi raznovrstnimi aktivnostmi posreduje domači in mednarodni javnosti ter državnim organom v Sloveniji probleme slovenstva

in Slovencev. Namen njegovega delovanja je tudi izmenjava znanja ter predvsem prenos dobrih praks v Slovenijo s poudarkom na vračanju slovenskih rojakov v domovino. S svojim delom plemeniti in razvija odnose s slovenskimi rojaki ter povezuje slovenske znanstvenike, raziskovalce, umetnike, gospodarstvenike, zdravnike, pravnike in študente po svetu in s tem doprinaša k prepoznavnosti Slovenije v svetu.

Naj na koncu poudarim, da sem se zagotovo najbolj veselil dveh konferenc mladih znanstvenikov, ki jih je organiziral Svetovni slovenski kongres in sta potekali na Institutu Jožefa Stefana. Obe srečanja sta potekali v izjemnem vzdušju. Udeležilo se ju je po skoraj tristo udeležencev, predavali pa so vrhunski strokovnjaki iz znanosti in gospodarstva iz Slovenije in iz tujine. Taka srečanja imajo neprecenljivo vrednost in se trajno zapišejo v spomin udeležencev ter zelo verjetno komu od udeležencev odločilno prispevajo pri oblikovanju profesionalne kariere.

Zaradi navedenega smo slovenske znanstvenice in znanstveniki, ki delujemo v Sloveniji in tujini, hvaležni Svetovnemu Slovenskemu kongresu. Z njegovo pomočjo so se vzpostavile povezave in sodelovanja preko slovenskih meja, ki jih skoraj zagotovo nikoli ne bi bilo. S tem se krepi slovenska znanost in njen ugled v svetu.

Naj živi Svetovni slovenski kongres, naj živi Slovenija!

dr. Zvone Žigon

»Dober dan, kdo je?« Tako se je glasilo vprašanje, ob katerem sem zaslutil, da so slovenstvo med rojaki po svetu nekaj, kar me bo spremljalo še dolga dolga leta – po tistem vročem popoldnevu, ko sem pozvonil na vrata Slovenske hiše na ulici Ramon Falcon v Buenos Airesu. Kot mlademu, neizkušenemu in nepodučenemu študentu novinarstva so se mi takrat odprla vrata v nov svet, za vedno me je nase priklenil misterij neulovljivosti, raznolikosti, večplastnosti, dvojnosti, trojnosti... narodne identitete pri rojaki, ki iz takega ali drugačnega razloga živijo zunaj matične domovine.

Kot študent, nato pa kot novinar pri časniku Slovenec, kot raziskovalec slovenskega izseljenstva pri Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, kot diplomat v ZDA in v Avstraliji, še posebej pa kot zaposleni na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sem se tako skozi desetletja srečeval s številnimi rojaki po vseh koncih sveta. Kljub temu pa sem se v prav vsaki od naštetih vlog zelo pogosto na tak ali drugačen način srečeval tudi z ustanovami civilne družbe, ki imajo vsaka svojo vlogo pri delu z rojaki v svetu.

Vsekakor ima Svetovni slovenski kongres prav posebno zgodbo. Spremljal sem jo sicer »od zunaj«, nikoli kot Kongresov aktiven član. Pa vendar sem bil v prostorih SSK skorajda reden gost. Enkrat je šlo za kakšen kontakt ali informacijo, ki sem jo potreboval pri mojem raziskovalnem delu, drugič za bogato literaturo, iz katere sem lahko črpal, tretjič za intervjuje, ki sem jih opravljal, ali pa pač zgolj za obisk in priložnostni pozdrav starega znanca pri prijaznih ljudeh. Ali pa za konkretnije zadeve, kot razni dogodki, celo fotografska razstava o rojaki v ZDA...

Odnos zaposlenih do mene je skorajda brez izjeme krepko presegal zgolj formalne, delovne usluge, brez zadrege lahko rečem, da so bila srečanja vedno – prijateljska. Franci se bo gotovo spomnil prenekaterega pogovora – vedno odkritega in neposrednega, pa vendar prav vsakič tudi prijaznega, ne glede na temo. Te so bile včasih tudi pereče, seveda, ampak kakšen dolgčas bi bil, če bi vedno vse teklo gladko...

Nemara je bilo zame še najbolj posebno obdobje, ko sem s Kongresom sodeloval kot »uradnik«. Priznam, ni hujšega, kot skušati vzdrževati

nekakšno distanco, morda, menda potrebno pri odnosu financerja in prejemnika. A po drugi strani so bila prav ta leta še najbolj plodovita, ustvarjalna. Na Uradu smo se trudili – sem se trudil, da bi sodelovanje temeljilo in se odvijalo v partnerstvu, enakovrednem dialogu. In spet sem lahko opazoval tako izjemni profesionalizem kot povsem človeški pristop, zvestobo stvari. Pa naj bo pri izvedbi konferenc, izdajanju zbornikov, organizaciji razstav, pogovorov, tribun, ali pa poletnih šol in taborov, med katerimi je bil zame zadnji poletni tečaj slovenščine za rojake, repatriirane iz obubožane Venezuele.

Dragi SSK! Svojih 30 let si obeležil v času, ki dogodkom, zbiranju, druženju nikakor ni bil prijazen. Ampak nemara bo prav zavoljo tega vsakdo še toliko bolj znal ceniti pomena tistega, česar smo se zavedli šele, ko nam je bilo začasno odvzeto – in po čemer si bom zapomnil to ustano-vo: povezovanje, mreženje, vzpostavljanje ŽIVIH stikov, človečnost.

Brez takšnih vrlin bi poslanstvo SSK - povezovanje rojakov tako različnih poklicev in iz tako različnih koncev sveta – bilo neuspešno, nemogoče.

Naj te vrline spremljajo še dolga dolga leta, dragi Kongres. Iskrene čestitke vodstvu, vsem zaposlenim in seveda zvestemu članstvu, ki vsemu pravzaprav daje pravi smisel.

Naj živi Svetovni slovenski kongres, naj živi Slovenija!

Slovenija odličnosti

Matjaž Merljak

Ko sem leta 2000 začel na Radiu Ognjišče pripravljati oddajo Slovincem po svetu in domovini, sem bil popoln začetnik na področju zamejstva, zdomstva in izseljenstva. Iz tedna v teden sem spoznaval nove ljudi, nova društva, nove organizacije ... Spoznal sem, da naši rojaki, ki živijo izven meja Slovenije, niso sami. Da imajo tudi v domovini take, ki jim je mar zanje. Nekateri se zgolj birokratsko ukvarjajo s tem, drugi so zelo predani in delajo s srcem.

Kmalu sem ugotovil, da v skupino slednjih spada Svetovni slovenski kongres. Po številu majhna ekipa ljudi, ki je imela takrat svoje prostore v središču mesta, 'tam pri Nami' in je bila zelo delavna in zelo odprta. Skupni imenovalec jim je bil: za dobrobit slovenstva in slovenskega človeka doma in po svetu.

Ne spomnim se, kdaj sem prvič prišel v njihove prostore v četrtem nadstropju. Nisem vedel, kaj naj pričakujem, ko sem stopil iz dvigala in pred seboj zagledal vrata z napisom. A deležen sem bil toplega sprejema, dobrodošlice, prijaznosti, ustrežljivosti. In zelo všeč mi je bila dvorana, osrednji prireditveni prostor, ki je ponujal tudi

lep pogled na središče mesta. A moja pozornost je bila seveda usmerjena v dogajanje v dvorani. Razstave, predstavitve, poglobljeni pogovori ... in pester nabor gostov iz Slovenije, sosednjih držav, Evrope in širnega sveta.

Spominjam se snemanj reportaž s Taborov slovenskih otrok. Na Jezerskem, na Ptuj, v Veliki Polani, v Libeličah ... Koliko veselja je bilo, koliko navdušenosti, kakšna organizacija. In tiste, ki sem jih prva leta intervjuval kot udeležence, sem kasneje srečeval kot pomočnike, animatorje tabora.

Spominjam se prvih strokovnih srečanj, konferenc zdravnikov, pravnikov, arhitektov, tudi glasbenikov in novinarjev. Kakšna imena, kakšni strokovnjaki, kako srčni ljudje z vseh koncev sveta so prišli. Vsi polni ljubezni do domovine in pripravljenosti pomagati ji z znanjem in poznanstvi. S terena sem vedno prišel zanimivimi posnetki in bogatim zbornikom.

Spominjam se tudi podelitev priznanj za številčne slovenske družine. Koliko živ-žava in koliko iskric v očeh otrok, ki jih je obiskal tudi Miklavž. V veliko veselje mi je bilo, ko sem tudi lahko sodeloval

pri teh večerih in da je to privedlo do posebnega domoljubnega projekta, ki smo ga leta 2008 imeli pri rojakih v Minnesoti v ZDA.

Eno zadnjih, še svežih sodelovanj, pa je bilo v minulem letu. Najprej sovođenje prireditve Dobrodošli doma v Ribnici, nato pa še snemanje pogovorov v projektu Kongres na klepetu. Spomini rojakov na dogajanje pred tremi desetletji ob osamosvajanju in mednarodnem priznanju Slovenije ter njihov pogled na razvoj naše države so nam spet postavili ogledalo našega odnosa do domovine.

In ko smo že pri ogledalu? Kaj vi vidite, ko se postavite predenj? Zagotovo najprej naš največji organ in največje čutilo - kožo. Potem oči, lase, ušesa, roke, noge ... Ja, veliko je videti, a najpomembnejše je skrito in niti ni veliko. To je srce.

Podobno se je s Svetovnim slovenskim kongresom. Ogromno dejavnosti, a najpomembnejše je srce. To je tista majhna (samo številčno!) skupina ljudi, ki ga vodi in skrbi za njegovo nemoteno delovanje. Drugo pa je, da ta ekipa dela s srcem. Zato ji želim, da bi z enako vnemo in srčnostjo delala še naprej.

In želje za naprej? Morda bo kdo rekel, da so to sanje. Ko tole pišem, v Sloveniji potekajo pogovori o oblikovanju vlade in delitvi resorjev. No, jaz si želim, da bi prišle volitve in bi večino dobili ... Pa saj ni važno, kdo. Ampak, da bi kandidat za mandatarja rekel: "Odgovornih mest in resorjev ne bomo delili po strankarskem ključu, ampak po strokovnem. Šel bom na Svetovni slovenski kongres in prosil za kontakte slovenskih strokovnjakov iz sveta, ki jih bom povabil, da pridejo nazaj in skupaj naredimo Slovenijo odličnosti!"

